

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ
သယံဇာတနှင့်သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဝန်ကြီးဌာန
ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာန

ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာ လိုက်နာဆောင်ရွက်မှု
စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုခြင်းနှင့် စစ်ဆေးခြင်းအတွက်လမ်းညွှန်ချက်
(မူကြမ်း)

(သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းကဏ္ဍအတွက် ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုဆန်းစစ်ခြင်းဆိုင်ရာ
လမ်းညွှန်ချက်များ)

၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ

ပတ်ဝန်းကျင်ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးဆိုင်ရာဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်မှုနှင့်တင်ခြင်းစီမံကိန်း
(TA 8786 – MYA) အရ အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်၏ နည်းပညာအကူအညီဖြင့်
သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းကဏ္ဍအတွက် EIA လမ်းညွှန်ချက်ရေးဆွဲပြုစုရေးလုပ်ငန်းအဖွဲ့က ပြုစုတင်ပြသည်။

မာတိကာ

အခန်း (၁) - နိဒါန်း		၄
၁-က	လိုက်နာဆောင်ရွက်မှုစောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုခြင်းအတွက်စီမံကိန်းဆောင်ရွက်သူ၏ တာဝန် ဝတ္တရားများ	၄
၁-ခ	စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုခြင်းနှင့် စစ်ဆေးခြင်းအတွက် ဝန်ကြီးဌာန၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့် တာဝန်ဝတ္တရားများ	၆
အခန်း(၂) - ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာ လိုက်နာဆောင်ရွက်မှုကို စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုခြင်း		၇
၂-က	သတ္တုတွင်းလုပ်ကိုင်သူများ၏ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး လိုက်နာဆောင်ရွက်မှု အား စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုခြင်းစနစ်	၇
၂-က-၁	သတ္တုတွင်းလုပ်ကိုင်သူ၏ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲရေးစနစ်များ	၇
၂-က-၂	ECC လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် EMP အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း လုပ်ငန်းများအား ကြီးကြပ်ခြင်းနှင့် စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုခြင်း	၇
၂-က-၃	ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာနက စိစစ်သုံးသပ်ခြင်း	၉
၂-ခ	ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ စစ်ဆေးမှုစတင်ခြင်း	၁၀
၂-ခ-၁	ပုံမှန်စစ်ဆေးခြင်း	၁၀
၂-ခ-၂	စစ်ဆေးမှုကို အလိုအလျောက်စတင်ခြင်း	၁၀
အခန်း(၃) - စစ်ဆေးမှုအတွက် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း		၁၂
၃-က	စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့ဖွဲ့စည်းခြင်း	၁၂
၃-က-၁	စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့ခေါင်းဆောင်၏ တာဝန်ဝတ္တရားများ	၁၂
၃-က-၂	စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့ဝင်များ၏ တာဝန်ဝတ္တရားများ	၁၃
၃-က-၃	တတိယပုဂ္ဂိုလ်/အဖွဲ့အစည်းမှ ပတ်ဝန်းကျင်စစ်ဆေးရေးမှူးများ	၁၄
၃-ခ	ရည်ရွယ်ချက်များ သတ်မှတ်ခြင်း	၁၅
၃-ဂ	သတ္တုတွင်းလုပ်ကိုင်သူနှင့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ခြင်း	၁၅
၃-ဂ-၁	အသိပေးအကြောင်းကြားစာ	၁၆
၃-ဃ	သတ္တုတွင်းအား ကွင်းဆင်းစစ်ဆေးရန် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း	၁၆
၃-င	သတ္တုတွင်းလုပ်ကိုင်သူက ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း	၁၇
၃-စ	သက်ဆိုင်သည့် စာရွက်စာတမ်းများကို စိစစ်သုံးသပ်ခြင်း	၁၇
၃-ဆ	လုပ်ငန်းစာရွက်စာတမ်းများ ပြင်ဆင်ခြင်း	၁၈
၃-ဆ-၁	လိုက်နာဆောင်ရွက်မှုစိစစ်သုံးသပ်ရာတွင်တိုက်ဆိုင်စစ်ဆေးမည့်စာရင်းကို ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း	၁၈

အခန်း (၄) - စစ်ဆေးမှုပြုလုပ်ခြင်း		၁၉
၄-က	သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းခွင်တွင် ကနဦးအစည်းအဝေးပြုလုပ်ခြင်း	၁၉
၄-ခ	သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းခွင်အား ကြည့်ရှုစစ်ဆေးခြင်း	၁၉
၄-ဂ	သတ္တုတွင်း၏ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲရေးစနစ်ကို စိစစ်သုံးသပ်ခြင်း	၂၀
၄-ဃ	အသေးစိတ်စိစစ်သုံးသပ်ခြင်း	၂၀
၄-ဃ-၁	တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်း	၂၀
၄-ဃ-၂	စာရွက်စာတမ်းများနှင့် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ စိစစ်သုံးသပ်ခြင်း	၂၁
၄-ဃ-၃	တိုက်ဆိုင်စစ်ဆေးရမည့်စာရင်း (Inspection Checklists) ကို ပြီးစီးအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း	၂၂
၄-င	စစ်ဆေးတွေ့ရှိချက်များနှင့် နိဂုံးချုပ်သုံးသပ်ချက်များ	၂၂
၄-စ	အပြီးသတ်အစည်းအဝေး	၂၂
အခန်း (၅) - စစ်ဆေးတွေ့ရှိချက်အစီရင်ခံစာ ရေးသားပြုစုခြင်း၊ အတည်ပြုခြင်းနှင့် ဖြန့်ဝေခြင်း		၂၄
၅-က	အစီရင်ခံစာရေးသားခြင်း	၂၄
၅-ခ	အစီရင်ခံစာအတည်ပြုခြင်းနှင့် ဖြန့်ဝေခြင်း	၂၄
အခန်း (၆) - ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အရည်အသွေးများအား စောင့်ကြပ်တိုင်းတာခြင်း		၂၅
၆-က	စောင့်ကြပ်တိုင်းတာခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်များ	၂၅
၆-က-၁	ပတ်ဝန်းကျင်အရည်အသွေးဆိုင်ရာ စံချိန်စံညွှန်းများ သို့မဟုတ် လမ်းညွှန်ချက်များ	၂၅
၆-ခ	စောင့်ကြပ်တိုင်းတာသည့် နယ်ပယ်	၂၆
၆-ခ-၁	စောင့်ကြပ်တိုင်းတာမည့် အချက် (parameters) များရွေးချယ်ခြင်း	၂၆
၆-ဂ	စောင့်ကြပ်တိုင်းတာမှု ပြုလုပ်ခြင်း	၃၀
၆-ဃ	ပတ်ဝန်းကျင်အရည်အသွေး စောင့်ကြပ်တိုင်းတာခြင်းအစီရင်ခံစာရေးသားခြင်း	၃၀
၆-ဃ-၁	အစီရင်ခံစာတွင် ပါဝင်ရမည့် အကြောင်းအရာများ (မာတိကာ)	၃၀
၆-ဃ-၂	စစ်ဆေးတွေ့ရှိချက်အစီရင်ခံစာတွင် ထည့်သွင်းခြင်း	၃၁
နောက်ဆက်တွဲ (၁) - လိုက်နာဆောင်ရွက်မှုအား စိစစ်သုံးသပ်ရာတွင် အသုံးပြုမည့် ပုံစံ		၃၂

သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းကဏ္ဍအတွက် ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုဆန်းစစ်ခြင်းဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက်များ

ဤလမ်းညွှန်ချက်များတွင် အောက်ပါခေါင်းစဉ်များ ပါဝင်သည် -

- ဓါတ်သတ္တုရှာဖွေခြင်း - ပတ်ဝန်းကျင်စီမံခန့်ခွဲမှုအစီအစဉ် (EMP) ဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက်များ
- အသစ်ဆောင်ရွက်သည့် သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းများ - ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုဆန်းစစ်ခြင်း(EIA) ဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက်များ
- ဆောင်ရွက်ဆဲသတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းများ - သီးသန့်ထားရှိနိုင်သည့် EMP ရေးဆွဲရေးဆိုင်ရာ လမ်းညွှန် ချက်များ
- သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းကဏ္ဍတွင် EIA ဆောင်ရွက်ခြင်းအတွက် နည်းပညာဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက်များ
- ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုဆန်းစစ်သည့်စာရွက်စာတမ်းများကို စိစစ်သုံးသပ်ခြင်းဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက် များ
- သတ္တုတူးဖော်ရေးစီမံကိန်းတစ်ခုအား ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာ လိုက်နာဆောင်ရွက်မှု သက်သေခံလက်မှတ် (ECC) ထုတ်ပေးခြင်းအတွက် လမ်းညွှန်ချက်များ
- ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာ လိုက်နာဆောင်ရွက်မှုကို စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုခြင်းနှင့် စစ်ဆေးခြင်း ဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက်များ

စီမံကိန်းဆောင်ရွက်သူများနှင့် ယင်းတို့၏ အကြံပေးပုဂ္ဂိုလ်များသည် မိမိတို့အဆိုပြုထားသော စီမံကိန်းနှင့် သက်ဆိုင်မှုအရှိဆုံးသော လမ်းညွှန်ချက်များ (ဥပမာ - သတ္တုစမ်းသပ်တိုင်းတာခြင်း ဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက်၊ သတ္တုတွင်းအသစ်များအတွက် လမ်းညွှန်ချက်၊ လက်ရှိတူးဖော်ဆဲ သတ္တုတွင်းများအတွက်လမ်းညွှန်ချက် စသည် ဖြင့်) ကို ရွေးချယ်အသုံးပြုသင့်ပါသည်။ ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုကို အမှန်တကယ်ဆန်းစစ်သည့် အချိန်တွင် ပိုမို အသေးစိတ်ဖော်ပြထားသည့် “သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းများအား EIA ဆောင်ရွက်ခြင်းအတွက် နည်းပညာဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက်များ (Technical Guidance for Environmental Impact Assessment of Mining)” ကို ရည်ညွှန်းကိုးကားအဖြစ် အသုံးပြုသင့်ပါသည်။

ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာနမှ ဝန်ထမ်းများ၊ ဌာန၏ အကြံပေးပုဂ္ဂိုလ်များ၊ EIA အစီရင်ခံစာ စိစစ် သုံးသပ်ရေးအဖွဲ့တွင် ပါဝင်သည့် ဌာနဆိုင်ရာများအပါအဝင် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ စိစစ်သုံးသပ် မည့်သူများ အတွက် “သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းများအား ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုဆန်းစစ်သည့် စာရွက်စာတမ်းများကို စိစစ်သုံးသပ် ခြင်းဆိုင်ရာ လမ်းညွှန် ချက်များ” အပိုင်းကို ရည်ညွှန်းကိုးကားသင့်ပါသည်။

ECC လက်မှတ်ထုတ်ပေးရန် ပြင်ဆင်ပေးရသည့် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဝန်ထမ်းများအနေဖြင့် “သတ္တု တူးဖော်ရေးစီမံကိန်းတစ်ခုအား ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာ လိုက်နာဆောင်ရွက်မှု သက်သေခံ လက်မှတ် (ECC) ထုတ်ပေးရန်ပြင်ဆင်ခြင်းအတွက် လမ်းညွှန်ချက်များ” အပိုင်းကို ရည်ညွှန်းကိုးကားသင့်ပါသည်။

ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာ လိုက်နာဆောင်ရွက်မှုကိုစောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရန်တာဝန်ရှိသည့် ပတ်ဝန်း ကျင် ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာနမှ ဝန်ထမ်းများ၊ သတ္တုတွင်းကုမ္ပဏီများ၏ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ ဝန်ထမ်းများ အနေဖြင့် “ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာ လိုက်နာဆောင်ရွက်မှုကို စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုခြင်းနှင့် စစ်ဆေး ခြင်း ဆိုင်ရာလမ်းညွှန်ချက်များ”ကို ရည်ညွှန်းကိုးကားသင့်ပါသည်။

အခန်း(၁) - နိဒါန်း

၁။ စီမံကိန်းတစ်ခုသည် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ခွင့်ပြုချက် ရရှိပြီးသည်နှင့်တပြိုင်နက် စီမံကိန်း အကောင်အထည်ဖော်စဉ်အတွင်း ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာ ကြီးကြပ်ခြင်းနှင့် စောင့်ကြပ် ကြည့်ရှု ခြင်းလုပ်ငန်း စတင်ပါသည်။ ကောင်းစွာရေးဆွဲထားသော ပတ်ဝန်းကျင်စီမံခန့်ခွဲမှုအစီအစဉ် (EMP) တစ်ခုအား စည်းကမ်းချက်များသတ်မှတ်၍ ခွင့်ပြုချက်ကို ထုတ်ပေးပါမည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ EIA လုပ်ထုံး လုပ်နည်း (၂၀၁၅) အရ စီမံကိန်းတစ်ခုအား ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာ လိုက်နာဆောင်ရွက်မှု သက်သေခံလက်မှတ် (ECC) ကို ထုတ်ပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။

၂။ စီမံကိန်းဆောင်ရွက်သူသည် ECC တွင် ဖော်ပြထားသည့် စည်းကမ်းချက်များနှင့်အညီ EMP ကို အကောင်အထည်ဖော်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ စီမံကိန်းဆောင်ရွက်သူသည် စီမံကိန်းတွင် EMP ပါ ပြဋ္ဌာန်း ချက်များအားလည်းကောင်း၊ ECC ပါစည်းကမ်းချက်များအားလည်းကောင်း လိုက်နာဆောင်ရွက်မှု ရှိမရှိကို စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရန် လိုအပ်သည်။ ဆောင်ရွက်မှုများကို ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး ဦးစီးဌာန (ECD) သို့ ကာလအပိုင်းအခြားအလိုက် အစီရင်ခံတင်ပြရန်လည်း လိုအပ်သည်။

၃။ EIA လုပ်ထုံးလုပ်နည်း (၂၀၁၅)၏ စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုခြင်းအခန်းတွင် ဝန်ကြီးဌာနသည် စီမံကိန်း က EMP နှင့် ECC တွင် ဖော်ပြထားသော ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ စည်းကမ်းချက်များအား လိုက်နာဆောင်ရွက်မှု ရှိမရှိကို ဆုံးဖြတ်နိုင်ရန်အတွက် စီမံကိန်းနှင့် ဆက်စပ်လုပ်ငန်းများအား စောင့်ကြပ် ကြည့်ရှုခွင့်နှင့် စစ်ဆေးခွင့်ရှိသည်။ ဝန်ကြီးဌာနသည် စီမံကိန်းတွင် EMP နှင့် ECC ၌ ဖော်ပြထားသော စည်းကမ်းချက်များအား လိုက်နာဆောင်ရွက်မှုမရှိကြောင်း တွေ့ရှိရပါက၊ ဤ EIA လုပ်ထုံးလုပ်နည်းတွင် ဖော်ပြထားသည့် ကုစားပြုပြင်ရေးလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်စေနိုင်သည်။ သို့မဟုတ် ဒဏ်ကြေးငွေ တပ်ရိုက် နိုင်သည်။

၄။ သတ္တုတွင်းလုပ်ကိုင်သူများကလည်း ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်း၍ ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေး ဆိုင်ရာ တာဝန်ယူမှုရှိသော နည်းလမ်းများဖြင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ကြရန် မျှော်လင့်ထားပါသည်။ သတ္တု တွင်း များအား သက်ဆိုင်ရာ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ နှင့်အညီ တည် ဆောက်၊ လုပ်ကိုင်နေကြောင်းကို စိစစ်ရန်မှာ ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေး ဦးစီးဌာန၏ တာဝန်ဖြစ်သည်။ သတ္တုတွင်းဆောင်ရွက်သူ၏ EMP အကောင်အထည်ဖော်ရေး လုပ်ငန်းများ ထိရောက်မှု ရှိမရှိကို ပတ်ဝန်း ကျင် ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာနက ဆောင်ရွက်သည့် စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရေးနှင့် စစ်ဆေးရေးလုပ်ငန်းများ ဖြင့် အကဲဖြတ်ပါသည်။ စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုစစ်ဆေးရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ပတ်ဝန်းကျင် ဆိုင်ရာ ပြဿနာများကိုလည်းကောင်း၊ လိုအပ်ချက်များကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်၍ ကုစားပြင်ဆင်ရေး အတွက် လည်းကောင်း ပိုမိုနားလည်၍ အသိနိုးကြားစေမည့် လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုကို ထောက်ပံ့ ပေးပါသည်။

(၁-က) လိုက်နာဆောင်ရွက်မှုစောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုခြင်းအတွက် စီမံကိန်းဆောင်ရွက်သူ၏ တာဝန် ဝတ္တရားများ

၅။ စီမံကိန်းဆောင်ရွက်သူသည် စီမံကိန်းအဆင့်အားလုံး (အကြိုတည်ဆောက်ခြင်း၊ တည်ဆောက် ခြင်း၊ လည်ပတ်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ပိတ်သိမ်းခြင်းနှင့် ပိတ်သိမ်းပြီးနောက်အဆင့်များ) တွင် စီမံကိန်းနှင့် ဆက်စပ်လုပ်ငန်းများ၊ ယင်းတို့၏ ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုအား မိမိကိုယ်တိုင် စဉ်ဆက်မပြတ် တက်ကြွ စွာဖြင့် ဘက်စုံစောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရမည့်အပြင်၊ သက်ဆိုင်ရာ ဥပဒေများ၊ နည်းဥပဒေများ၊ EIA လုပ်ထုံး

လုပ်နည်းများ၊ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ စံချိန်စံညွှန်းများ၊ ECC နှင့် ပတ်ဝန်းကျင် စီမံခန့်ခွဲမှု အစီအစဉ်ပါ သတ်မှတ်ချက်များကိုလိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည်။

၆။ စီမံကိန်းဆောင်ရွက်သူသည် မိမိ၏ တာဝန်ပျက်ကွက်မှု သို့မဟုတ် ECC အားလိုက်နာ ဆောင်ရွက်ရန် ပျက်ကွက်မှုများကို ဝန်ကြီးဌာနသို့ အသိပေးအကြောင်းကြားရမည်။ စီမံကိန်းဆောင်ရွက်သူ သည် စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုခြင်းအစီရင်ခံစာကို အနည်းဆုံးအားဖြင့် တစ်နှစ်လျှင် (၂)ကြိမ် ဝန်ကြီးဌာနသို့ တင်ပြရမည်။ စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုခြင်းအစီရင်ခံစာတွင် အောက်ပါတို့ ပါဝင်ရန်ဖြစ်သည်။ -

- (က) ECC ပါ စည်းကမ်းချက်အားလုံးကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ကြောင်း စာရွက်စာတမ်းများ။
- (ခ) EMP အကောင်အထည်ဖော်မှု အချိန်ဇယားနှင့် နှိုင်းယှဉ်ဖော်ပြထားသည့် လုပ်ငန်းတိုးတက်မှု။
- (ဂ) EMP အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ကြုံတွေ့ရသည့် အခက်အခဲများ၊ ယင်းအခက်အခဲများကို ကုစားပြင်ဆင်ရန်အကြံပြုချက်များ၊ အနာဂတ်တွင် အလားတူအခက်အခဲများကို ကြိုတင်ကာကွယ်ရန် သို့မဟုတ် ရှောင်ရှားရန် ဆောင်ရွက်ရမည့်အဆင့်များ။
- (ဃ) EMP အတိုင်း လိုက်နာဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းမရှိသည့် လုပ်ငန်းအမျိုးအစားနှင့် အကြိမ်အရေအတွက်၊ အဆိုပြုထားသည့် ကုစားပြင်ဆင်ရေးလုပ်ငန်းများနှင့် ယင်းတို့ကို ပြီးစီးအောင်ဆောင်ရွက်ရန် အချိန်ဇယား။
- (င) လုပ်ငန်းခွင်နှင့် ဒေသခံပြည်သူများ၏ ကျန်းမာရေး၊ ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေးနှင့် ပတ်သက်သည့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ မတော်တဆမှုများ၊ ဖြစ်ရပ်များ။
- (စ) EMP သို့မဟုတ် အခြားနည်းလမ်းဖြင့်သတ်မှတ်ထားသည့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အချက် (parameters) များနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေများအား စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုသည့် အချက်အလက်များ။

(၁-ခ) စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုခြင်းနှင့် စစ်ဆေးခြင်းအတွက် ဝန်ကြီးဌာန၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့် တာဝန်ဝတ္တရားများ

၇။ EIA လုပ်ထုံးလုပ်နည်း (၂၀၁၅) အရ၊ ဝန်ကြီးဌာနသည် စီမံကိန်းက သက်ဆိုင်ရာ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်လူမှုစီးပွားဆိုင်ရာ သတ်မှတ်ချက်များအား လိုက်နာဆောင်ရွက်မှုကို ထိန်းကွပ်ရန်နှင့် သတ်မှတ်ဆုံးဖြတ်ရန်အတွက်လည်းကောင်း၊ ဖြစ်နိုင်ပါက စီမံကိန်း၏ ကတိကဝတ်များအား ဖောက်ဖျက်မှုကို ကြိုတင်ကာကွယ်နိုင်ရန်အတွက်လည်းကောင်း၊ စီမံကိန်းတစ်ခုအား စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုခွင့်နှင့် စစ်ဆေးခွင့်ရှိသည်။ ဝန်ကြီးဌာနသည် စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုခြင်းနှင့် စစ်ဆေးခြင်းဆောင်ရွက်ရာတွင် အခြားအစိုးရဌာနများ၊ အဖွဲ့အစည်းများ၏ ပံ့ပိုးမှုဖြင့်လည်း ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။

၈။ ဝန်ကြီးဌာနသည် စစ်ဆေးချက်အရ၊ ECC ပါ စည်းကမ်းချက်များကို လိုက်နာဆောင်ရွက်မှု မရှိကြောင်း တွေ့ရှိလျှင် စီမံကိန်းဆောင်ရွက်သူအား ကုစားပြင်ဆင်ရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်စေနိုင်သည်။ သို့မဟုတ် EIA လုပ်ထုံးလုပ်နည်းတွင် ဖော်ပြထားသည့် ဒဏ်ငွေများ တပ်ရိုက်နိုင်သည်။ သို့မဟုတ် နှစ်မျိုးလုံး ဆောင်ရွက်စေနိုင်သည်။

၉။ အရေးပေါ် အခြေအနေဖြစ်ပေါ်ခဲ့လျှင်ဖြစ်စေ၊ စီမံကိန်းသည် သက်ဆိုင်ရာ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ သတ်မှတ်ချက်များကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ရန် ပျက်ကွက်သည် သို့မဟုတ် ပျက်ကွက်နိုင်ဖွယ်

ရှိသည် သို့မဟုတ် ပျက်ကွက်ရန်အလားအလာရှိသည်ဟု ဝန်ကြီးဌာနက ထင်မြင်ယူဆလျှင်ဖြစ်စေ၊ စီမံကိန်းသည် ဝန်ကြီးဌာနက သတ်မှတ်သည့်အချိန်တွင် ဝန်ကြီးဌာနမှ တာဝန်ရှိသူအား ချက်ချင်း ဝင်ရောက်စစ်ဆေးခွင့်ပြုရမည်။

၁၀။ ဝန်ကြီးဌာနက ဝင်ရောက်စစ်ဆေးရာတွင် လုပ်ငန်းခွင်နေရာများ၊ အထောက်အကူပြုပစ္စည်းများ၊ ယာဉ်များ၊ ကွန်ပျူတာများ၊ မှတ်တမ်းများ၊ စာရွက်စာတမ်းများ၊ သတင်းအချက်အလက် သိုမှီးသည့် မီဒီယာ ပုံစံအမျိုးမျိုးနှင့် လူပုဂ္ဂိုလ်များကိုလည်း စစ်ဆေးနိုင်သည်။

၁၁။ စီမံကိန်းဆောင်ရွက်သူသည် စီမံကိန်းကန်ထရိုက်တာများနှင့် လက်ခွဲကန်ထရိုက်တာများအား ဝန်ကြီးဌာနက စစ်ဆေးခြင်းကိုလည်း ခွင့်ပြုရမည်။

၁၂။ ဝန်ကြီးဌာနသည် စီမံကိန်းက ယင်း၏ တာဝန်ဝတ္တရားများကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိဟု ထင်မြင်ယူဆလျှင် စီမံကိန်းအား ချက်ချင်း အသိပေးအကြောင်းကြားရမည်။

၁၃။ ဝန်ကြီးဌာနသည် စီမံကိန်းအား ယင်း၏ တာဝန်ဝတ္တရားများကို တိကျစွာလိုက်နာ ဆောင်ရွက်ရန် အကြံပြုသတိပေးနိုင်သည်။ သတိပေးချက်တစ်ခုခုကို ဝန်ကြီးဌာန/ဦးစီးဌာန ဝတ်ဆိုဒ်တွင် လွှင့်တင်ခြင်း သို့မဟုတ် သက်ဆိုင်ရာ စီမံကိန်းဝတ်ဆိုဒ်တွင် လွှင့်တင်ထားစေခြင်း သို့မဟုတ် ယင်းနှစ်မျိုးလုံးကို ဆောင်ရွက်ခြင်း သို့မဟုတ် အများပြည်သူသိရှိအောင် သင့်လျော်သော နည်းလမ်းဖြင့် ထုတ်ဖော်ခြင်းပြုနိုင်သည်။

၁၄။ ဝန်ကြီးဌာနသည် စီမံကိန်းတွင် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ တာဝန်ဝတ္တရားများအား လိုက်နာဆောင်ရွက်မှု မရှိသည့် အချက်များကို ညွှန်ပြရမည်။ ထို့အပြင် စီမံကိန်းဆောင်ရွက်သူက လိုက်နာဆောင်ရွက်ရန်အတွက် (ဝန်ကြီးဌာနက အခြေအနေနှင့် လျော်ညီစွာ သတ်မှတ်ပေးထားသည့်) အချိန်ကာလတစ်ခုကို သတ်မှတ်ပေးရမည်။

၁၅။ ဝန်ကြီးဌာနသည် စီမံကိန်းဆောင်ရွက်သူက ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ တာဝန်ဝတ္တရားများကို မလိုက်နာကြောင်း သို့မဟုတ် လိုက်နာဖွယ်မရှိကြောင်း ထင်မြင်ယူဆလျှင် စီမံကိန်းလုပ်ငန်း လည်ပတ်ဆောင်ရွက်မှုကို ဆိုင်းငံ့ထားခြင်းအပါအဝင် သက်ဆိုင်ရာ တည်ဆဲဥပဒေ တစ်ရပ်ရပ်ပါ သင့်တော်သည့် ပြဌာန်းချက်များဖြင့် အရေးယူဆောင်ရွက်နိုင်သည်။ ထို့အပြင် ထိုပျက်ကွက်မှုအား စီမံကိန်းဆောင်ရွက်သူ၏ ကုန်ကျစရိတ်ဖြင့် ကုစားပြင်ဆင်ပေးနိုင်မည့် တတိယပုဂ္ဂိုလ်/အဖွဲ့အစည်း တစ်ခုကို တာဝန်ပေးအပ်ခွင့်ရှိသည်။

၁၆။ စစ်ဆေးခြင်းလုပ်ငန်းအတွက် ကုန်ကျစရိတ် - ဝန်ကြီးဌာနက စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုခြင်းနှင့် စစ်ဆေးခြင်းဆောင်ရွက်သည့် ကုန်ကျစရိတ်အားလုံးကို စီမံကိန်းဆောင်ရွက်သူက ကျခံရမည်။ ထိုကုန်ကျစရိတ်များသည် EMP နှင့် ECC တွင် သတ်မှတ်ဖော်ပြထားသည့် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး လိုက်နာဆောင်ရွက်မှုအတွက် လိုအပ်သည့် ကုန်ကျစရိတ်ထက် မပိုစေရ။

**အခန်း (၂) - ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာ လိုက်နာဆောင်ရွက်မှုကို
စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုခြင်း**

၁၇။ သတ္တုတွင်းလုပ်ကိုင်သူများသည် EMP နှင့် ECC တွင် ဖော်ပြထားသည့် ကတိကဝတ်များ အားလုံးကို အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းလုပ်ငန်းများအား မိမိအစီအစဉ်ဖြင့် စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရန် တာဝန်ရှိသည်။ သတ္တုတွင်းလုပ်ကိုင်သူများသည် အရည်အချင်းပြည့်မီသော ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ ဝန်ထမ်းများကို ခန့်အပ်ရမည်ဖြစ်ပြီး၊ EMP အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းနှင့် ECC ပါစည်းကမ်းချက်များကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းအား ကြီးကြပ်ရန်နှင့် စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရန် ရန်ပုံငွေလည်း ထောက်ပံ့ပေးရမည်။ သတ္တုတွင်းလုပ်ကိုင်သူများသည် သတ္တုတွင်းဦးစီးဌာနနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာနသို့ စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရေးအစီရင်ခံစာများကို ကာလအလိုက် တင်ပြရမည်။ ထိုအစီရင်ခံစာများကို အများပြည်သူ သိရှိစေရန်လည်း ထုတ်ပြန်ပေးရန်လိုအပ်သည်။

(၂-က) သတ္တုတွင်းလုပ်ကိုင်သူ၏ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး လိုက်နာဆောင်ရွက်မှုအား စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုခြင်းစနစ်

(၂-က-၁) သတ္တုတွင်းလုပ်ကိုင်သူ၏ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲရေးစနစ်များ

၁၈။ ထိရောက်သော ပတ်ဝန်းကျင်စီမံခန့်ခွဲရေးစနစ်တစ်ခုတွင် (၁) ပတ်ဝန်းကျင်စီမံခန့်ခွဲရေးအစီအစဉ် (EMP) (၂) ကောင်းစွာလေ့ကျင့်ပေးထားသော ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးပညာရှင်များနှင့် (၃) လုံလောက်သော ရန်ပုံငွေရင်းမြစ်များ လိုအပ်ပါသည်။

၁၉။ အချို့သော သတ္တုတွင်းကုမ္ပဏီများတွင် ကောင်းစွာသတ်မှတ်ရေးဆွဲထားသော ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲရေးစနစ်များ (ESMS) ရှိထားကြပြီး၊ ယင်းစနစ်များတွင် (၁) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ မူဝါဒ (၂) အကြီးတန်းအရာရှိတစ်ဦးအပါအဝင် အရည်အချင်းပြည့်မီသော ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ ဝန်ထမ်းများ (၃) ပတ်ဝန်းကျင်စီမံခန့်ခွဲရေးဆိုင်ရာ လုပ်ထုံး လုပ်နည်းများ နှင့် (၄) ပတ်ဝန်းကျင် စီမံခန့်ခွဲရေး စွမ်းဆောင်ရည်များအား အစီရင်ခံမည့် အစီရင်ခံခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်တို့ ပါဝင်ကြသည်။ သို့ရာတွင် ကုမ္ပဏီများစွာတို့တွင်မူ ထိုသို့သော စနစ်များ မရှိကြပါ။ ပတ်ဝန်းကျင် စီမံခန့်ခွဲရေးစနစ် မရှိသေးသော ကုမ္ပဏီများအနေဖြင့် သတ္တုတွင်းအဆင့် ESMS တစ်ခုကို တည်ထောင်ရပါမည်။

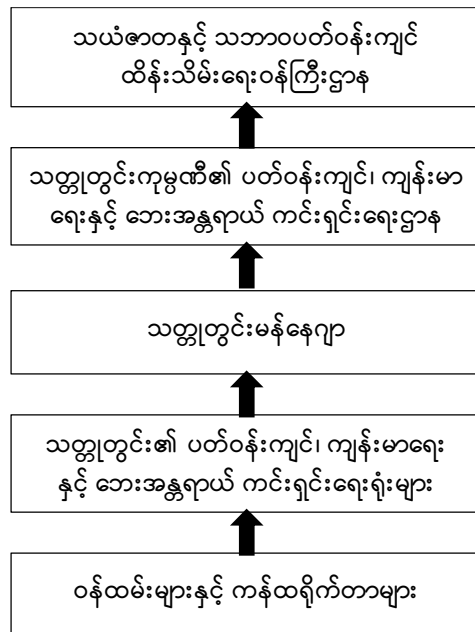
(၂-က-၂) ECC လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် EMP အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း လုပ်ငန်း များအား ကြီးကြပ်ခြင်းနှင့် စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုခြင်း

၂၀။ အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များတွင် EMP အကောင်အထည်ဖော်ရန်တာဝန်ရှိသည့် လူပုဂ္ဂိုလ်နှင့် အဖွဲ့အစည်းများကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ထားကြသည်။ ထိုအစီအစဉ်များတွင် သီးသန့်တာဝန်ပေးအပ်ထားသော ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဝန်ထမ်းရာထူးများကိုလည်းကောင်း၊ ယင်းဝန်ထမ်းများ၏ သီးသန့်တာဝန်များကိုလည်းကောင်း ဖော်ပြထားသင့်ပါသည်။

၂၁။ အောက်ပါပုံတွင် သတ္တုတွင်းတစ်တွင်းအား ပတ်ဝန်းကျင်စီမံခန့်ခွဲရန်အတွက် လိုအပ်သော အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ အစီအစဉ်တစ်ခုကို နမူနာဖော်ပြထားသည်။ လိုက်နာဆောင်ရွက်မှုကို အဓိက စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရမည့် လုပ်ငန်းကို များသောအားဖြင့် သတ္တုတွင်းအဆင့် ပတ်ဝန်းကျင်၊ ကျန်းမာရေးနှင့် ဘေးအန္တရာယ် ကင်းရှင်းရေး ရုံးများက ဆောင်ရွက်ကြသည်။ ထိုရုံးများသည် အောက်ပါလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ရန် တာဝန်ရှိပါသည်။ -

- (က) EMP အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းနှင့် ECC ပါစည်းကမ်းချက် များအား လိုက်နာဆောင်ရွက်မှု လုပ်ငန်းများအား သတ္တုတွင်းမန်နေဂျာ၏ ကိုယ်စား ကြီးကြပ်ခြင်း၊ စောင့်ကြပ် ကြည့်ရှုခြင်းနှင့် အစီရင်ခံတင်ပြခြင်း။
- (ခ) ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာစောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရေးအတွက် ခန့်အပ်ထားသည့် တတိယပုဂ္ဂိုလ်/ အဖွဲ့အစည်း ကန်ထရိုက်တာများအား ကြီးကြပ်ခြင်း။
- (ဂ) ပတ်ဝန်းကျင်ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေးကို စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုခြင်းနှင့်သက်ဆိုင်သည့် အစီရင်ခံစာများ ရေးသားပြုစုခြင်း။
- (ဃ) သင်တန်းများစီစဉ်ပေးခြင်းနှင့်စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ပေးခြင်း။

၂၂။ သတ္တုတွင်းကုမ္ပဏီတစ်ခုတွင် ပတ်ဝန်းကျင်၊ ကျန်းမာရေးနှင့် ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေးဌာနတစ်ခု ရှိထားပါက၊ ထိုဌာနသည် သတ္တုတွင်းဘဝစက်ဝန်းတလျှောက် (အကြိုတည်ဆောက်ခြင်းအဆင့်မှ သတ္တုတွင်းပိတ်သိမ်းသည်အထိ) အရည်အသွေးအာမခံချက် ရှိစေရန် ဆောင်ရွက်ပေးရပါမည်။ ထို့အပြင် သတ္တုတွင်းအဆင့် ပတ်ဝန်းကျင်၊ ကျန်းမာရေးနှင့် ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး (EHS) ရုံးအတွက် သင်တန်းများနှင့် စွမ်းဆောင်ရည်တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းများကိုလည်း ထောက်ပံ့ပေးရပါမည်။

၂၃။ **အစီရင်ခံခြင်းအတွက် သတ်မှတ်ချက်များ** - ပတ်ဝန်းကျင်စီမံခန့်ခွဲရေးအစီအစဉ်နှင့် ECC စည်းကမ်းချက်များအား လိုက်နာဆောင်ရွက်မှုကို ကြီးကြပ်ခြင်းနှင့် စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုခြင်းအတွက် ကန်ထရိုက်တာက အပတ်စဉ် သို့မဟုတ် လစဉ်အစီရင်ခံစာများကိုလည်းကောင်း၊ သတ္တုတွင်းအဆင့် EHS ရုံးက လစဉ်အစီရင်ခံစာများကိုလည်းကောင်း တင်သွင်းရပါမည်။ EHS ရုံးသည် ပတ်ဝန်းကျင် စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုခြင်းအစီရင်ခံစာများကို ရေးသားပြုစု၍ သတ္တုတွင်းမန်နေဂျာက ထိုအစီရင်ခံစာများကို ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာနသို့ တင်ပြရပါမည်။ (အောက်ပါဇယားတွင် ကြည့်ပါ။)

စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုခြင်းအစီရင်ခံစာတင်သွင်းခြင်းနှင့် ပတ်သက်သည့် သတ်မှတ်ချက်များ

တာဝန်ခံ	အစီရင်ခံစာသတ်မှတ်ချက်	မည်သူ့ထံ တင်ပြရမည်
တည်ဆောက်ရေးကန်ထရိုက်တာ	စစ်ဆေးခြင်းနှင့်စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုခြင်းအစီရင်ခံစာများ (အပတ်စဉ် သို့မဟုတ် လစဉ်)	သတ္တုတွင်းမန်နေဂျာ
သတ္တုတွင်းအဆင့် EHS ရုံး	စစ်ဆေးခြင်းနှင့်စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုခြင်းအစီရင်ခံစာများ (လစဉ်)	သတ္တုတွင်းမန်နေဂျာ
	(၆)လတစ်ကြိမ်တင်ပြရမည့် ပတ်ဝန်းကျင်စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရေးအစီရင်ခံစာ (မူကြမ်း)	သတ္တုတွင်းမန်နေဂျာ
သတ္တုတွင်းမန်နေဂျာ	(၆)လတစ်ကြိမ်တင်ပြရမည့် ပတ်ဝန်းကျင်စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရေးအစီရင်ခံစာ (မူကြမ်း) တင်ပြခြင်း	ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာန၊ သတ္တုတွင်းကုမ္ပဏီ၏ EHS ဌာန

(၂-က-၃) ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာနက စိစစ်သုံးသပ်ခြင်း

၂၄။ သတ္တုတွင်းလုပ်ကိုင်သူသည် ပတ်ဝန်းကျင်စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရေးအစီရင်ခံစာများကို (၆)လတစ်ကြိမ် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာနသို့ တင်ပြရမည်။ စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရေးစနစ်အား အပြည့်အဝဖြင့် ထိရောက်စွာ ဆောင်ရွက်ထားကြောင်း သေချာစေရေးအတွက် ထိုအစီရင်ခံစာများကို အကဲဖြတ်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

၂၅။ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာနသည် အောက်ပါလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ရန် တာဝန်ရှိသည် -

- (က) ပတ်ဝန်းကျင်စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရေးအစီရင်ခံစာများကို စိစစ်သုံးသပ်ခြင်း။
- (ခ) ပတ်ဝန်းကျင်စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရေးအစီရင်ခံစာများကို ထုတ်ပြန်ခြင်း။
- (ဂ) ပတ်ဝန်းကျင်စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရေးအစီရင်ခံစာများအား ထိန်းသိမ်းမှတ်တမ်းတင်ထားရန် စနစ်တစ်ခု တည်ထောင်ခြင်း။

၂၆။ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာနသည် ပတ်ဝန်းကျင်စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရေးအစီရင်ခံစာကို စိစစ်သုံးသပ်ပြီးနောက်၊ စစ်ဆေးရေးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်စေရန် ဆုံးဖြတ်နိုင်သည်။ သို့မဟုတ် စီမံကိန်းဆောင်ရွက်သူ အား ကုစားပြင်ဆင်ရေးလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်စေနိုင်သည်။ သို့မဟုတ် ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ခြင်း၊ ဒဏ်ငွေ တပ်ရိုက်ခြင်း ပြုနိုင်သည်။

(၂-ခ) ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ စစ်ဆေးမှုစတင်ခြင်း

(၂-ခ-၁) ပုံမှန်စစ်ဆေးခြင်း

၂၈။ ဝန်ကြီးဌာနသည် စီမံကိန်းဆောင်ရွက်သူနှင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးပြီးနောက်၊ စီမံကိန်းဆောင်ရွက်သူ၏ ပူးပေါင်းပါဝင်မှုဖြင့် ECC ပါစည်းကမ်းချက်များအား လိုက်နာဆောင်ရွက်မှုကို ပုံမှန်စစ်ဆေးခွင့် ရှိသည်။

၂၉။ ဝန်ကြီးဌာနသည် အထောက်အကူပြုပစ္စည်းများနှင့် အထူးသဖြင့် ညစ်ညမ်းမှုထိန်းချုပ်ရေးပစ္စည်းများ၊ နည်းလမ်းများကို ပုံမှန်စစ်ဆေးနိုင်သည်။

၃၀။ ဆောင်ရွက်ဆဲသတ္တုတွင်းများအား စစ်စေးရန်အတွက် လိုအပ်ပါက ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အန္တရာယ် ဖြစ်နိုင်ခြေ ဆန်းစစ်ခြင်းအတွက် စနစ်ကျသော နည်းလမ်းတစ်ခုကို တည်ထောင်နိုင်သည်။ အန္တရာယ် ဖြစ်နိုင်ခြေကို ဆန်းစစ်ရာတွင် သတ္တုတွင်း၏ လုပ်ငန်းရှုပ်ထွေးမှု၊ ထုတ်လွှတ်မှု ပမာဏနှင့် အရည်အသွေး၊ တည်နေရာ၊ သတ္တုတွင်းလုပ်ကိုင်သူ၏ စီမံခန့်ခွဲမှု၊ အရေးယူခံရဖူးသည့် မှတ်တမ်းစသည်တို့ကို အခြေခံ ရပါမည်။

၃၁။ အကောင်းဆုံးမှာ ဝန်ကြီးဌာနသည် ခွင့်ပြုချက်ပေးထားသော သတ္တုတွင်းများ၏ အချက်အလက် များ (ကုမ္ပဏီအမည်၊ သတ္တုတွင်းတည်နေရာ၊ ဆက်သွယ်ရန်လိပ်စာ၊ EMP အစီရင်ခံစာ တင်သွင်းမှု အခြေအနေ၊ ခွင့်ပြုချက်ထုတ်ပေးသည့်အခြေအနေ၊ ပတ်ဝန်းကျင်စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရေး အစီရင်ခံစာကို နောက်ဆုံးအကြိမ်တင်သွင်းခဲ့သည့် ရက်၊ နောက်တကြိမ်အစီရင်ခံစာတင်သွင်းရမည့်ရက် စသည်ဖြင့်) အတွက် အချက်အလက်စနစ် (database) တစ်ခုကို တည်ထောင်ရပါမည်။

၃၂။ အဆိုပါ အချက်အလက်စနစ် (database) မှ လုပ်ဆောင်ပေးမည့် သတိပေးချက်အရ၊ ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာနသည် သက်ဆိုင်ရာ သတ္တုတွင်းမန်နေဂျာအား ပတ်ဝန်းကျင်စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရေး အစီရင်ခံစာတင်ပြရမည့် ရက်ကို သတိပေးပါမည်။ သတ္တုတွင်းမန်နေဂျာက (ကြောင်းကျိုးညီညွတ်စွာ သတ်မှတ်ထားသော) သတ်မှတ်ရက်အတွင်း အစီရင်ခံစာ တင်သွင်းရန် ပျက်ကွက်ခဲ့ပါက၊ ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာနသည် ထိုသတ္တုတွင်းအားစစ်ဆေးမှုပြုလုပ်ရန်လိုအပ်ကြောင်းဆုံးဖြတ်နိုင်ပါသည်။

(၂-ခ-၂) စစ်ဆေးမှုကို အလိုအလျောက်စတင်ခြင်း

၃၃။ (၁) ပတ်ဝန်းကျင်စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရေးအစီရင်ခံစာများအရ ECC ပါ စည်းကမ်းချက်များကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ထားခြင်းမရှိလျှင်ဖြစ်စေ သို့မဟုတ် (၂) ယခင်စစ်ဆေးမှုများတွင် သတ်မှတ်ဖော်ထုတ် ထားသည့် ကုစားပြင်ဆင်ရေးလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ရန်ပျက်ကွက်လျှင်ဖြစ်စေ စစ်ဆေးမှုကို စတင် နိုင်သည်။

၃၄။ အများပြည်သူထံမှ ခိုင်မာသော တိုင်ကြားချက်တစ်ခုကို ရရှိလျှင် ဝန်ကြီးဌာနသည် ပတ်ဝန်းကျင် ဆိုင်ရာ စစ်ဆေးမှုများကို ပြုလုပ်ရမည်။

၃၅။ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အရေးပေါ်အခြေအနေတစ်ရပ်ဖြစ်ပေါ်ခဲ့လျှင် ဝန်ကြီးဌာနသည် စစ်ဆေးမှု များကို ပြုလုပ်နိုင်သည်။

(၂-ခ-၂-၁) လိုက်နာဆောင်ရွက်မှုမရှိခြင်း

၃၆။ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာနသည် သတ္တုတွင်းလုပ်ကိုင်သူများကတင်ပြလာသော စောင့်ကြပ် ကြည့်ရှုရေး အစီရင်ခံစာများကို စစ်ဆေးရမည်။ အစီရင်ခံစာတွင် ဖော်ပြထားသည့် စောင့်ကြပ် ကြည့်ရှုရေး ဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၊ နည်းစနစ်များ၊ ရလဒ်များသည် မလုံလောက်ကြောင်း၊ မပြည့်စုံကြောင်း၊ သို့မဟုတ် လိုက်နာဆောင်ရွက်မှုမရှိကြောင်း တွေ့ရှိရပါက၊ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး ဦးစီးဌာနသည် လိုက်နာဆောင်ရွက်ထားခြင်း ရှိမရှိကို စစ်ဆေးရန် စီစဉ်ရမည်။

၃၇။ ယခင်စစ်ဆေးသည့်အကြိမ်တွင် လိုက်နာဆောင်ရွက်မှု မရှိကြောင်း အစီရင်ခံထားပါက၊ ထို သတ္တုတွင်း ကို ဦးစားပေးအရေးယူဆောင်ရွက်ရမည့် စာရင်းတွင် ထည့်သွင်းထားပါမည်။ လိုက်နာ ဆောင်ရွက်မှု မရှိသော ဖြစ်ရပ်များသည် သိသာထင်ရှားကြောင်း တွေ့ရှိရပါက နောက်ထပ်စစ်ဆေးမှုများ ထပ်မံပြုလုပ်ရမည်။

(၂-ခ-၂-၂) အများပြည်သူထံမှ တိုင်ကြားချက်များ

၃၈။ အများပြည်သူထံမှ တိုင်ကြားချက်ဖြစ်စေ၊ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး/များ သို့မဟုတ် ပြည်သူ့လွှတ်တော် (ပါလီမန်) ၏ ညွှန်ကြားချက်ဖြစ်စေ လက်ခံရရှိပါက ကွင်းဆင်းစစ်ဆေးမှု ပြုလုပ်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

၃၉။ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာန၏ နယ်ရုံးအကြီးအကဲများ သို့မဟုတ် မြို့နယ်/တိုင်းဒေသ ကြီး/ပြည်နယ် သတ္တုတွင်းဦးစီးဌာနများသည် အများပြည်သူထံမှ တိုင်ကြားချက် ရရှိလျှင်ဖြစ်စေ၊ ပတ်ဝန်း ကျင်ညစ်ညမ်းမှု ဖြစ်ပေါ်သည့် အထောက်အထား တွေ့ရှိရလျှင်ဖြစ်စေ၊ ပတ်ဝန်းကျင်စစ်ဆေးမှု ပြုလုပ်ပေး ပါရန် နေပြည်တော်ရှိ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာနသို့ တိုက်ရိုက်မေတ္တာရပ်ခံနိုင်သည်။

(၂-ခ-၂-၃) ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အရေးပေါ်အခြေအနေများ

၄၀။ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အရေးပေါ်အခြေအနေများ (ဥပမာ - မြေပြိုခြင်း၊ စွန့်ပစ်မြေစာပုံပြိုခြင်း၊ ရေကြီးခြင်း) ဖြစ်ပေါ်ပါက ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ စစ်ဆေးမှု စတင်ရမည်။

၄၁။ မြေပေါ်ရေ သို့မဟုတ် မြေအောက်ရေ အရင်းအမြစ်များကို ညစ်ညမ်းစေသည့် မတော်မဆ စွန့်ထုတ် မှုများ၊ ပေါက်ကွဲမှု၊ ဆီ သို့မဟုတ် အန္တရာယ်ရှိပစ္စည်းများ ယိုဖိတ်မှုကြောင့် မြေဆီလွှာညစ်ညမ်းမှု၊ အနီးပတ်ဝန်းကျင်ရှိလေထုအရည်အသွေးလျော့ကျမှုများ ဖြစ်ပေါ်ပါက ကွင်းဆင်းစစ်ဆေးမှု ပြုလုပ်ရန် လိုအပ်နိုင်ပါသည်။

၄၂။ ဖြစ်ပေါ်သည့် အန္တရာယ်အမျိုးအစားနှင့် ထိခိုက်မှုအတိုင်းအတာပေါ်မူတည်၍ စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့ တွင် အထူးကျွမ်းကျင်သူများလည်း ပါဝင်ရန် လိုအပ်နိုင်သည်။

အခန်း(၃) - စစ်ဆေးမှုအတွက် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း

(၃-က) စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့ဖွဲ့စည်းခြင်း

၄၃။ ဝန်ကြီးဌာနသည် နိုင်ငံအဆင့်၊ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး၊ နေပြည်တော်ကောင်စီနှင့် ဒေသန္တရရုံးများတွင် အရာရှိများကိုဖြစ်စေ၊ အကြံပေးပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဦး၏ ဝန်ဆောင်မှုများကိုဖြစ်စေ ခန့်အပ်တာဝန်ပေးနိုင်ပြီး၊ အခြားသက်ဆိုင်ရာ အစိုးရဌာနများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများ၏ ပံ့ပိုးမှုဖြင့် ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။

၄၄။ ပတ်ဝန်းကျင်စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့တွင် အောက်ပါပုဂ္ဂိုလ်များ ပါဝင်သင့်သည် -

- (က) စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့ခေါင်းဆောင် - ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာနက ခန့်အပ်ရမည်။
- (ခ) ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာန၏ ညစ်ညမ်းမှုထိန်းချုပ်ရေးဌာနခွဲမှ အရာရှိအနည်းဆုံး တစ်ဦး။
- (ဂ) ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာန၏ သယံဇာတနှင့် EIA ဌာနခွဲမှ အရာရှိ အနည်းဆုံး တစ်ဦး။
- (ဃ) မြို့နယ်/ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးရှိ သတ္တုတွင်းဦးစီးဌာနမှ ကိုယ်စားလှယ် အနည်းဆုံး တစ်ဦး။
- (င) သက်ဆိုင်ရာ သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်း (ဥပမာ - အမှတ် - ၁ သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်း၊ အမှတ် - ၂ သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်း၊ မြန်မာ့ကျောက်မျက်ရတနာလုပ်ငန်း) မှ ကိုယ်စားလှယ် အနည်းဆုံး တစ်ဦး။
- (စ) လိုအပ်ပါက အလုပ်သမားဝန်ကြီးဌာန၊ ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ စက်မှုဝန်ကြီးဌာန၊ အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာန၊ သစ်တောဦးစီးဌာနတို့မှ ကိုယ်စားလှယ်များ။
- (ဆ) လိုအပ်ပါက ဒေသခံရပ်ရွာနှင့် အရပ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများမှ ကိုယ်စားလှယ်များ။
- (ဇ) လိုအပ်ပါက အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်ရရှိထားသည့် တတိယပုဂ္ဂိုလ်/အဖွဲ့အစည်းမှ ပတ်ဝန်းကျင် စစ်ဆေးရေးမှူးတစ်ဦး

(၃-က-၁) စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့ခေါင်းဆောင်၏ တာဝန်ဝတ္တရားများ

၄၅။ စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့ခေါင်းဆောင်သည် အောက်ပါတို့ကို ဆောင်ရွက်ရမည် -

- (က) စစ်ဆေးမှုပြုလုပ်ခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်များကို အတည်ပြုခြင်း။
- (ခ) စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းပုံအတိုင်း ဖွဲ့စည်းခြင်း။
- (ဂ) စစ်ဆေးမှုပြုလုပ်စဉ်အတွင်း ဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းများကို ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း။
- (ဃ) စစ်ဆေးမှု ပြုလုပ်မည့် အချိန်ဇယား ပြုစုခြင်း။
- (င) စစ်ဆေးမှု မပြုလုပ်မီတွင် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေးအစည်းအဝေးများ စီစဉ်ခြင်းနှင့် ဦးဆောင်ဆွေးနွေးခြင်း။

- (စ) သတ္တုတွင်းလုပ်ကိုင်သူ၏ ဝန်ထမ်းများနှင့် ပြုလုပ်သည့် အစည်းအဝေးတိုင်းတွင် ဦးဆောင် ဆွေးနွေးခြင်း။
- (ဆ) စစ်ဆေးတွေ့ရှိချက်အစီရင်ခံစာပြုစုခြင်း။
- (ဇ) စစ်ဆေးတွေ့ရှိချက်အစီရင်ခံစာကို ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာနနှင့် သတ္တုတွင်း လုပ်ကိုင်သူသို့ ပေးပို့တင်ပြခြင်း။
- (ဈ) ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာနက ညွှန်ကြားသည့် နောက်ဆက်တွဲလုပ်ငန်းများ အတွက် လုပ်ငန်းစီမံချက်နှင့် အချိန်ဇယား ရေးသားပြုစုခြင်း။

(၃-က-၂) စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့ဝင်များ၏ တာဝန်ဝတ္တရားများ

၄၆။ စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့တွင် ပတ်ဝန်းကျင်စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရေးအစီရင်ခံစာများနှင့် အခြားသက်ဆိုင်ရာ စာရွက်စာတမ်းများ၌ ဖော်ပြထားသော အချက်အလက်များကို စစ်ဆေးနိုင်စွမ်းရှိစေမည့် အထူးစိတ် ဝင်စားမှုနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများရှိထားသည့် အရည်အချင်းမီ နည်းပညာရှင်များ၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ပညာရှင်များ ပါဝင်ရပါမည်။ အဖွဲ့ဝင်များသည် စာရွက်စာတမ်းများအားလုံး၏ ပြည့်စုံမှုနှင့် သိပ္ပံနည်းကျ ခိုင်မာမှုတို့ကို မှတ်ချက်များဖြင့် အစီရင်ခံသင့်ပါသည်။ အဖွဲ့ဝင်များသည် သတ္တုတွင်းအား ကွင်းဆင်း စစ် ဆေးစဉ်အတွင်း ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ ထိခိုက်မှုများကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်နိုင် စွမ်းရှိသင့်သည်။

၇။ စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့ဝင်များသည် အောက်ပါတို့ကို ဆောင်ရွက်ရမည် -

- (က) မိမိကိုယ်တိုင် ပညာရှင်ပီသစွာဖြင့် လုပ်ကိုင်ရမည်။
- (ခ) စစ်ဆေးရမည့် လုပ်ငန်းနယ်ပယ်ကို အခြားနည်းဖြင့် သတ်မှတ်ဖော်ပြထားခြင်းမရှိလျှင် ဤ (စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုခြင်းနှင့် စစ်ဆေးခြင်းဆိုင်ရာ) လမ်းညွှန်ချက်အတိုင်း လိုက်နာ ဆောင် ရွက်ရမည်။
- (ဂ) စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့ခေါင်းဆောင်က သတ်မှတ်ပေးထားသည့် အစီရင်ခံစာတင်သွင်းရမည့် ရက် များအတိုင်း ပြည့်မီအောင်ဆောင်ရွက်ရမည်။
- (ဃ) ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေးအစည်းအဝေးများ၊ စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့တွင်းအစည်းအဝေးများ၊ ကွင်း ဆင်းစစ်ဆေးစဉ်အတွင်း ပြုလုပ်သည့် သတ္တုတွင်းစီမံခန့်ခွဲသူများနှင့်အစည်းအဝေးများကို တက်ရောက်ရမည်။
- (င) EMP နှင့် ECC တို့တွင် မိမိကျွမ်းကျင်မှုနယ်ပယ်နှင့်သက်ဆိုင်သည့် အပိုင်းများကို လေ့လာ သုံးသပ်ထားခြင်းဖြင့် စစ်ဆေးရေးလုပ်ငန်းအတွက် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ထားရမည်။
- (စ) အဓိက ချို့ယွင်းချက်များ သို့မဟုတ် မလိုက်နာမှုများကို စာရင်းပြုစုတင်ပြရမည်။
- (ဆ) ထပ်တိုးအချက်အလက် တောင်းခံစာများကို ပြုစုရမည်။
- (ဇ) လိုက်နာမှုမရှိသည့် ပြဿနာများအတွက် မည်သည့်ထပ်တိုးအချက်အလက်များ တောင်းခံရ မည်ကို ဦးတည်ဆောင်ရွက်ရမည်။

(၃-က-၃) တတိယပုဂ္ဂိုလ်/အဖွဲ့အစည်းမှ ပတ်ဝန်းကျင်စစ်ဆေးရေးမှူးများ

၄၈။ ဝန်ကြီးဌာနမှ ခွင့်ပြုမိန့်လိုင်စင်ရရှိထားသည့်^၁ တတိယပုဂ္ဂိုလ်/အဖွဲ့အစည်းမှ ပတ်ဝန်းကျင် စစ်ဆေးရေးမှူးများသည် ဝန်ကြီးဌာန သို့မဟုတ် သတ္တုတွင်းလုပ်ကိုင်သူ၏ လိုအပ်ချက်အရ ပတ်ဝန်းကျင် စစ်ဆေးခြင်းလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။

၄၉။ ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ခန့်အပ်ခြင်း - ဝန်ကြီးဌာနသည် ပတ်ဝန်းကျင် စစ်ဆေးရေး အဖွဲ့အား သိပ္ပံပညာ၊ နည်းပညာနှင့် အခြားအထူးပြုကျွမ်းကျင်မှုများဖြင့် ထောက်ပံ့ပေးနိုင်ရန်အတွက် တတိယ ပုဂ္ဂိုလ်/အဖွဲ့အစည်းမှ ပတ်ဝန်းကျင် စစ်ဆေးရေးမှူးတစ်ဦးအား စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ခန့်အပ်နိုင်သည်။ တတိယပုဂ္ဂိုလ်/အဖွဲ့အစည်းမှ စစ်ဆေးရေးမှူးသည် စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့ခေါင်းဆောင်ထံ တိုက်ရိုက် အစီရင်ခံရပါမည်။ ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်အဖွဲ့အဖြစ် ပါဝင်မည့် ပတ်ဝန်းကျင်စစ်ဆေးရေးမှူး၏ တာဝန်ဝတ္တရားများမှာ အထူးပြုကျွမ်းကျင်မှုဖြင့် တွေ့ရှိချက်များ၊ သုံးသပ်ချက်များ၊ အကြံပြုချက်များ၊ အစီရင်ခံစာများကို ထောက်ပံ့ပေးရန်ဖြစ်သည် (အပိုဒ် ၄၆ နှင့် ၄၇ တို့တွင် ကြည့်ပါ)။

၅၀။ ဝန်ကြီးဌာနက စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့ခေါင်းဆောင်ကို ခန့်အပ်ခြင်း - ဝန်ကြီးဌာနသည် တတိယပုဂ္ဂိုလ်/ အဖွဲ့အစည်းမှ ပတ်ဝန်းကျင်စစ်ဆေးရေးမှူးတစ်ဦးအား စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့ခေါင်းဆောင်အဖြစ် ခန့်အပ်နိုင် သည်။ ထိုသို့ ခန့်အပ်ခြင်းခံရပါက၊ ပတ်ဝန်းကျင်စစ်ဆေးရေးမှူးသည် တာဝန်ပေးအပ်ခံရသော အစိုးရ အရာရှိများ^၂ ပါဝင်သည့် အဖွဲ့ကို ဦးဆောင်ရပါမည်။ စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့တွင် ပါဝင်ရမည့် သူများကို ပတ်ဝန်း ကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာနက ခွင့်ပြုပေးရမည်ဖြစ်သည်။

၅၁။ သတ္တုတွင်းလုပ်ကိုင်သူက စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့ခေါင်းဆောင်ကို ခန့်အပ်ခြင်း - ဝန်ကြီးဌာနသည် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာစစ်ဆေးမှု ပြုလုပ်ရန် သတ္တုတွင်းလုပ်ကိုင်သူအား ညွှန်ကြားနိုင်သည်။ ထိုသို့ ညွှန်ကြားပါက၊ ဝန်ကြီးဌာနသည် အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်ရရှိထားသော တတိယပုဂ္ဂိုလ်/အဖွဲ့အစည်းမှ ပတ်ဝန်းကျင်စစ်ဆေးရေးမှူးများစာရင်းကို သတ္တုတွင်းလုပ်ကိုင်သူသို့ ထောက်ပံ့ပေးပါမည်။ သတ္တုတွင်း လုပ်ကိုင်သူသည် စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့ခေါင်းဆောင်ကိုလည်းကောင်း၊ လိုအပ်ပါက အခြားသော တတိယ ပုဂ္ဂိုလ်/အဖွဲ့အစည်းမှ ပတ်ဝန်းကျင်စစ်ဆေးရေးမှူးများကိုလည်းကောင်း ရွေးချယ်ခန့်အပ်ရန် တာဝန်ရှိ သည်။ စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့ခေါင်းဆောင်သည် (သယံဇာတနှင့်သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး) ဝန်ကြီး ဌာနနှင့် အခြားဝန်ကြီးဌာနများနှင့် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းပြီးနောက် စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့ဝင်များကို သတ်မှတ်၍

^၁ ဝန်ကြီးဌာနသည် လိုင်စင်ရ ပတ်ဝန်းကျင်စစ်ဆေးရေးမှူးများကို လေ့ကျင့်ပေး၍ အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်ထုတ်ပေးရန် ဖြစ်ပါ သည်။ ပတ်ဝန်းကျင်စစ်ဆေးရေးမှူးများ၏ လုပ်ငန်းစွမ်းဆောင်ရည်ကို ယင်းတို့၏ အစီရင်ခံစာအရည်အသွေး၊ ကွင်းဆင်း လုပ်ငန်းအရည်အသွေးနှင့် ဝန်ကြီးဌာနမှ ပြင်ဆင်ထားသော အကဲဖြတ်ပုံစံများဖြင့် စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုပါမည်။ စစ်ဆေးရေးလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် ကျခံသုံးစွဲရမည့် ကုန်ကျစရိတ်များ ပါဝင်နေသောကြောင့်၊ ပညာရှင် ကြေး များ၊ ခရီးစရိတ်များ၊ တည်းခိုစားသောက်စရိတ်များနှင့် အထွေထွေကုန်ကျစရိတ်များအတွက် စံသတ်မှတ်ထား သော နှုန်း များဖြင့် ထောက်ပံ့ပေးရန်လိုအပ်သည်။

^၂ စာပိုဒ် ၄၃ တွင် သတ်မှတ်ထားသည့်အတိုင်းပင်၊ ဝန်ကြီးဌာနမှ တာဝန်ပေးအပ်ခံရမည့် အစိုးရအရာရှိများမှာ ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာနမှ အနည်းဆုံး တစ်ဦးနှင့် သတ္တုတွင်းဦးစီးဌာန/အမှတ်(၁) သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်း/အမှတ် (၂) သတ္တု တွင်းလုပ်ငန်းမှ တစ်ဦး တို့ဖြစ်ကြသည်။ အလုပ်သမားဝန်ကြီးဌာန၊ ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေး ဦးစီး ဌာနနှင့် သစ်တောဦးစီးဌာနကဲ့သို့သော အခြားဝန်ကြီးဌာန/ဦးစီးဌာနများမှ ကိုယ်စားလှယ်များကိုလည်း စီမံကိန်းလိုအပ်ချက် နှင့်အညီ ခန့်အပ်တာဝန်ပေးနိုင်ပါသည်။

အဆိုပြုရပါမည်။ စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့တွင် ပါဝင်ရမည့်သူများကို ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာနက ခွင့်ပြုပေးရမည်ဖြစ်သည်။

၅၂။ လုပ်ငန်းတာဝန်နှင့် ဝတ္တရားများ - စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့ခေါင်းဆောင်အဖြစ် ခန့်အပ်ခံရပြီးသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက်၊ တတိယပုဂ္ဂိုလ်/အဖွဲ့အစည်းမှ ပတ်ဝန်းကျင်စစ်ဆေးရေးမှူးသည် တာဝန်အားလုံးကို ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပြီး၊ ဤလမ်းညွှန်ချက်တွင်ဖော်ပြထားသည့် အဖွဲ့ခေါင်းဆောင်၏ တာဝန်ဝတ္တရားများကို လည်းကောင်း၊ ဝန်ကြီးဌာနမှ သတ်မှတ်ထားသော အခြားတာဝန်များကိုလည်းကောင်း ဖြည့်ဆည်းဆောင်ရွက် ရပါမည်။

(၃-ခ) ရည်ရွယ်ချက်များ သတ်မှတ်ခြင်း

၅၃။ ပထမအဆင့်မှာ အဆိုပြုထားသော စစ်ဆေးရေးနှင့် စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရေးလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်များကို အဓိပ္ပါယ်သတ်မှတ်ရန်ဖြစ်သည် -

- ဤလုပ်ငန်းသည် သက်ဆိုင်ရာ ဥပဒေများ၊ စံချိန်စံညွှန်းများနှင့် ကိုက်ညီမှုရှိမရှိကို ကာလအလိုက် စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုခြင်းဖြစ်ပါသလား?
- EMP တွင်လည်းကောင်း၊ EIA အစီရင်ခံစာအားခွင့်ပြုချိန်တွင် ထုတ်ပေးသည့် ECC တွင်လည်းကောင်း သတ်မှတ်ဖော်ပြထားသည့် စည်းကမ်းချက်များအား လိုက်နာဆောင်ရွက်မှုရှိမရှိကို စစ်ဆေးခြင်းဖြစ်ပါသလား?
- အများပြည်သူထံမှ လက်ခံရရှိသည့် တိုင်ကြားချက်များကို တုန့်ပြန်၍ စစ်ဆေးခြင်းဖြစ်ပါသလား?
- ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အရေးပေါ်အခြေအနေတစ်ရပ်ရပ်ကြောင့် စစ်ဆေးခြင်းဖြစ်ပါသလား?
- မြေပေါ်ရေ သို့မဟုတ် မြေအောက်ရေအရင်းအမြစ်များကို ညစ်ညမ်းမှုဖြစ်စေသည့် သို့မဟုတ် အနီးပတ်ဝန်းကျင်ရှိ လေထုအရည်အသွေးကျဆင်းစေသည့် မတော်တဆထုတ်လွှတ်မှုများကို စစ်ဆေးခြင်းဖြစ်ပါသလား?
- ကုစားပြင်ဆင်ရေးလုပ်ငန်းများ တိုးတက်စေရေးအတွက် အကြံပြုချက်များပေးရန်ဖြစ်ပါသလား?

၅၄။ စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့ခေါင်းဆောင်သည် စစ်ဆေးမှု၏ ရည်ရွယ်ချက်များကို စာဖြင့်ရေးသား၍ ထုတ်ဖော်ကြေငြာနိုင်ရန် ပြင်ဆင်ရပါမည်။

(၃-ဂ) သတ္တုတွင်းလုပ်ကိုင်သူနှင့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ခြင်း

၅၅။ ဝန်ကြီးဌာနသည် ကွင်းဆင်းစစ်ဆေးမှု မပြုလုပ်မီ အနည်းဆုံး (၁)လမတိုင်မီတွင် သတ္တုတွင်းလုပ်ကိုင်သူထံသို့ စစ်ဆေးမှုပြုလုပ်မည့် နေ့ရက်နှင့် စစ်ဆေးမှုညွှန်ကြားချက်များကို အတည်ပြုပေးပို့ရပါမည်။ သတ္တုတွင်းလုပ်ကိုင်သူသည် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးကို မိမိ၏ ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရပါမည်။ သတ္တုတွင်းလုပ်ကိုင်သူ၏ ကိုယ်စားလှယ်သည် စစ်ဆေးမှုဆောင်ရွက်စဉ်အတွင်း စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့ နှင့် တွဲဖက်အလုပ်လုပ်ရန် အသင့်ရှိနေရပါမည်။

(၃-ဂ-၁) အသိပေးအကြောင်းကြားစာ

၅၆။ ဝန်ကြီးဌာနသည် စစ်ဆေးမည့် အချိန်ဇယားနှင့် စစ်ဆေးမည့် လုပ်ငန်းနယ်ပယ်တို့ကို အတည်ပြုကြောင်း အသိပေးအကြောင်းကြားစာအား သတ္တုတွင်းလုပ်ကိုင်သူထံသို့ ပေးပို့ပါမည်။ သတ္တုတွင်းလုပ်ကိုင်သူသည် (၁၄)ရက်အတွင်း မိမိ၏ ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ်ဆောင်ရွက်မည့် ပုဂ္ဂိုလ်၏ အမည်နှင့်တကွ ဝန်ကြီးဌာနသို့ အကြောင်းပြန်ကြားရပါမည်။ ထို့နောက် ကိုယ်စားလှယ်သည် ညွှန်ကြားစာတွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း ကွင်းဆင်းစစ်ဆေးရေးအတွက် စီစဉ်မှုများပြုလုပ်နိုင်ရန် ဝန်ကြီးဌာနမှ ခန့်အပ်တာဝန်ပေးထားသော အရာရှိများနှင့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ရပါမည်။

(၃-ဃ) သတ္တုတွင်းအား ကွင်းဆင်းစစ်ဆေးရန် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း

၅၇။ ကွင်းဆင်းစစ်ဆေးရန် ကြိုဆင်ပြင်ဆင်ရာတွင် သတ္တုတွင်းလုပ်ကိုင်သူနှင့် စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့ကြားတွင် လည်းကောင်း၊ အဖွဲ့ဝင်အချင်းချင်းသော်လည်းကောင်း၊ အဖွဲ့ဝင်များနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာနအကြားတွင်လည်းကောင်း ဖုန်းဖြင့်ဆက်သွယ်ပြောကြားခြင်း၊ အီးမေးလ်ဖြင့် ပေးပို့ ဆက်သွယ်ခြင်း၊ စာဖြင့်ပေးပို့ဆက်သွယ်ခြင်းတို့ ပါဝင်နိုင်သည်။

၅၈။ **စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းဆိုင်ရာသတ်မှတ်ချက်များ** - စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့တွင် တာဝန်ပေးအပ်ခံရသည့် အစိုးရအရာရှိများသည် စစ်ဆေးမှုနှင့်သက်ဆိုင်သည့် ပြည်ထောင်စုအဆင့်၊ ပြည်နယ်/တိုင်း ဒေသကြီးအဆင့်နှင့် ဒေသန္တရစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ထားရမည်။

၅၉။ **ကွင်းဆင်းစစ်ဆေးရေးလုပ်ငန်းများကို စီစဉ်ခြင်း** - စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့ခေါင်းဆောင်သည် လုပ်ငန်းစီမံချက်တစ်ခုကို ပြင်ဆင်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ပြီးစီးအောင်ဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းများအတွက် အောက်ပါတို့ကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ထားခြင်းလည်း ပါဝင်သည် -

- (က) လိုက်နာဆောင်ရွက်မှုကို စိစစ်သုံးသပ်ရာတွင် ပါဝင်ရမည့် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ
- (ခ) လိုက်နာဆောင်ရွက်မှုကို စိစစ်သုံးသပ်ရာတွင် ပါဝင်ရမည့် ခွင့်ပြုမိန့် (ပါမစ်) များ
- (ဂ) လိုက်နာဆောင်ရွက်မှုကို စိစစ်သုံးသပ်ရာတွင် ပါဝင်ရမည့် စာရွက်စာတမ်းများ
- (ဃ) စစ်ဆေးမှုတွင် ပါဝင်ရမည့် သီးသန့်သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းခွင်လုပ်ဆောင်ချက်များ
- (င) တွေ့ဆုံမေးမြန်းရမည့် ဝန်ထမ်းများ၏ ကနဦးစာရင်း
- (စ) စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့ဝင်များအား အထွေထွေ တာဝန်ခွဲဝေချထားမှု

၆၀။ **စာရွက်စာတမ်းများဖြန့်ဝေခြင်း** - ဝန်ကြီးဌာနမှ တာဝန်ပေးအပ်ထားသော အရာရှိများသည် စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့အား နောက်ခံသတင်းအချက်အလက်များ၊ အခြားစာရွက်စာတမ်းများကို ဖြန့်ဝေပေးရန် တာဝန်ရှိပါမည်။ တာဝန်ပေးအပ်ခံရသော အရာရှိများသည် ကွင်းဆင်းစစ်ဆေးမှုမဆောင်ရွက်မီ တစ်ပတ်ခန့်အလိုတွင် စာရွက်စာတမ်းများ၊ ဖိုင်များအသင့်ထားရှိရန်၊ တွေ့ဆုံမေးမြန်းမည့် ဝန်ထမ်းများ အသင့်ရှိစေရန်၊ စက်ရုံလုပ်ငန်းစဉ်အဆင့်ဆင့် သို့မဟုတ် စက်ရုံပုံစံ (layout) နှင့် ပတ်သက်သည့် ရှင်းလင်းချက်များ မေးမြန်းနိုင်ရန်အတွက် သတ္တုတွင်းသို့ ဆက်သွယ်ရပါမည်။

၆၁။ **ခရီးသွားရန်စီစဉ်ခြင်း** - ဝန်ကြီးဌာနမှ တာဝန်ပေးအပ်ထားသော အရာရှိများသည် စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့၏ ကွင်းဆင်းစစ်ဆေးမှုအစီအစဉ်များအတွက် သတ္တုတွင်းလုပ်ကိုင်သူ၏ ကိုယ်စားလှယ်နှင့် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းပေးရပါမည်။ စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့ဝင်များသည် မိမိအစီအစဉ်ဖြင့် သွားလာရေးကို စီစဉ်ရန် တာဝန်ရှိ

ပါသည်။ စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့၏ ခရီးသွားလာခြင်း၊ စားသောက်ခြင်းနှင့် တည်းခိုခြင်းများအတွက် ကြောင်း ကျိုးညီညွတ်သော ကုန်ကျစရိတ်ကို သတ္တုတွင်းလုပ်ကိုင်သူက တာဝန်ယူရပါမည်။

(၃-င) သတ္တုတွင်းလုပ်ကိုင်သူက ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း

၆၂။ သတ္တုတွင်းလုပ်ကိုင်သူ၏ ကိုယ်စားလှယ်သည် စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့ဝင်များ သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းခွင်သို့ မရောက်ရှိမီတွင် အောက်ပါတို့ကို ဆောင်ရွက်ထားသင့်သည် -

- (က) ကွင်းဆင်းစစ်ဆေးမည့် အစီအစဉ်အတွက် အဖွဲ့ခေါင်းဆောင်နှင့် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းခြင်း (ဥပမာ - နေ့ရက်နှင့် အချိန်သတ်မှတ်ခြင်း၊ အစည်းအဝေးအစီအစဉ်များ၊ ခရီးသွားလာရေး နှင့် တည်းခိုနေထိုင်ခြင်း စသည်ဖြင့်)
- (ခ) စစ်ဆေးစဉ်အတွင်း လုပ်ငန်းခွင်တွင် အသင့်ရှိနေ၍ သတင်းအချက်အလက်များ ထောက်ပံ့ ပေးရန်၊ ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းရေးလုပ်ငန်းများတွင် ကူညီပေးရန်၊ ကွင်းဆင်းစစ်ဆေးမှု ထိရောက် စေရေးအတွက် စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့နှင့် ပူးတွဲအလုပ်လုပ်ရန် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်မည့် ပတ်ဝန်း ကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာ အဓိကဝန်ထမ်းတစ်ဦးကို တာဝန်ပေးအပ်ခြင်း။
- (ဂ) သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းခွင်စစ်ဆေးမှု မစတင်မီတွင် စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့အတွက် ဘေးအန္တရာယ် ကင်းရှင်းရေး အစီအမံများ စီစဉ်ပေးခြင်း။
- (ဃ) စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့ဝင်များက မှတ်သားနိုင်ရန်အတွက် စစ်ဆေးသူတစ်ဦးချင်းသို့ ဖြန့်ဝေရမည့် လက်ရှိလုပ်ငန်းခွင်ပြပုံစံ မိတ္တူများအပါအဝင်၊ စစ်ဆေးမှုအတွက်လိုအပ်သည့် မြေပုံများ၊ ပုံများအားလုံးကို ပြင်ဆင်ထားခြင်း။
- (င) စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့ဝင်များအတွက် လုံလောက်သော အရွယ်အစားရှိပြီး အောက်ပါတို့ ပါဝင် သည့် အစည်းအဝေးခန်းတစ်ခန်း စီစဉ်ပေးခြင်း -
  - အချက်အလက်များ၊ မြေပုံများကို ဖြန့်ကြည့်နိုင်လောက်အောင် ကျယ်ပြန့်သော အလုပ်နေရာနှင့် စားပွဲများ၊ ကုလားထိုင်များ။
  - လက်ကိုင်ကွန်ပျူတာများအတွက် စွမ်းအင်ပေးရန် လိုအပ်သည့် လျှပ်စစ်ကြိုးများ၊ ပလပ်များ၊ extension ကြိုးများ။
  - စစ်ဆေးမှုအတွက် အသင့်ရှိနေရန်လိုအပ်သည့် ဖိုင်တွဲများ၊ ခွင့်ပြုမိန့် (ပါမစ်)များ၊ စောင့် ကြပ်ကြည့်ရှုခြင်း အချက်အလက်များနှင့် အခြားသတင်းအချက်အလက်များအားလုံး။

(၃-စ) သက်ဆိုင်သည့် စာရွက်စာတမ်းများကို စိစစ်သုံးသပ်ခြင်း

၆၃။ စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့သည် ရရှိနိုင်သော သတင်းအချက်အလက်များကို ကြိုတင်၍ စိစစ်သုံးသပ်ထား ရန် ဖြစ်သည်။ သတင်းအချက်အလက်များတွင် သတ္တုတွင်းလုပ်ကိုင်သူ၏ ကိုယ်စားလှယ်က ပေးအပ်ထား သည့် စာရွက်စာတမ်းများနှင့် ယခင်က စစ်ဆေးမှုအစီရင်ခံစာများ ပါဝင်သည်။ အထူးသဖြင့် စစ်ဆေးရေး အဖွဲ့ဝင်များသည် မိမိတို့ ကျွမ်းကျင်မှုနယ်ပယ်နှင့် သက်ဆိုင်သည့် EMP နှင့် ECC အခန်းများကို စိစစ် သုံးသပ်ရပါမည်။

(၃-ဆ) လုပ်ငန်းစာရွက်စာတမ်းများ ပြင်ဆင်ခြင်း

၆၄။ စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့သည် ရည်ညွှန်းကိုးကားရန်နှင့် စစ်ဆေးမှုအဆင့်ဆင့်ကို မှတ်တမ်းတင်ရန် အတွက် လိုအပ်သည့် အောက်ပါတို့အပါအဝင် လုပ်ငန်းစာရွက်စာတမ်းများကို ကြိုတင်ပြင်ဆင်ထား ရပါမည် -

- (က) လိုက်နာဆောင်ရွက်မှု စိစစ်သုံးသပ်ရာတွင် တိုက်ဆိုင်စစ်ဆေးမည့်စာရင်း (checklists)၊
- (ခ) ပတ်ဝန်းကျင်အရည်အသွေးဆိုင်ရာအချက်အလက်များကို ကောက်ယူရန် လိုအပ်ပါက နမူနာစုဆောင်းမည့် အစီအစဉ်များနှင့်
- (ဂ) သတင်းအချက်အလက်များအား မှတ်တမ်းတင်ခြင်း၊ စစ်ဆေးတွေ့ရှိချက်များ၊ အစည်းအဝေး မှတ်တမ်းများအတွက် ပုံစံများ။

(၃-ဆ-၁) လိုက်နာဆောင်ရွက်မှုစိစစ်သုံးသပ်ရာတွင် တိုက်ဆိုင်စစ်ဆေးမည့်စာရင်းကို ကြိုတင် ပြင်ဆင်ခြင်း

၆၅။ စစ်ဆေးခြင်းလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်များအနက်တစ်ခုသည် ECC အားလိုက်နာဆောင်ရွက်မှု ရှိမရှိကို စိစစ်သုံးသပ်ရန်ဖြစ်ပါက၊ စိစစ်သုံးသပ်ရာတွင် လမ်းညွှန်မှုပေးနိုင်ရန်အတွက် လိုက်နာဆောင်ရွက်မှုကို စိစစ်သုံးသပ်ရာတွင် တိုက်ဆိုင်စစ်ဆေးမည့် စာရင်း (compliance review checklist) လိုအပ်ပါသည်။ ထိုစာရင်းတွင် အောက်ပါတို့အပါအဝင် ECC တွင် သတ်မှတ်ဖော်ပြထားသည့် စည်းကမ်း ချက်များအားလုံးကို စာရင်းပြုစုထားသည် -

- (က) ပတ်ဝန်းကျင်လုပ်ဆောင်ချက် (စံချိန်စံညွှန်း) ဆိုင်ရာ စည်းကမ်းချက်များ
- (ခ) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုစည်းကမ်းချက်များ
- (ဂ) စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုခြင်းနှင့် အစီရင်ခံခြင်းဆိုင်ရာစည်းကမ်းချက်များ
- (ဃ) စီမံကိန်းဆောင်ရွက်သူ၏ ကတိကဝတ်များ
- (င) အငြင်းပွားမှုဖြေရှင်းရေးဆိုင်ရာ စည်းကမ်းချက်များ
- (စ) သတ္တုတွင်းပိတ်သိမ်းခြင်းနှင့် ပိတ်သိမ်းပြီးနောက်အဆင့်များအတွက် စီမံချက်ရေးဆွဲခြင်းဆိုင်ရာ စည်းကမ်းချက်များ

၆၆။ စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့ခေါင်းဆောင်သည် လိုက်နာဆောင်ရွက်မှုစိစစ်သုံးသပ်ရေး လုပ်ငန်း၏ မှတ်တမ်းတစိတ်တပိုင်းအနေဖြင့် ဤစာရင်းကို ပြည့်စုံစွာ ပြင်ဆင်ရပါမည်။ နောက်ဆက်တွဲ (၁)တွင် လိုက်နာဆောင်ရွက်မှုကို စိစစ်သုံးသပ်ရာတွင် တိုက်ဆိုင်စစ်ဆေးမည့် စာရင်း၏ ပုံစံနှင့် ပါဝင်သည့်အကြောင်းအရာ (မာတိကာ) တို့ကို နမူနာဖော်ပြထားသည်။

အခန်း (၄) - စစ်ဆေးမှုပြုလုပ်ခြင်း

၆၇။ စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့ခေါင်းဆောင်သည် ကနဦး (အဖွင့်)အစည်းအဝေးနှင့် အပြီးသတ် (အပိတ်) အစည်းအဝေးများကို ပြုလုပ်ရန်၊ စစ်ဆေးစဉ်အတွင်း စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့နှင့် လုပ်ငန်းခွင် နည်းပညာ ဝန်ထမ်းများအကြားတွင် ဆက်သွယ်ရေးအရာရှိအဖြစ် ဆောင်ရွက်ပေးရန်၊ စစ်ဆေးရေး မစတင်မီနှင့် စစ်ဆေး နေစဉ်အတွင်း စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့ဝင်များက လုပ်ငန်းခွင်၏ သဘောသဘာဝနှင့် အဓိကသွင်ပြင် လက္ခဏာများကို နားလည်စေရေးအတွက် ကူညီပေးရန် ဖြစ်ပါသည်။ အဖွဲ့ခေါင်းဆောင်သည် စစ်ဆေးနေ စဉ်အတွင်း မဖြေရှင်းရသေးသည့် မည်သည့်ပြဿနာ၊ ကိစ္စရပ်မှ ကျန်နေခဲ့ခြင်းမရှိအောင် ကြိုးစား ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။

(၄-က) သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းခွင်တွင် ကနဦးအစည်းအဝေးပြုလုပ်ခြင်း

၆၈။ ကနဦးအစည်းအဝေးသို့ စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့ဝင်များ၊ သတ္တုတွင်းလုပ်ကိုင်သူ၏ ကိုယ်စားလှယ်၊ သတ္တု တွင်းလုပ်ငန်းခွင်ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဝန်ထမ်းများ၊ သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းခွင် အကြီးတန်း အရာရှိ များ၊ စစ်ဆေးမည့် နယ်ပယ်များအတွက် တာဝန်ရှိသော သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းကြီးကြပ်ရေးမှူးများ အားလုံး တက်ရောက်ရမည်ဖြစ်သည်။ စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့ခေါင်းဆောင်သည် အစည်းအဝေးတွင် အောက်ပါ တို့ကို ဆွေးနွေးရမည် -

- စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့ဝင်များကို သတ္တုတွင်းလုပ်ကိုင်သူ၏ ဝန်ထမ်းများနှင့် မိတ်ဆက်ပေးခြင်း
- ကွင်းဆင်းစစ်ဆေးရေးလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်
- စိစစ်သုံးသပ်မည့်နယ်ပယ်များ
- တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုပြုလုပ်မည့် အစီအစဉ်
- စစ်ဆေးမှုပြုလုပ်မည့်အချိန်ကာလ
- စစ်ဆေးတွေ့ရှိချက်အစီရင်ခံစာနှင့် ကုစားပြင်ဆင်ရေးလုပ်ငန်းစီမံချက်ရေးသားပြုစုခြင်း
- အထူးစိတ်ဝင်စားမှု သို့မဟုတ် အထူးပြဿနာများ

၆၉။ သတ္တုတွင်းလုပ်ကိုင်သူ၏ ကိုယ်စားလှယ်သည် အစည်းအဝေးတွင် သတ္တုတွင်းလည်ပတ် ဆောင် ရွက်မှုအားလုံးကို ခြုံငုံရှင်းလင်းတင်ပြရမည်။ ဤအစည်းအဝေးမှာ သတ္တုတွင်းဝန်ထမ်းများက စစ်ဆေး ရေးလုပ်ငန်းစဉ်နှင့်ပတ်သက်၍ မေးခွန်းများ မေးမြန်းရန်၊ စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့က ကြည့်ရှုရန်လိုအပ်သည်ဟု ခံစားရသော မည်သည့်ခေါင်းစဉ်ကိုမဆို အသေးစိတ်ဆွေးနွေးရန် သို့မဟုတ် စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့က အာရုံစိုက် သင့်သော အထူးစိုးရိမ်မှုရှိနေသည့် လုပ်ငန်းဧရိယာများကို အကြံပြုရန် အခွင့်အလမ်းတစ်ရပ်လည်း ဖြစ်ပါ သည်။

(၄-ခ) သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းခွင်အား ကြည့်ရှုစစ်ဆေးခြင်း

၇၀။ သတ္တုတွင်းလုပ်ကိုင်သူ၏ ဝန်ထမ်းများသည် စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့က သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းခွင်အတွင်း လှည့်လည်၍ သတ္တုတွင်းအထောက်အကူပြုပစ္စည်းများ၊ လက်ရှိဆောင်ရွက်ဆဲလုပ်ငန်းများကို စစ်ဆေး ခြင်း၊ လေ့လာမှတ်သားခြင်း၊ တိုင်းတာခြင်းများ ပြုလုပ်နိုင်ရန် စီစဉ်ပေးရမည်။ လုပ်ငန်းခွင်အတွင်းသို့ မလှည့်လည်မီတွင် စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့သည် သင့်တော်သည့် ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး သင်တန်းနှင့်

ပစ္စည်းကိရိယာများကို ရယူရမည်။ လှည့်လည်ကြည့်ရှုရာတွင် စစ်ဆေးရေးလုပ်ငန်း၌ လွှမ်းခြုံပါဝင်သည့် လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှုနယ်ပယ်များကို အာရုံစိုက်ရမည်။

၇၁။ လှည့်လည်ကြည့်ရှုခြင်းလုပ်ငန်းတွင် စစ်ဆေးနေစဉ်အတွင်း ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ရမည့် သတ္တုတွင်း လုပ်ငန်းခွင် ဝန်ထမ်းများနှင့် မိတ်ဆက်ပေးခြင်းလည်း ပါဝင်သင့်သည်။

(၄-ဂ) သတ္တုတွင်း၏ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲရေးစနစ်ကို စိစစ်သုံးသပ်ခြင်း

၇၂။ စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့က သတ္တုတွင်း၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ပုံကို နားလည်ပြီးဆိုပါက၊ နောက်တဆင့်မှာ EMP အကောင်အထည်ဖော်ရန်နှင့် ECC စည်းကမ်းချက်များအား လိုက်နာဆောင်ရွက်ရန် လက်ရှိ ဖော်ဆောင်ထားသည့် အစီအစဉ်များ၊ စီမံခန့်ခွဲရေးစနစ်များနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို စိစစ်သုံးသပ်ရန် ဖြစ်သည်။ ဤလုပ်ငန်းတွင် သက်ဆိုင်ရာခွင့်ပြုမိန့် (ပါမစ်)များ၊ လက်စွဲစာအုပ်များ၊ မူဝါဒညွှန်ကြားချက်များ၊ အဖွဲ့အစည်း၏ ဖွဲ့စည်းပုံ၊ စီမံချက်စာရွက်စာတမ်းများ၊ စံပြုလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၊ သင်တန်းလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့်ဖိုင်များကို စိစစ်သုံးသပ်ခြင်းလည်း ပါဝင်သည်။ စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့သည် လုပ်ငန်းခွင် ဝန်ထမ်းများက EMP အကောင်အထည်ဖော်မှုအတွက် တာဝန်ဝတ္တရားများနှင့် တွဲဖက်ဝန်ထမ်း၏ တာဝန်ဝတ္တရားများအား မည်မျှနားလည်ထားသည်ကိုလည်း အကဲဖြတ်သင့်ပါသည်။

(၄-ဃ) အသေးစိတ်စိစစ်သုံးသပ်ခြင်း

၇၃။ စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးချင်းစီက တာဝန်ယူ၍ စိစစ်သုံးသပ်ရမည့် သီးသန့်နယ်ပယ်များကို ပေးအပ်ပါမည်။ အဖွဲ့ဝင်သည် ထိုသီးသန့်နယ်ပယ်တွင် လိုက်နာဆောင်ရွက်မှု/လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုကို ဆန်းစစ်နိုင်ရန်အတွက် တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုများပြုလုပ်ခြင်း၊ ခွင့်ပြုမိန့် (ပါမစ်)များနှင့် အချက်အလက်များကို စိစစ်သုံးသပ်ခြင်း၊ ပစ္စည်း/အဆောက်အဦများကို စစ်ဆေးခြင်းတို့အား ဆောင်ရွက်ရပါမည်။

၇၄။ စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့သည် သတ္တုတွင်းကုမ္ပဏီ၏ ဝန်ထမ်းများ၊ လုပ်ငန်းများ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုများနှင့် မှတ်တမ်းများကို အပြည့်အဝနှင့် အကန့်အသတ်မရှိ လွတ်လပ်စွာ ဝင်ရောက်ကြည့်ရှုခွင့်ရှိသင့်သည်။

(၄-ဃ-၁) တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်း

၇၅။ တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုများမှာ ဝန်ထမ်းများက ပတ်ဝန်းကျင်မူဝါဒများအား နားလည်မှု၊ ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုများနှင့် လျော့ပါးစေရေးနည်းလမ်းများကို သိရှိမှု၊ ဝန်ထမ်းများအား ပေးအပ်ထားသည့် အလုပ်တာဝန်များကို သိရှိမှုသည်တို့အား အကဲဖြတ်ခြင်းကဲ့သို့သော စစ်ဆေးရေးရည်ရွယ်ချက်များကို ပြီးစီးအောင်ဆောင်ရွက်ရာတွင် အသုံးဝင်သော အချက်အလက်များကို ရရှိစေသည့် အရေးကြီးသော နည်းလမ်းတစ်ခုဖြစ်သည်။ တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုအတွက် ပြင်ဆင်နေသော သို့မဟုတ် တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှု ပြုလုပ်နေသော စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့ဝင်များသည် အောက်ပါအဆင့်များကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားသင့်ပါသည် -

- (က) တွေ့ဆုံမေးမြန်းရသည့် ရည်ရွယ်ချက်များကို သတ်မှတ်ခြင်း။
- (ခ) ဆွေးနွေးရန်လိုအပ်သည့် အကြောင်းအရာများနှင့် လိုအပ်သည့် အချက်အလက်များကို ထောက်ပံ့ပေးနိုင်သည့် တစ်ဦးချင်းပုဂ္ဂိုလ်များကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ခြင်း။
- (ဂ) ဆွေးနွေးမည့် ခေါင်းစဉ်များကို အကြမ်းဖျင်း ပြုစုခြင်း။
- (ဃ) သတ္တုတွင်းလုပ်ကိုင်သူ၏ ကိုယ်စားလှယ်မှတစ်ဆင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းမည့်သူများကို ဆက်သွယ်ခြင်းနှင့် တွေ့ဆုံမည့် အချိန်နှင့်နေရာတို့ကို စီစဉ်ခြင်း။

- (င) လွှမ်းခြုံပါဝင်မည့် နယ်ပယ်များနှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းသည့် ရည်ရွယ်ချက်ကို ရှင်းပြခြင်းအားဖြင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုကို စတင်ခြင်း။
- (စ) တွေ့ဆုံမေးမြန်းစဉ်အတွင်း တွေ့ဆုံမေးမြန်းသူ၏ ထင်မြင်သုံးသပ်ချက်များကို အာရုံစိုက်၍ အတိုချုပ်မှတ်စုများ ပြင်ဆင်ပြုစုခြင်း။
- (ဆ) ရန်လိုသော မေးခွန်းများ၊ နမိတ်ပြမေးခွန်းများကို ရှောင်ရှား၍ ဖြစ်နိုင်သည့်နေရာတိုင်းတွင် ဟုတ်/မဟုတ် တခွန်းတည်းဖြင့် ဖြေဆို၍မရနိုင်သည့် အပွင့်မေးခွန်းများကို အသုံးပြုခြင်း။
- (ဇ) ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုစိတ်ထားကို ထိန်းသိမ်းထား၍ တွေ့ဆုံမေးမြန်းသူ၏ ထင်မြင်သုံးသပ်ချက်များအပေါ် အလွန်အကျွံတုန့်ပြန်မှု မပြုလုပ်ခြင်း။
- (ဈ) အရေးကြီးသော အချက်များကို ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့် အချက်အလက်များအား မည်သို့အသုံးပြုမည်ကို ရှင်းပြခြင်းအားဖြင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုကို အဆုံးသတ်ခြင်း။
- (ည) တွေ့ဆုံမေးမြန်းစဉ်အတွင်း ဆွေးနွေးခဲ့သည့် အရေးကြီးအချက်များကို အကြမ်းဖျဉ်း ဖော်ပြထားသည့် စစ်ဆေးရေးလုပ်ငန်းမှတ်စု ရေးသားပြုစုခြင်း။

(၄-ဃ-၂) စာရွက်စာတမ်းများနှင့် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ စိစစ်သုံးသပ်ခြင်း

၇၆။ စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့ဝင်များသည် ECC စည်းကမ်းချက်များနှင့် အခြားသင့်တော်သည့် ခွင့်ပြုမိန့် (ပါမစ်)များကို စိစစ်သုံးသပ်ရန်ဖြစ်သည်။ နမူနာစာဆောင်ခြင်းဆိုင်ရာ သတ်မှတ်ခြင်းများ၊ စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရေး ကိရိယာများ၏ တည်နေရာ၊ ညစ်ညမ်းမှုထိန်းချုပ်ရေးပစ္စည်းများ၏ တည်နေရာ၊ သန့်စင်ပြုပြင်သည့် အမျိုးအစားနှင့် နှုန်းထား၊ အထောက်အကူပြုပစ္စည်း/ အဆောက်အဦတည်နေရာများ စသည်တို့အတွက် ခွင့်ပြုမိန့်ပါ စည်းကမ်းချက်များအား မှတ်သားထားရန်ဖြစ်သည်။ စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့ဝင်များသည် ECC နှင့် ခွင့်ပြုမိန့်ပါ စည်းကမ်းချက်များကို လက်တွေ့အခြေအနေများနှင့် နှိုင်းယှဉ်ကြည့်ရမည်။ စိစစ်သုံးသပ်ရမည့် ကိစ္စရပ်များ အလွန်များပြားနေပါက စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့သည် အခြေအနေများကို ကိုယ်စားပြုနိုင်သည့် အရေအတွက်တစ်ခုကို ရွေးချယ်၍ စိစစ်သုံးသပ်ရပါမည်။

၇၇။ စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့သည် ဖြစ်ရပ်အများစုတို့တွင် ခွင့်ပြုထားသည့် အရွယ်အစား၊ လုပ်ငန်းခွင်နေရာနှင့် အဓိကသန့်စင်ပြုပြင်ရေးလုပ်ငန်းအဆင့်တိုင်းအတွက် စည်းကမ်းချက်များကို နှိုင်းယှဉ်ကြည့်သင့်ပါသည်။ ခွင့်ပြုထားသည့် တည်နေရာများ၊ အမျိုးအစားနှင့် လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှုများတွင် ညစ်ညမ်းမှုထိန်းချုပ်ရေးနှင့် စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရေးပစ္စည်းကိရိယာများအား ကိုယ်စားပြုနိုင်သည့် အရေအတွက် တပ်ဆင်ထားခြင်း ရှိမရှိကို စစ်ဆေးသင့်ပါသည်။

၇၈။ ပတ်ဝန်းကျင်အရည်အသွေးစောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရေး အချက်အလက်များအား ကိုယ်စားပြုနိုင်သည့် ပမာဏအထိ စစ်ဆေးသင့်သည်။ စိစစ်သုံးသပ်သည့် အချက်အလက်များသည် လွန်ခဲ့သော (၃)နှစ်ကာလနှင့် နောက်ဆုံးအကြိမ်စစ်ဆေးမှုပြုခဲ့သည့်အချိန်မှ ယခုအထိ ကာလအနက် နည်းရာကာလကို ကိုယ်စားပြုသင့်ပါသည်။ စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့ဝင်များသည် အောက်ပါတို့ကို ဆောင်ရွက်သင့်သည် -

- (က) အကြမ်းဖျဉ်းအချက်အလက် (ကွင်းဆင်းမှတ်စုများ၊ ဓါတ်ခွဲခန်းရလဒ်များ) များကို အစီရင်ခံတင်ပြထားသည့် တန်ဖိုးများနှင့် တိုက်ဆိုင်နှိုင်းယှဉ်ခြင်း။

- (ခ) အစီရင်ခံတင်ပြထားသော တန်ဖိုးများကို ECC စည်းကမ်းချက်များနှင့် တိုက်ဆိုင်နှိုင်းယှဉ်ခြင်း။
- (ဂ) အစီရင်ခံသည့် အချိန်နှင့် အစီရင်ခံစာအရေအတွက်တို့ကို ECC စည်းကမ်းချက်များနှင့် တိုက်ဆိုင် စိစစ်ခြင်း။

(၄-ဃ-၃) တိုက်ဆိုင်စစ်ဆေးရမည့်စာရင်း (Inspection Checklists) ကို ပြီးစီးအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း

၇၉။ အသေးစိတ်စိစစ်သုံးသပ်မှုများနှင့် စာရွက်စာတမ်းများအား လေ့လာသုံးသပ်ရာတွင် စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့က ပြုစုထားသည့် တိုက်ဆိုင်စစ်ဆေးရမည့်စာရင်းကို အသုံးပြုရန်ဖြစ်သည်။ လိုက်နာဆောင်ရွက်မှုကို စိစစ်သုံးသပ်ခြင်းဖြစ်ပါက လိုက်နာဆောင်ရွက်မှုအတွက် တိုက်ဆိုင်စစ်ဆေးရန်စာရင်း (compliance review checklist) ကို ပြီးစီးအောင်ဆောင်ရွက်ရပါမည်။

(၄-င) စစ်ဆေးတွေ့ရှိချက်များနှင့် နိဂုံးချုပ်သုံးသပ်ချက်များ

၈၀။ စာရွက်စာတမ်းလေ့လာစိစစ်ခြင်းနှင့် သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းခွင် ကြည့်ရှုစစ်ဆေးခြင်းပြီးစီးပါက စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့သည် အောက်ပါတို့ကို ဆောင်ရွက်ရန် စည်းဝေးရပါမည် -

- (က) စစ်ဆေးတွေ့ရှိချက်များနှင့် စစ်ဆေးစဉ်အတွင်းစုဆောင်းခဲ့သော အခြားသတင်း အချက်အလက်များ (ဥပမာ - ပတ်ဝန်းကျင်အရည်အသွေးစောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုသည့် အချက်အလက်များ) ပြန်လည်စိစစ်သုံးသပ်ခြင်း။
- (ခ) စစ်ဆေးတွေ့ရှိချက်များကို သဘောတူညီခြင်း။
- (ဂ) လိုက်နာဆောင်ရွက်မှုတိုးတက်စေရေးနှင့် ကုစားပြင်ဆင်ရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အကြံပြုချက်များ ရေးသားပြုစုခြင်း။
- (ဃ) စစ်ဆေးရေးလုပ်ငန်း၏ နောက်ဆက်တွဲလုပ်ငန်းများကို ဆွေးနွေးခြင်း။
- (င) ECC သို့မဟုတ် EMP စည်းကမ်းချက်များအတိုင်း လိုက်နာဆောင်ရွက်မှု ကို စစ်ဆေးခြင်း ဖြစ်ပါက မလိုက်နာသည့် အချက်များကို စာရင်းပြုစုခြင်း။

၈၁။ စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးသည် ECC နှင့် EMP ပါစည်းကမ်းချက်များအား လိုက်နာကိုက်ညီမှု မရှိနိုင်သော အခြေအနေတစ်ရပ်ကို တွေ့ရှိရပါက၊ အောက်ပါတို့ကို ဆောင်ရွက်ရမည် -

- (က) ECC သို့မဟုတ် EMP စည်းကမ်းချက်နှင့် တွေ့ရှိရသော မလိုက်နာမှုများကို ရည်ညွှန်းဖော်ပြလျက် တွေ့ရှိချက်ကို မူကြမ်းရေးသားရန်။
- (ခ) လိုအပ်ပါက ဒုတိယဇာစ်မြစ်တစ်ခုမှတစ်ဆင့် အသေးစိတ်အချက်များကို အတည်ပြုရန်။
- (ဂ) မလိုက်နာသည့် အချက်ကို အသေးစိတ်ရေးသားပြုစုရန်။
- (ဃ) ဖြစ်နိုင်ပါက အခြေအနေဖြစ်ပေါ်ရသည့် အကြောင်းရင်းများကို ဆုံးဖြတ်ရန်။

(၄-စ) အပြီးသတ်အစည်းအဝေး

၈၂။ စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့သည် သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းခွင်အား စစ်ဆေးမှု ပြီးစီးသည့်အချိန်တွင် စစ်ဆေးတွေ့ရှိချက် ရလဒ်များကို ရှင်းလင်းတင်ပြရန်အတွက် သတ္တုတွင်းလုပ်ကိုင်သူ၏ စီမံခန့်ခွဲရေး အဖွဲ့နှင့်

ဝန်ထမ်းများနှင့် တွေ့ဆုံစည်းဝေးရပါမည်။ စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့ခေါင်းဆောင်က စစ်ဆေးတွေ့ရှိချက်၊ နိဂုံးချုပ်သုံးသပ်ချက်၊ အကြံပြုချက် မူကြမ်းများကို ရှင်းလင်းတင်ပြရန်ဖြစ်သည်။ စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့က သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းခွင်တွင် ရှိနေစဉ်အတွင်း မဖြေရှင်းနိုင်သေးသည့် ပြဿနာရပ်များ ရှိပါကလည်း သတ္တုတွင်းလုပ်ကိုင်သူ၏ ဝန်ထမ်းများကို အသိပေးရပါမည်။ သတ္တုတွင်းလုပ်ကိုင်သူ၏ ဝန်ထမ်းများ သည်လည်း တွေ့ရှိချက်များအပေါ် မှတ်ချက်များပြုရန်နှင့် စစ်ဆေးတွေ့ရှိချက်များ၊ နိဂုံးချုပ်သုံးသပ်ချက် များ၊ အကြံပြုချက်များနှင့်ပတ်သက်၍ သဘောမတူညီမှုများရှိပါက ရှင်းပြနိုင်သည့် အခွင့်အလမ်းတစ်ရပ် ရှိလာပါလိမ့်မည်။

၈၃။ စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့ခေါင်းဆောင်သည် စစ်ဆေးတွေ့ရှိချက်အစီရင်ခံစာအား ဖြန့်ဝေရေးကိစ္စရပ်များ၊ အပြီးသတ်အစီရင်ခံစာတင်သွင်းမည့် အချိန်နှင့် သတ္တုတွင်းလုပ်ကိုင်သူက စာဖြင့်ရေးသားဖော်ပြသော တုန့်ပြန်ချက်များ ပေးပို့နိုင်သည့် အခွင့်အလမ်း ရှိကြောင်းတို့ကို ရှင်းပြဆွေးနွေးပါမည်။

အခန်း (၅) - စစ်ဆေးတွေ့ရှိချက်အစီရင်ခံစာ ရေးသားပြုစုခြင်း၊ အတည်ပြုခြင်းနှင့် ဖြန့်ဝေခြင်း

(၅-က) အစီရင်ခံစာရေးသားခြင်း

၈၄။ စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့က စစ်ဆေးတွေ့ရှိချက်အစီရင်ခံစာကို ရေးသားရန်ဖြစ်သည်။ စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့ ခေါင်းဆောင်သည် အစီရင်ခံစာရေးသားခြင်းနှင့် အစီရင်ခံစာအပါအကြောင်းအရာများအတွက် အလုံးစုံ တာဝန်ရှိသည်။ စစ်ဆေးတွေ့ရှိချက်အစီရင်ခံစာသည် ပြည့်စုံ၊ တိကျ၍ ကျစ်လစ်ပြီး စစ်ဆေးမှုအတွက် ရှင်းလင်း ပြတ်သားသော မှတ်တမ်းတစ်ခုဖြစ်သင့်ပါသည်။ အစီရင်ခံစာတွင် အောက်ပါတို့ ပါဝင်ရန်ဖြစ်သည် -

(က) စစ်ဆေးမှု၏ ရည်ရွယ်ချက်များ

(ခ) စစ်ဆေးမှု၏ နယ်ပယ် - စစ်ဆေးခဲ့သည့် လုပ်ငန်းများနှင့် အထောက်အကူပြုပစ္စည်း/ အဆောက်အဦများ၊ စစ်ဆေးခဲ့သည့် အချိန်ဇယား

(ဂ) သတ္တုတွင်းလုပ်ကိုင်သူအကြောင်း ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်

(ဃ) စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့ခေါင်းဆောင်နှင့် အဖွဲ့ဝင်များ

(င) သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းခွင် စစ်ဆေးခြင်းဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် နေရာများနှင့် နေ့ရက်များ

(စ) စစ်ဆေးတွေ့ရှိချက်များ

(ဆ) စစ်ဆေးမှုအတွက် နိဂုံးချုပ်သုံးသပ်ချက်များ၊ လိုက်နာဆောင်ရွက်မှုတိုးတက်စေရေးနှင့် ကုစားပြင်ဆင်ရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အကြံပြုချက်များ

(ဇ) လိုအပ်ပါက နောက်ဆက်တွဲ ဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းစီမံချက်များ

(၅-ခ) အစီရင်ခံစာအတည်ပြုခြင်းနှင့် ဖြန့်ဝေခြင်း

၈၅။ စစ်ဆေးတွေ့ရှိချက်အစီရင်ခံစာကို သယံဇာတနှင့်သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး ဝန်ကြီးဌာန ရှိ သက်ဆိုင်ရာ ဌာနအဖွဲ့အစည်းမှ အတည်ပြုပေးနိုင်ရန် တင်ပြရပါမည်။ သက်ဆိုင်ရာဌာန အဖွဲ့အစည်း သည် စစ်ဆေးတွေ့ရှိ ချက်အစီရင်ခံစာကို စိစစ်သုံးသပ်၍ အတည်ပြုပေးသင့်ပါသည်။

၈၆။ အတည်ပြုပြီးသော စစ်ဆေးတွေ့ရှိချက်အစီရင်ခံစာကို သဘောတူညီထားသော အချိန်ကာလ အတွင်း ထုတ်ပြန်ပေးရန်ဖြစ်သည်။ အတည်ပြုပြီးသော စစ်ဆေးတွေ့ရှိချက်အစီရင်ခံစာကို သတ္တုတွင်း လုပ်ကိုင်သူနှင့် သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနများ၊ ဦးစီးဌာနများသို့ ဖြန့်ဝေပေးရပါမည်။

အခန်း(၆) - ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အရည်အသွေးများအား စောင့်ကြပ်တိုင်းတာခြင်း

၈၇။ စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့သည် ကွင်းဆင်းတိုင်းတာမှုများ၊ နမူနာစုဆောင်းခြင်းနှင့် သရုပ်ခွဲဆန်းစစ်ခြင်း ပြုလုပ်ရန်လိုအပ်ပါက၊ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာနမှ ခွင့်ပြုချက်တောင်းခံရမည်ဖြစ်ပြီး၊ သတ္တုတွင်းလုပ်ကိုင်သူထံမှ ကန့်ကွက်ရန်မရှိကြောင်းစာကိုလည်း ရယူရပါမည်။

၈၈။ နမူနာစုဆောင်းခြင်းနှင့် သရုပ်ခွဲဆန်းစစ်ခြင်းကို တတိယပုဂ္ဂိုလ်/အဖွဲ့အစည်းမှ ပတ်ဝန်းကျင် စောင့်ကြပ်တိုင်းတာရေးကန်ထရိုက်တာများက ဆောင်ရွက်နိုင်ပါက အကောင်းဆုံးဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ထိုသို့စောင့်ကြပ်တိုင်းတာခြင်းကို စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့၏ ကွင်းဆင်းလေ့လာမှုနှင့် တစ်ချိန်တည်းတွင် ပြုလုပ်သင့်ပါသည်။

(၆-က) စောင့်ကြပ်တိုင်းတာခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်များ

၈၉။ ပတ်ဝန်းကျင်စောင့်ကြပ်တိုင်းတာခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်များကို ဖော်ထုတ်ထားရန် လိုအပ်ပါသည်။

- စောင့်ကြပ်တိုင်းတာရာတွင် ပတ်ဝန်းကျင်အရည်အသွေးဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက်များ၊ စံချိန်စံညွှန်းများနှင့် ကိုက်ညီမှု ရှိမရှိကို စစ်ဆေးရန် လိုအပ်ပါသလား?
- စောင့်ကြပ်တိုင်းတာရာတွင် ပတ်ဝန်းကျင်အပေါ် အမှန်တတယ်ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုများ၏ အတိုင်းအတာကို စစ်ဆေးကြည့်ရှုရန် လိုအပ်ပါသလား?
- စောင့်ကြပ်တိုင်းတာရာတွင် ပတ်ဝန်းကျင်အပေါ် ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုများကို လျော့ပါးစေသည့် နည်းလမ်းများ၏ ထိရောက်မှုကို ဆုံးဖြတ်ပေးရန် လိုအပ်ပါသလား?

၉၀။ ထိခိုက်မှုများကို ထပ်မံလျော့ချရန် သို့မဟုတ် ကြိုတင်မမျှော်မှန်းနိုင်သော ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ပြဿနာများကို ဖော်ထုတ်ဖြေရှင်းရန် ကုစားပြင်ဆင်ရေးလုပ်ငန်းများ လိုအပ်ခြင်းရှိမရှိကို ဆုံးဖြတ်နိုင်ရေးအတွက် ပတ်ဝန်းကျင်စောင့်ကြပ်တိုင်းတာရေးအစီအစဉ်များမှ တုန့်ပြန်တွေ့ရှိချက်များကို အသုံးပြုနိုင်ပါသည်။

(၆-က-၁) ပတ်ဝန်းကျင်အရည်အသွေးဆိုင်ရာ စံချိန်စံညွှန်းများ သို့မဟုတ် လမ်းညွှန်ချက်များ

၉၁။ ပတ်ဝန်းကျင်အစိတ်အပိုင်းတစ်ခု၏ အရည်အသွေး သို့မဟုတ် ပမာဏသည် သတ္တုတွင်းလုပ်ဆောင်ချက်များကြောင့် သတ်မှတ်စံချိန်စံညွှန်း သို့မဟုတ် လမ်းညွှန်ချက်ထက်ကျော်လွန်၍ ပြောင်းလဲသွားခြင်း မရှိကြောင်း သေချာစေရေးအတွက် ပတ်ဝန်းကျင်အရည်အသွေးဆိုင်ရာ စံချိန်စံညွှန်းများ သို့မဟုတ် လမ်းညွှန်ချက်များနှင့် ကိုက်ညီမှုရှိမရှိကို ဆုံးဖြတ်နိုင်ရန် စောင့်ကြပ်တိုင်းတာခြင်းအား အသုံးပြုပါသည်။ စောင့်ကြပ်တိုင်းတာသည့် ရလဒ်များကို ECC တွင် ဖော်ပြထားသည့် ပတ်ဝန်းကျင် လုပ်ဆောင်ချက်ဆိုင်ရာ စံချိန်စံညွှန်းများ (Environmental Performance Standards) နှိုင်းယှဉ်ရန် ဖြစ်သည်။ ECC သက်သေခံလက်မှတ် မထုတ်ပေးရသေးပါက၊ စောင့်ကြပ်တိုင်းတာသည့်ရလဒ်များကို EIA, IEE သို့မဟုတ် သီးသန့်ထားရှိနိုင်သည့် EMP အစီရင်ခံစာတွင် ဖော်ပြထားသည့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ စံချိန်စံညွှန်းများနှင့် နှိုင်းယှဉ်ရမည်ဖြစ်သည်။

(၆-ခ) စောင့်ကြပ်တိုင်းတာသည့် နယ်ပယ်

၉၂။ စောင့်ကြပ်တိုင်းတာရေးအစီအစဉ်၏ လုပ်ငန်းနယ်ပယ်ကို ဒီဇိုင်းရေးဆွဲရပါမည်။ ယင်းတွင် အောက်ပါတို့ ပါဝင်သင့်သည် -

- (က) စောင့်ကြပ်တိုင်းတာမည့် သီးသန့်အချက်များ (parameters) – ECC, EMP နှင့် အမျိုးသား ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အရည်အသွေး (ထုတ်လွှတ်မှု) လမ်းညွှန်ချက်များ (၂၀၁၅) နှင့် ညှိနှိုင်း၍ သတ်မှတ်ရမည်။
- (ခ) စုဆောင်းရမည့် ထပ်တိုးအချက်အလက်များစာရင်း
- (ဂ) ကိုယ်စားပြုနိုင်သည့် နမူနာများကို စုဆောင်းရန်အတွက် စောင့်ကြပ်တိုင်းတာစစ်ဆေးမှု ပြုလုပ်မည့် အစီအစဉ်နှင့် သင့်တော်သည့် အချိန်။
- (ဃ) နမူနာစုဆောင်းမည့် နေရာနှင့် အကြိမ်အရေအတွက်၊ နမူနာအမျိုးအစားနှင့် အရေအတွက်၊ သင့်တော်သည့် လုပ်ငန်းခွင်သုံး ဓါတ်ခွဲပစ္စည်းများ၊ စုဆောင်းမည့် နမူနာထုထည်။
- (င) အဆိုပြုထားသည့် စစ်ဆေးရေးနှင့် စောင့်ကြပ်တိုင်းတာရေးလုပ်ငန်းများကို ရှင်းပြရန် အတွက် သတ္တုတွင်းလုပ်ကိုင်သူများနှင့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်မည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ။
- (စ) နမူနာထိန်းသိမ်းထားခြင်းနှင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ခြင်းဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များ၊ (စောင့်ကြပ်တိုင်းတာမည့် ဝန်ထမ်းအတွက် ကာကွယ်ရေးပစ္စည်းကိရိယာများအပါအဝင်) ဘေးအန္တရာယ် ကင်းရှင်းရေးနည်းလမ်းများ။
- (ဆ) အသိအမှတ်ပြုဓါတ်ခွဲခန်းများတွင် ဓါတ်ခွဲစမ်းသပ်ခြင်း။
- (ဇ) စောင့်ကြပ်တိုင်းတာမှု ရလဒ်များကို သရုပ်ခွဲဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် အစီရင်ခံခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ။

(၆-ခ-၁) စောင့်ကြပ်တိုင်းတာမည့် အချက် (parameters) များရွေးချယ်ခြင်း

၉၃။ ရွေးချယ်လိုက်သည့် စောင့်ကြပ်တိုင်းတာမည့် အချက် (parameters) များမှာ ဖော်ထုတ်ဖြေရှင်းပေးရမည့် ပတ်ဝန်းကျင်အစိတ်အပိုင်း သို့မဟုတ် ပတ်ဝန်းကျင်ပြဿနာပေါ်တွင် မူတည်ပါသည်။ အောက်ပါဇယားတွင် အတွေ့များသော သတ္တုတွင်းပတ်ဝန်းကျင်အရည်အသွေးစောင့်ကြပ်တိုင်းတာရေးအစီအစဉ်များ၏ နမူနာများကို ဖော်ပြထားသည်။ လက်တွေ့တွင်မူ တူးဖော်နေသည့် သတ္တုအမျိုးအစားနှင့် သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းခွင်၏ ဝိသေသလက္ခဏာတို့ကို အခြေခံ၍ စောင့်ကြပ်တိုင်းတာရေးအစီအစဉ်များကို အသေးစိတ်ဒီဇိုင်းရေးဆွဲရန်လိုအပ်ကြောင်း သတိပြုရပါမည်။

ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ပြဿနာများအတွက် ပတ်ဝန်းကျင်အရည်အသွေးစောင့်ကြပ်တိုင်းတာရေး နမူနာအစီအစဉ်များ

Environmental Component or Issue	Location	Parameters	Frequency and timing	Monitoring Responsibility
Acid Mine Drainage	Waste Rock Dumps In Pit Heap Leach Pads	Monitoring³ of stored waste materials to determine acid mine drainage potential: <ul style="list-style-type: none"> • surface chemistry and soluble constituents in the outer oxidation zone; • amount of water infiltration into the dump (using lysimeters in waste rock dumps and piezometers in tailings impoundments); • temperature changes (spatially and temporally in a monitoring hole/s); and • rate of oxidation in the waste materials (sampling for oxygen in monitoring holes) Monitoring Drainage water emanating from materials; <ul style="list-style-type: none"> • drainage flow rate; • pH; • salinity (electrical conductivity); • acidity; • alkalinity; • major cations and anions (to achieve an approximate 	Mine dependent	Mining Operator

³ Management of Sulfidic Mine Wastes Project. Marshall Lee. September, 1999. Australian Centre for Mining Environmental Research Kenmore, Queensland, Australia.

Environmental Component or Issue	Location	Parameters	Frequency and timing	Monitoring Responsibility
		charge balance); <ul style="list-style-type: none"> • iron; and • other appropriate metals such as manganese, arsenic, zinc, copper, cadmium and aluminium depending on site 		
Surface Water Usage and Water Transfers	At water sources	Monitoring of water usage and water transfers Water flows to, from, and around the site will be measured and recorded: <ul style="list-style-type: none"> • surface water abstractions • groundwater abstractions • flows into on-site ponds • water pumped from one on-site pond to another; and • water pumped from the pit to on-site ponds. 	Mine dependent	Mining Operator
Surface Water Quality	At onsite and offsite water bodies affected by the mine	Surface Water Parameters <ul style="list-style-type: none"> • flow rate • water level • pH • electrical conductivity • temperature • turbidity • oil and grease • phosphates • sulphates • chlorides • phenols • COD • BOD5 • TDS • TSS • metals 	Mine dependent	Mining Operator
Groundwater	At key	Groundwater Parameters	Mine	Mining

Environmental Component or Issue	Location	Parameters	Frequency and timing	Monitoring Responsibility
Quality	receptors	<ul style="list-style-type: none"> • water level • pH • electrical conductivity • turbidity • temperature • alkalinity • sulphates • chlorides • TDS • metals • total coliform bacteria 	dependent	Operator
Air Quality	At key receptors	Air Quality Parameters: <ul style="list-style-type: none"> • NO_x • SO_x • CO • TSP (dust) • PM₁₀ • PM_{2.5} Continuous monitoring of TSP, PM ₁₀ , and PM _{2.5}	Mine dependent	Mining Operator
Noise and Vibration	At key receptors	Monitoring stations for noise and vibration will be located near to key receptors Noise: <ul style="list-style-type: none"> • Db(A) Vibration: <ul style="list-style-type: none"> • vibration acceleration • vibration velocity • vibration displacement 	Mine dependent	Mining Operator
Erosion and Sedimentation	At risk areas	Test pits located up and down gradient (and up and down wind) from mine facilities at designated control points. Soil Structure Parameters: Clay fraction (<0.002 mm); particle size distribution; water retention; permeability; and	Mine dependent	Mining Operator

Environmental Component or Issue	Location	Parameters	Frequency and timing	Monitoring Responsibility
		total suspended solids. Surface water turbidity will be measured in the field Samples will be taken for laboratory testing to determine TSS.		

Key Receptors - residential, education, religious and healthcare sites near mine

(၆-ဂ) စောင့်ကြပ်တိုင်းတာမှု ပြုလုပ်ခြင်း

၉၄။ စောင့်ကြပ်တိုင်းတာမည့်နေရာများသို့ ဝင်ရောက်ရာတွင် ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး စိုးရိမ်မှုများ မရှိပါက၊ စောင့်ကြပ်တိုင်းတာခြင်းကို သတ္တုတူးဖော်ရေးလုပ်ငန်းအပြည့်အဝ လည်ပတ်ဆောင်ရွက်နေစဉ်တွင် ပြုလုပ်ရန်ဖြစ်သည်။ လိုအပ်ပါက စောင့်ကြပ်တိုင်းတာရေးလုပ်ငန်းများအား အစီအစဉ်ဆွဲရာတွင် ရာသီဥတုအလိုက် တိုင်းတာမှုများကိုလည်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားရပါမည်။

၉၅။ စောင့်ကြပ်တိုင်းတာခြင်းအတွက် အခြေခံအဆင့်များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည် -

- (က) သတ္တုတွင်းပြင်ပတွင် ဓါတ်ခွဲစမ်းသပ်ရန်အတွက် ကိုယ်စားပြုနိုင်သော နမူနာများ စုဆောင်းခြင်းနှင့် နမူနာများ ပြည့်စုံစစ်မှန်စေရေးအတွက် နမူနာထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့် သယ်ယူ ပို့ဆောင်ရေးလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများအား လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်း။
- (ခ) အခြေခံအချက် (parameters) များအား လုပ်ငန်းခွင်အတွင်း စောင့်ကြပ်တိုင်းတာခြင်းအတွက် အမှားချိန်ညှိထားပြီးသည့် လက်ကိုင်ပစ္စည်းကိရိယာများ အသုံးပြုခြင်း။
- (ဂ) အထူးသဖြင့် အများပြည်သူထံမှ တိုင်ကြားချက်အရ စစ်ဆေးခြင်း သို့မဟုတ် သန့်စင်ထားခြင်း မရှိသော ရေဆိုးများ မတော်တဆ စွန့်ထုတ်မှု/ထုတ်လွှတ်မှုကို စစ်ဆေးခြင်း ဖြစ်ပါက ညစ်ညမ်းမှုဖြစ်စေရန် ပါဝင်ကူညီနေသည့် အခြားဇာစ်မြစ်များမှ နမူနာများနှင့် သတင်းအချက်အလက်များကို စုဆောင်းခြင်း။

(၆-ဃ) ပတ်ဝန်းကျင်အရည်အသွေး စောင့်ကြပ်တိုင်းတာခြင်းအစီရင်ခံစာရေးသားခြင်း

(၆-ဃ-၁) အစီရင်ခံစာတွင် ပါဝင်ရမည့် အကြောင်းအရာများ (မာတိကာ)

၉၆။ အစီရင်ခံစာတွင် အောက်ပါအချက်များ ပါဝင်ရမည် -

- (က) စောင့်ကြပ်တိုင်းတာရခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်များ
- (ခ) နည်းစနစ်နှင့် ချဉ်းကပ်ပုံ
- (ဂ) နမူနာစုဆောင်းခြင်းလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများအပါအဝင် စောင့်ကြပ်တိုင်းတာရေး အစီအစဉ်

- (ဃ) တိုင်းတာသည့် အချက် (parameters) အားလုံးအတွက် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အရည်အသွေး စံချိန်စံညွှန်းများ သို့မဟုတ် လမ်းညွှန်ချက်များ
- (င) နမူနာစုဆောင်းရေးအစီအစဉ်များ၏ အသေးစိတ်ရလဒ်များကို ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
- (စ) ပတ်ဝန်းကျင်စံချိန်စံညွှန်း သို့မဟုတ် လမ်းညွှန်ချက်နှင့် မကိုက်ညီသည့် အချက်များ
- (ဆ) မကိုက်ညီရသည့် အကြောင်းရင်းများကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ခြင်း
- (ဇ) သတ္တုတွင်းလုပ်ကိုင်သူ၏ လက်ရှိ စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရေးလုပ်နည်းလုပ်ဟန်များ တိုးတက်စေရေးအတွက် အကြံပြုချက်များ
- (ဈ) လိုအပ်ပါက နောက်ဆက်တွဲဆောင်ရွက်ရမည့် စောင့်ကြပ်တိုင်းတာရေးလုပ်ငန်းများကို အကြံပြုခြင်း
- (ည) အကျဉ်းချုပ်နှင့် ခြုံငုံသုံးသပ်ခြင်း
- (ဋ) နမူနာစုဆောင်းခြင်းနှင့်ပတ်သက်သည့် အချက်အလက်များအားလုံးနှင့် ဓါတ်ခွဲစမ်းသပ်မှု ရလဒ်များအတွက် ထောက်ခံချက်များပါဝင်သည့် နောက်ဆက်တွဲများ။

(၆-ဃ-၂) စစ်ဆေးတွေ့ရှိချက်အစီရင်ခံစာတွင် ထည့်သွင်းခြင်း

၉၇။ စောင့်ကြပ်တိုင်းတာခြင်းအစီရင်ခံစာကို စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့သို့ ပေးပို့ရပါမည်။ စစ်ဆေးရေး အဖွဲ့ဝင်များက ပတ်ဝန်းကျင်အရည်အသွေးစောင့်ကြပ်တိုင်းတာရေးလုပ်ငန်းမှ တွေ့ရှိချက်များအား စစ်ဆေးတွေ့ရှိချက်များ၊ နိဂုံးချုပ်သုံးသပ်ချက်များ၊ လိုက်နာဆောင်ရွက်မှုတိုးတက်စေရေးနှင့် ကုစားပြင်ဆင်ရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အကြံပြုချက်များတွင် ပေါင်းစပ်ထည့်သွင်းပါမည်။

၉၈။ ပတ်ဝန်းကျင်အရည်အသွေးစောင့်ကြပ်တိုင်းတာခြင်းအစီရင်ခံစာကို စစ်ဆေးရေးအစီရင်ခံစာတွင် နောက်ဆက်တွဲအနေဖြင့် ထည့်သွင်းဖော်ပြသင့်ပါသည်။

လိုက်နာဆောင်ရွက်မှုစိစစ်သုံးသပ်ရာတွင် တိုက်ဆိုင်စစ်ဆေးရမည့် စာရင်း (checklist) ပုံစံ

ဤပုံစံမှာ လိုက်နာဆောင်ရွက်မှုစိစစ်သုံးသပ်ရာတွင် တိုက်ဆိုင်စစ်ဆေးရမည့် စာရင်း၏ပုံစံနှင့် ပါဝင်သည့်အကြောင်းအရာများကို နမူနာဖော်ပြထားခြင်းဖြစ်သည်။ သရုပ်ဖော်ရှင်းပြရန်အတွက်သာ ရည်ရွယ်သည်။

စီမံကိန်းအလိုက် သီးသန့်တိုက်ဆိုင်စစ်ဆေးရန်စာရင်းများ

စီမံကိန်းတစ်ခုအတွက် သီးသန့်တိုက်ဆိုင်စစ်ဆေးရန် စာရင်းတစ်ခုကို ECC တွင် ဖော်ပြထားသည့် အောက်ပါတို့အပါအဝင် စည်းကမ်းချက်များကို အခြေခံ၍ ပြုစုရန်ဖြစ်သည်-

- (က) ပတ်ဝန်းကျင်လုပ်ဆောင်ချက် (စံချိန်စံညွှန်း) ဆိုင်ရာ စည်းကမ်းချက်များ
- (ခ) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုစီမံခန့်ခွဲရေးဆိုင်ရာ စည်းကမ်းချက်များ
- (ဂ) စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုခြင်းနှင့် အစီရင်ခံခြင်းဆိုင်ရာစည်းကမ်းချက်များ
- (ဃ) စီမံကိန်းဆောင်ရွက်သူ၏ ကတိကဝတ်များ
- (င) အငြင်းပွားမှုဖြေရှင်းခြင်းဆိုင်ရာစည်းကမ်းချက်များ
- (စ) ပိတ်သိမ်းခြင်းနှင့်ပိတ်သိမ်းပြီးနောက်အဆင့်များအတွက် စီမံချက်ရေးဆွဲခြင်းဆိုင်ရာ စည်းကမ်းချက်များ

ညွှန်ကြားချက်များ -

ဤတိုက်ဆိုင်စစ်ဆေးရန်စာရင်းကို ပတ်ဝန်းကျင်စောင့်ကြပ်တိုင်းတာရေးအစီရင်ခံစာများ၊ သတ္တုတွင်းလုပ်ကိုင်သူက ပေးအပ်သည့် အခြားစာရွက်စာတမ်းများမှ အချက်အလက်များကိုလည်းကောင်း၊ တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုများနှင့် စာရွက်စာတမ်းလေ့လာသုံးသပ်ခြင်းဖြင့် စုဆောင်းရရှိသည့် သတင်းအချက်အလက်များကိုလည်းကောင်း၊ သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းခွင်သို့ ကွင်းဆင်းလေ့လာစဉ်အတွင်း တွေ့ရှိရသည့် သတ္တုတူးဖော်ရေးလုပ်ငန်းများ၊ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ အခြေအနေများကိုလည်းကောင်း အခြေခံ၍ ပြည့်စုံအောင်ဖြည့်စွက်ပြုစုရပါမည်။

ပတ်ဝန်းကျင်စီမံခန့်ခွဲမှုအစီအစဉ်များ - ရေအရင်းအမြစ်များအတွက် နမူနာ

ပတ်ဝန်းကျင် အစိတ်အပိုင်း	EMP သို့မဟုတ် စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရေး အစီအစဉ်	အစီရင်ခံခြင်းနှင့် စောင့်ကြပ်တိုင်းတာခြင်း အစီအစဉ်	အကောင်အထည်ဖော်ပြီးသည့် လုပ်ငန်းများ/ လိုက်နာဆောင်ရွက်မှု
၁။ ရေအရင်း အမြစ်များ	၁-၁ ရေအသုံးပြုမှု (EMP)	သတ္တုတွင်းစီမံခန့်ခွဲရေးအဖွဲ့သို့ လစဉ် အစီရင်ခံခြင်း။ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာနသို့ (၃)လတစ်ကြိမ်အစီရင်ခံခြင်း။ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာနနှင့် သတ္တုတွင်းဦးစီးဌာနသို့ နှစ်စဉ်အစီရင်ခံခြင်း။	
	၁-၁-၁ ရေအသုံးပြုမှု စောင့်ကြပ်တိုင်းတာခြင်း	လုပ်ငန်းခွင်သို့၊ လုပ်ငန်းခွင်မှ၊ လုပ်ငန်းခွင် ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ ရေစီးဆင်းမှုကို တိုင်းတာ၍ မှတ်တမ်းတင်ပါမည်။ သတ္တုတွင်းစီမံခန့်ခွဲရေးအဖွဲ့သို့ လစဉ် အစီရင်ခံခြင်း။	
	၁-၂ မြေပေါ်ရေ (EMP)	သတ္တုတွင်းစီမံခန့်ခွဲရေးအဖွဲ့သို့ လစဉ် အစီရင်ခံခြင်း။ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာနသို့ (၃)လတစ်ကြိမ်အစီရင်ခံခြင်း။ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာနနှင့် သတ္တုတွင်းဦးစီးဌာနသို့ နှစ်စဉ်အစီရင်ခံခြင်း။	

ပတ်ဝန်းကျင် အစိတ်အပိုင်း	EMP သို့မဟုတ် စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရေး အစီအစဉ်	အစီရင်ခံခြင်းနှင့် စောင့်ကြပ်တိုင်းတာခြင်း အစီအစဉ်	အကောင်အထည်ဖော်ပြီးသည့် လုပ်ငန်းများ/ လိုက်နာဆောင်ရွက်မှု
	၁-၂-၁ မြေပေါ်ရေ စောင့်ကြပ်တိုင်းတာခြင်း	လစဉ်တိုင်းတာရမည့် parameters များမှာ ရေစီးနှုန်း၊ ရေအမြင့်၊ pH, လျှပ်စစ်စီးဆင်း နိုင်စွမ်း၊ အပူချိန်၊ နောက်ကျိမှု၊ ဆီနှင့် ရေနံဆီ၊ ဖော့စဖိတ်များ၊ ကလိုရိုဒ်များ၊ phenols, COD, BOD5, TDS, TSSနှင့် သတ္တုဓါတ်များ ဖြစ်ကြသည်။ သတ္တုတွင်းစီမံခန့်ခွဲရေးအဖွဲ့သို့ လစဉ် အစီရင်ခံခြင်း။	
	၁-၃ မြေအောက်ရေ အသုံးပြုမှုနှင့် လျော့ကျမှု (EMP)	သတ္တုတွင်းစီမံခန့်ခွဲရေးအဖွဲ့သို့ လစဉ် အစီရင်ခံခြင်း။ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာနသို့ (၃)လတစ်ကြိမ်အစီရင်ခံခြင်း။ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာနနှင့် သတ္တုတွင်းဦးစီးဌာနသို့ နှစ်စဉ်အစီရင်ခံခြင်း။	

ပတ်ဝန်းကျင် အစိတ်အပိုင်း	EMP သို့မဟုတ် စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရေး အစီအစဉ်	အစီရင်ခံခြင်းနှင့် စောင့်ကြပ်တိုင်းတာခြင်း အစီအစဉ်	အကောင်အထည်ဖော်ပြီးသည့် လုပ်ငန်းများ/ လိုက်နာဆောင်ရွက်မှု
	၁-၃-၁ မြေအောက်ရေ စောင့်ကြပ်တိုင်းတာခြင်း	လစဉ်တိုင်းတာရမည့် parameters များမှာ ရေအမြင့်၊ pH, လျှပ်စစ်စီးဆင်းနိုင်စွမ်း၊ အရောင်၊ နောက်ကျိမှု၊ အပူချိန်၊ ထုံးဓါတ်ပါဝင်မှု၊ ဆာလဖိတ်များ၊ ကလိုရိုဒ်များ၊ TDS, TSS, သတ္တုဓါတ်များနှင့် အစပိုင်းတွင် ကိုလီဖောင်း ဘက်တီးရီးယားတို့ ဖြစ်ကြသည်။ သတ္တုတွင်းစီမံခန့်ခွဲရေးအဖွဲ့သို့ လစဉ် အစီရင်ခံခြင်း။	
	၁-၄ မြေအောက်ရေသို့ စွန့်ထုတ်မှု	ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာနနှင့် သတ္တုတွင်းဦးစီးဌာနသို့ နှစ်စဉ်အစီရင်ခံခြင်း။	
	၁-၄-၁ မြေအောက်ရေသို့ စွန့်ထုတ်မှုကို စောင့်ကြပ်တိုင်းတာခြင်း	လစဉ်တိုင်းတာရမည့် parameters များမှာ ရေအမြင့်၊ pH, လျှပ်စစ်စီးဆင်းနိုင်စွမ်း၊ အပူချိန်၊ ထုံးဓါတ်ပါဝင်မှု၊ နိုက်ထရိုဂျင်များ၊ ဖော့စဖိတ်များ၊ ဆာလဖိတ်များ၊ ကလိုရိုဒ်များ၊ COD, TDS, TSS, သတ္တုဓါတ်များနှင့် အစပိုင်းတွင် ကိုလီဖောင်း ဘက်တီးရီးယားတို့ ဖြစ်ကြသည်။ သတ္တုတွင်းစီမံခန့်ခွဲရေးအဖွဲ့သို့ လစဉ် အစီရင်ခံခြင်း။	

ပတ်ဝန်းကျင် အစိတ်အပိုင်း	EMP သို့မဟုတ် စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရေး အစီအစဉ်	အစီရင်ခံခြင်းနှင့် စောင့်ကြပ်တိုင်းတာခြင်း အစီအစဉ်	အကောင်အထည်ဖော်ပြီးသည့် လုပ်ငန်းများ/ လိုက်နာဆောင်ရွက်မှု
	၁-၅ မြေအောက်ရေ အဆိပ်သင့်/ညစ်ညမ်းမှု	ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာနသို့ (၃)လတစ်ကြိမ်အစီရင်ခံခြင်း။ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာနနှင့် သတ္တုတွင်းဦးစီးဌာနသို့ နှစ်စဉ်အစီရင်ခံခြင်း။	
	၁-၅-၁ မြေအောက်ရေ အဆိပ်သင့်/ညစ်ညမ်းမှုကို စောင့်ကြပ်တိုင်းတာခြင်း	လစဉ်တိုင်းတာရမည့် parameters များမှာ ရေအမြင့်၊ pH, လျှပ်စစ်စီးဆင်းနိုင်စွမ်း၊ အရောင်၊ နောက်ကျိုမှု၊ အပူချိန်၊ ထုံးဓါတ်ပါဝင်မှု၊ ဆာလဖိတ်များ၊ ကလိုရိုဒ်များ၊ TDS, TSS, သတ္တုဓါတ်များနှင့် အစပိုင်းတွင် ကိုလီဖောင်း ဘက်တီးရီးယားတို့ ဖြစ်ကြသည်။ သတ္တုတွင်းစီမံခန့်ခွဲရေးအဖွဲ့သို့ လစဉ် အစီရင်ခံခြင်း။	

လူမှုဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှုအစီအစဉ်များ - စီမံခန့်ခွဲမှုအစီအစဉ်နမူနာများ

လူမှုအစိတ်အပိုင်း	လူမှုဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု အစီအစဉ် သို့မဟုတ် လူမှုဆိုင်ရာ စောင့်ကြပ် ကြည့်ရှုခြင်း အစီအစဉ်	အစီရင်ခံခြင်းနှင့် စောင့်ကြပ်တိုင်းတာခြင်း အစီအစဉ်	အကောင်အထည်ဖော်ပြီးသည့် လုပ်ငန်းများ/ လိုက်နာဆောင်ရွက်မှု
၁။ မြင်ကွင်း ဆိုင်ရာ သာယာမှု	၁။ မြင်ကွင်းဆိုင်ရာ သာယာမှု (EMP)	သတ္တုတွင်းစီမံခန့်ခွဲရေးအဖွဲ့သို့ လစဉ် အစီရင်ခံခြင်း။ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာနနှင့် သတ္တုတွင်းဦးစီးဌာနသို့ နှစ်စဉ်အစီရင်ခံခြင်း။	
၂။ ယဉ်ကျေးမှု အမွေအနှစ်များ	၂-၁ ယဉ်ကျေးမှု အမွေအနှစ်များ (EMP)	သတ္တုတွင်း၏ အရပ်ဖက်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးရေးမန်နေဂျာသို့ လစဉ်အစီရင်ခံခြင်း သတ္တုတွင်းစီမံကိန်းအထွေထွေမန်နေဂျာသို့ နှစ်စဉ်အစီရင်ခံခြင်း	
	၂-၂ ယဉ်ကျေးမှု အမွေအနှစ်များ စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုခြင်း	ဒေသခံများနှင့်ဆက်ဆံရေးမန်နေဂျာသည် ယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ်နေရာများ၌ ဆောင်ရွက် သည့် ကွင်းလုပ်ငန်းများ သို့မဟုတ် ယဉ်ကျေး မှု အမွေအနှစ်နေရာ၌ ဆောင်ရွက်သည့် ကွင်း လုပ်ငန်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်သည့် ဖြစ်ရပ်များကို စစ်ဆေးပါမည်။ သတ္တုတွင်း၏ ဒေသခံများနှင့်ဆက်ဆံရေး မန်နေဂျာသည် သတ္တုတွင်း စီမံခန့်ခွဲရေး အဖွဲ့သို့ လစဉ်အစီရင်ခံပါမည်။	

လူမှုအစိတ်အပိုင်း	လူမှုဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု အစီအစဉ် သို့မဟုတ် လူမှုဆိုင်ရာ စောင့်ကြပ် ကြည့်ရှုခြင်း အစီအစဉ်	အစီရင်ခံခြင်းနှင့် စောင့်ကြပ်တိုင်းတာခြင်း အစီအစဉ်	အကောင်အထည်ဖော်ပြီးသည့် လုပ်ငန်းများ/ လိုက်နာဆောင်ရွက်မှု
၃။ မြေအသုံးချမှု နှင့် ပြန်လည်နေရာ ချထားရေး	၃-၁ အနာဂတ်ကာလ မြေအသုံးချမှု	သတ္တုတွင်းစီမံခန့်ခွဲရေးအဖွဲ့သို့ လစဉ် အစီရင်ခံခြင်း။ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာနနှင့် သတ္တုတွင်းဦးစီးဌာနသို့ နှစ်စဉ်အစီရင်ခံခြင်း။	
	၃-၂ ပြန်လည်နေရာ ချထားရေး	သတ္တုတွင်းစီမံခန့်ခွဲရေးအဖွဲ့နှင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရသို့ လစဉ် အစီရင်ခံခြင်း။ သတ္တုတွင်းစီမံခန့်ခွဲရေးအဖွဲ့၊ ဒေသန္တရနှင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများသို့ နှစ်စဉ်အစီရင်ခံခြင်း။	
၄။ ဒေသခံများ ချိတ်ဆက်ပါဝင်မှုနှင့် ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး	၄-၁ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်	လစဉ်၊ သတ္တုတွင်း၏ ဒေသခံများနှင့် ဆက်ဆံရေးမန်နေဂျာ။ နှစ်စဉ်၊ သတ္တုတွင်းစီမံကိန်းအထွေထွေ မန်နေဂျာ။ နှစ်စဉ်၊ သတ္တုတွင်း CSD ကော်မတီ။	
	၄-၁-၁ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများကို စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုခြင်း စီမံချက်	သတ္တုတွင်းစီမံခန့်ခွဲရေးအဖွဲ့သို့ လစဉ် အစီရင်ခံခြင်း။	

လူမှုအစိတ်အပိုင်း	လူမှုဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု အစီအစဉ် သို့မဟုတ် လူမှုဆိုင်ရာ စောင့်ကြပ် ကြည့်ရှုခြင်း အစီအစဉ်	အစီရင်ခံခြင်းနှင့် စောင့်ကြပ်တိုင်းတာခြင်း အစီအစဉ်	အကောင်အထည်ဖော်ပြီးသည့် လုပ်ငန်းများ/ လိုက်နာဆောင်ရွက်မှု
	၄-၂ ကုမ္ပဏီ၏ လူမှုဆိုင်ရာ တာဝန်ယူမှု	သတ္တုတွင်း၏ ဒေသခံများနှင့် ဆက်ဆံရေး မန်နေဂျာက လစဉ်အစီရင်ခံခြင်း။ နှစ်စဉ်၊ သတ္တုတွင်းစီမံကိန်းအထွေထွေ မန်နေဂျာ။ နှစ်စဉ်၊ သတ္တုတွင်း CSD ကော်မတီ။	
	၄-၃ အကျိုးဆက်စပ်သူများ ချိတ်ဆက်ပါဝင်မှု	လစဉ်၊ သတ္တုတွင်း၏ ပြင်ပရေးရာ ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းရေးမှူး။ နှစ်စဉ်၊ သတ္တုတွင်းစီမံကိန်းအထွေထွေ မန်နေဂျာ။ နှစ်စဉ်၊ သတ္တုတွင်း CSD ကော်မတီ။	
	၄-၃-၁ အကျိုးဆက်စပ်သူ များ ချိတ်ဆက်ပါဝင်မှုကို စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုခြင်း	သတ္တုတွင်းစီမံခန့်ခွဲရေးအဖွဲ့သည် ဒေသခံ ပြည်သူများ၊ ဒေသန္တရအစိုးရများနှင့် တိုင်ပင် ဆွေးနွေးပွဲများ ပုံမှန်ပြုလုပ်ရမည် ဖြစ်ပြီး၊ မကျေနပ်ချက်များကို မှတ်တမ်းတင်ထား ပါ မည်။ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအရာရှိ၊ ဒေသခံများနှင့် ဆက်ဆံရေးမန်နေဂျာတို့က လစဉ် အစီရင်ခံခြင်း။	

လူမှုအစိတ်အပိုင်း	လူမှုဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု အစီအစဉ် သို့မဟုတ် လူမှုဆိုင်ရာ စောင့်ကြပ် ကြည့်ရှုခြင်း အစီအစဉ်	အစီရင်ခံခြင်းနှင့် စောင့်ကြပ်တိုင်းတာခြင်း အစီအစဉ်	အကောင်အထည်ဖော်ပြီးသည့် လုပ်ငန်းများ/ လိုက်နာဆောင်ရွက်မှု
	၄-၄ လူစွမ်းအားရင်းမြစ်၊ လေ့ကျင့်ပေးခြင်းနှင့် အလုပ်အကိုင်ခန့်ထားခြင်း	သတ္တုတွင်းစီမံခန့်ခွဲရေးအဖွဲ့သို့ လစဉ် အစီရင်ခံခြင်း။ အလုပ်သမား၊ အလုပ်အကိုင်နှင့် လူမှုဖူလုံရေး ဝန်ကြီးဌာနသို့ နှစ်စဉ်အစီရင်ခံခြင်း။	
	၄-၄-၁ လူစွမ်းအားရင်းမြစ်၊ လေ့ကျင့်ပေးခြင်းနှင့် အလုပ်အကိုင်ခန့်ထားခြင်းကို စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုခြင်း	ဝန်ထမ်းခန့်ထားရေးရုံးများမှ လူစွမ်းအား ရင်းမြစ်မန်နေဂျာက လစဉ်စစ်ဆေးခြင်းနှင့် သတ္တုတွင်း/ကန်ထရိုက်တာက မှတ်တမ်းများ ပြုစုထားရှိခြင်း။	
၅။ ပြန်လည်နေရာချ ထားရေး လုပ်ငန်း စီမံချက်	ပြန်လည်နေရာချ ထားရေး လုပ်ငန်း စီမံချက် ပြန်လည်နေရာချထားရေးလုပ်ငန်း စီမံချက် (RAP) သည် ပါဝင် ပတ်သက်နေသော ဒေသခံများ အား ပြန်လည်နေရာချ ထားပေး ခြင်းနှင့် သက်ဆိုင်ပါသည်။ ချဉ်းကပ်နည်းလမ်းမှာ အသိ အမှတ်ပြုထားသော နိုင်ငံတကာ စံနှုန်းများကို ကျင့်သုံး၍ တတ်နိုင်သမျှ ပြည့်မီအောင် ဆောင်ရွက်ရန်ဖြစ်သည်။	သတ္တုတွင်းပိုင်ရှင်များသည် ပြန်လည်နေရာချ ထားရေးနှင့် မြေယာလျော်ကြေးပေးရေး လုပ်ငန်းများ၊ တိုင်ပင်ဆွေးနွေးပွဲများကို ဒေသန္တရနှင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရ များနှင့် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ပါမည်။ ဒေသန္တရနှင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရ များသည် ထိခိုက်ခံရသည့် ကျေးရွာများနှင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးရန် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းပေး ပါ မည်။ သတ္တုတွင်းစီမံခန့်ခွဲရေးအဖွဲ့၊ ဒေသန္တရနှင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများသို့ လစဉ်အစီရင်ခံခြင်း။	

လူမှုအစိတ်အပိုင်း	လူမှုဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု အစီအစဉ် သို့မဟုတ် လူမှုဆိုင်ရာ စောင့်ကြပ် ကြည့်ရှုခြင်း အစီအစဉ်	အစီရင်ခံခြင်းနှင့် စောင့်ကြပ်တိုင်းတာခြင်း အစီအစဉ်	အကောင်အထည်ဖော်ပြီးသည့် လုပ်ငန်းများ/ လိုက်နာဆောင်ရွက်မှု
		သတ္တုတွင်းစီမံခန့်ခွဲရေးအဖွဲ့၊ ဒေသန္တရနှင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများသို့ နှစ်စဉ်အစီရင်ခံခြင်း။	

စီမံကိန်း၏ ကတိကဝတ်များ - ကတိကဝတ်နမူနာများ

ကတိကဝတ် ၏ ဇာစ်မြစ်	အမှတ် စဉ်	ကတိကဝတ်	အကောင်အထည်ဖော်ပြီးသည့် လုပ်ငန်းများ/ လိုက်နာဆောင်ရွက်မှု
၁။ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲရေးစနစ်	၁-၁	သတ္တုတွင်းသည် လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှု စတင်သည့် (၃)နှစ်အတွင်း တွင် ISO14001 အတိုင်းလိုက်နာ၍ အသိအမှတ်ပြုထားသည့် EMS တစ်ခု၊ ISO9001 အတိုင်းလိုက်နာ၍ အသိအမှတ်ပြုထားသည့် အရည်အသွေးစီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်တစ်ခုနှင့် OHSAS18001 အတိုင်း လိုက်နာ၍ အသိအမှတ်ပြုထားသည့် လုပ်ငန်းခွင် ကျန်းမာရေးနှင့် ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေးစီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်တစ်ခုတို့ကို ရေးဆွဲပါမည်။	
	၁-၂	သတ္တုတွင်းသည် သတ္တုတွင်းနည်းဥပဒေ ပုဒ်မ (၁၀၆) နှင့် ပတ်ဝန်း ကျင် ထိန်းသိမ်းရေးဥပဒေ (၂၀၁၂) ၏ ပုဒ်မ (၁၄) နှင့် (၁၅) တို့ အပါ အဝင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းများကို လိုက်နာပါ မည်။	
	၁-၃	သတ္တုတွင်းသည် သက်ဆိုင်ရာ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများ၊	

ကတိကဝတ် ၏ ဇာစ်မြစ်	အမှတ် စဉ်	ကတိကဝတ်	အကောင်အထည်ဖော်ပြီးသည့် လုပ်ငန်းများ/ လိုက်နာဆောင်ရွက်မှု
		ဦးစီးဌာနများနှင့်အဖွဲ့အစည်းများက အတည်ပြုသတ်မှတ်သည့် ဥပဒေများကို လိုက်နာပါမည်။	
	၁-၄	သတ္တုတွင်းသည် သက်ဆိုင်ရာ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး လွှတ်တော် များမှ ပြဌာန်းသော ဥပဒေပြင်ဆင်ချက်များကို လည်းကောင်း၊ သက်ဆိုင်ရာ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအဆင့် ဦးစီးဌာနများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများက သတ်မှတ်သည့် နည်းဥပဒေများ၊ အမိန့်များ၊ သတိပေးစာများ၊ ညွှန်ကြားချက်များ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၊ လမ်းညွှန်ချက်များကို လိုက်နာပါမည်။	
၂။ ဒေသခံများ၏ ကျန်းမာရေးနှင့် ဘေး အန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး	၂-၁	သတ္တုတွင်းသည် ဒေသခံများ၏ ကျန်းမာရေးနှင့် ဘေးအန္တရာယ် ကင်းရှင်းရေးနှင့် ပတ်သက်၍ IFC Performance Standard 4 ပါ သတ်မှတ်ချက်များကို လိုက်နာပါမည်။	
	၂-၂	သတ္တုတွင်းသည် ဆေးပေးခန်းများအား ဆေးရုံအဆင့်သို့မြှင့်တင်ပေး ခြင်း၊ ဆရာဝန်များ ခန့်ထားပေးခြင်း၊ အခြေခံကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင် မှုများ ရယူရာတွင် ခရီးသွားရသည့်အကွာအဝေးကို လျှော့ချပေးခြင်း၊ မမွေးမီ/မွေးဖွားပြီးဝန်ဆောင်မှုများနှင့် မိသားစုစီမံချက်ဆိုင်ရာ ဝန် ဆောင်မှုများပေးခြင်း၊ အာဟာရဆိုင်ရာ အကြံပြုချက်များ ထောက်ပံ့ ပေးခြင်း စသည်တို့ဖြင့် အရည်အသွေးမြင့် ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက် မှုများ ပေးအပ်ခြင်းဖြင့် ထောက်ပံ့ပေးပါမည်။	
	၂-၃	သတ္တုတွင်းသည် လူနေထိုင်ရာစခန်းများတွင် သီသန့်ထိန်းချုပ်မှု များဖြင့် ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့်အတူ၊ ဝန်ထမ်းများ၊ ကန်ထရိုက်တာများ အတွက် လိင်မှတဆင့်ကူးစက်တတ်သော ရောဂါများအတွက် ပညာပေးမှုဝါဒတစ်ရပ်ရေးဆွဲ၍ အကောင်အထည်ဖော်ပါမည်။	

ကတိကဝတ် ၏ ဇာစ်မြစ်	အမှတ် စဉ်	ကတိကဝတ်	အကောင်အထည်ဖော်ပြီးသည့် လုပ်ငန်းများ/ လိုက်နာဆောင်ရွက်မှု
	၂-၄	သတ္တုတွင်းသည် အစိုးရနှင့် ပူးပေါင်း၍ ဒေသခံများအား ဘက်စုံ STI အသိနိုးကြားစေရေး လှုပ်ရှားမှုတစ်ခုကို ဖော်ထုတ်ရေးဆွဲပါမည်။	
	၂-၅	သတ္တုတွင်းသည် ဒေသန္တရကျန်းမာရေးဌာနများက ကူးစက်တတ်သော ရောဂါများမပြန့်နှံ့စေရေးဆောင်ရွက်ရာတွင် ကူညီပေးပါမည်။	
	၂-၆	သတ္တုတွင်းသည် ပညာသင်ဆုများပေးခြင်းဖြင့် ဆေးပညာဝန်ထမ်းများအား လေ့ကျင့်ပေး၍ စီမံကိန်းဧရိယာတွင် ခန့်ထားခြင်း၊ ဆေးဝါးနှင့် ပစ္စည်းကိရိယာများထောက်ပံ့ပေးခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ပါမည်။	
	၂-၇	သတ္တုတွင်းသည် ခြင်နှင့် အခြားပိုးမွှားများကြောင့်ဖြစ်ပွားသော ငှက်ဖျားနှင့် bilharzia ရောဂါများအား ကြိုတင်ကာကွယ်ရေး နည်းလမ်းများကို ဆောင်ရွက်ပါမည်။	
၃။ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး	၃-၁	သတ္တုတွင်းသည် နေထိုင်မှုစရိတ်ကြီးမြင့်မှုကို ကာမိစေရန်အတွက် ထုတ်လုပ်နိုင်စွမ်းတိုးတက်စေမည့် စိုက်ပျိုးရေးအလေ့အထများကို မြှင့်တင်ရန် ကူညီပေးရမည်။ လုပ်ငန်းလည်ပတ်စဉ်အတွင်း ဒေသခံအဖွဲ့အစည်းများ၏ ကူညီမှုဖြင့် သုတေသနလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်၍ ရလဒ်များကို ယခင်နှစ်များမှ ရလဒ်များနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါမည်။	
	၃-၂	ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ရေးဆွဲခြင်း သတ္တုတွင်းသည် ဒေသန္တရအဆင့် စီမံကိန်းငယ်များ/ ထောက်ပံ့ငွေများ ပုံစံဖြင့် ဒေသခံများ၏ လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် ရန်ပုံငွေများကို ခွဲဝေချထားနိုင်ရန် လမ်းညွှန်ကော်မတီတစ်ရပ်ကို ဖွဲ့စည်းပါမည်။ လမ်းညွှန်ကော်မတီတွင် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရ၏ စီမံချက်	

ကတိကဝတ် ၏ ဇာစ်မြစ်	အမှတ် စဉ်	ကတိကဝတ်	အကောင်အထည်ဖော်ပြီးသည့် လုပ်ငန်းများ/ လိုက်နာဆောင်ရွက်မှု
		<p>ရေးဆွဲရေးဌာနများအပါအဝင် ပါဝင်ကူညီနိုင်သည့် အဖွဲ့အစည်းများမှ အဓိကကိုယ်စားလှယ်များ ပါဝင်ပါမည်။</p> <p>ဤလမ်းညွှန်ကော်မတီ၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ဒေသခံများ၏ ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ၊ အစိုးရက စီစဉ်ထားသော အခြေခံ အဆောက်အအုံ၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများနှင့်အညီ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ရေးဆွဲနိုင်ရန်ဖြစ်သည်။ ဤကော်မတီသည် (၅)နှစ်အထိ ရန်ပုံငွေထောက်ပံ့ပေး မည့် စီမံကိန်းငယ်အမျိုးအစားများစွာကို ဆုံးဖြတ်ပေးရမည်။ ထောက်ပံ့ပေးမည့် ရန်ပုံငွေကို မည်သည့် ဒေသခံ (ရပ်ရွာ)များက ရရှိရန် အကျိုးဝင်သည်ကို လည်း ဆုံးဖြတ်ပေးပါမည်။</p> <p>အကျိုးဝင်သော ဒေသခံ (ရပ်ရွာ)များက သီးသန့်လုပ်ငန်းစဉ်များဖြင့် အဆင့်တိုင်းတွင် ပူးပေါင်းပါဝင်စေရေးကိုလည်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားရပါမည်။အကျိုးခံစားရသည့် ကျေးရွာများက အခြေခံ အဆောက်အအုံများအား ဆက်လက်ထိန်းသိမ်းထားရေးအတွက် လိုအပ်သော သင်တန်းများပေးခြင်းနှင့် တပြိုင်တည်းတွင် စည်းကမ်းချက်များကို လည်း သတ်မှတ်ပါမည်။</p> <p>သတ္တုတွင်းသည် ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်အား တာဝန်ယူဆောင်ရွက်မည့် ဌာနတစ်ခုကို ဖွဲ့စည်းရမည်။ ဤဌာနသည် မြန်မာနိုင်ငံရှိ ဒေသခံ(ရပ်ရွာ) စီမံကိန်းများတွင် စီမံခန့်ခွဲမှုအတွေ့အကြုံရှိသော နိုင်ငံသား စီမံကိန်းမန်နေဂျာတစ်ဦးနှင့် သင့်တော်သော ဝန်ထမ်းများကို ငှားရမ်းဆောင်ရွက်ပါမည်။</p>	
၄။ ဒေသန္တရ ထောက်ပံ့ပေးသူများ	၄-၁	သတ္တုတွင်းသည် ဒေသခံဝန်ဆောင်မှုပေးသူများနှင့် ပစ္စည်းရောင်းချပေးသွင်းသူများကို ဦးစားပေးပါမည်။	

ကတိကဝတ် ၏ ဇာစ်မြစ်	အမှတ် စဉ်	ကတိကဝတ်	အကောင်အထည်ဖော်ပြီးသည့် လုပ်ငန်းများ/ လိုက်နာဆောင်ရွက်မှု
	၄-၂	သတ္တုတွင်းသည် ဒေသတွင်းပစ္စည်းဝယ်ယူမှုအခွင့်အလမ်းများ မြှင့်တင်ရန်၊ ဈေးကွက်သို့ ပိုမိုလက်လှမ်းမီစေရန်နှင့် သတ္တုတွင်းမဟုတ်သည့် ကဏ္ဍများဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန်အတွက် အသေးစား ချေးငွေလုပ်ငန်းများနှင့် အခြားနည်းလမ်းများကို ထောက်ပံ့ပေးပါမည်။	
	၄-၃	မြစ်/ချောင်းအောက်ပိုင်းရှိအသုံးပြုသူများအတွက် အရန်ထားရှိမည့် ရေထောက်ပံ့မှုကို ဆုံးဖြတ်ပါမည်။ စီမံကိန်းကြောင့် ဖြစ်ပွားသည် ဆိုပါက အခြားနည်းလမ်းဖြင့် ရေထောက်ပံ့ရေးကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားပါမည်။	
၅။ ဒေသခံများ ချိတ်ဆက်ပါဝင်မှု	၅-၁	သတ္တုတွင်းသည် ဒေသခံပြည်သူများချိတ်ဆက်ပါဝင်ရေး အစီအစဉ်ကို အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းအတွက် ဒေသခံပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းရေးမှူး တစ်ဦးနှင့် အများပြည်သူနှင့်တိုင်ပင်ဆွေးနွေးပွဲများ ပြုလုပ်ခြင်း အတွက် သီးသန့်ဝန်ထမ်းများကို ငှားရမ်းပါမည်။ ဝန်ထမ်းအားလုံး သည် အနည်းဆုံးတက္ကသိုလ်မှ ဘွဲ့ သို့မဟုတ် ယင်းနှင့်ညီမျှသည့် ဘွဲ့တစ်ခုခု ရရှိထားသည့် မြန်မာနိုင်ငံသားများ ဖြစ်ပါမည်။	
	၅-၂	သတ္တုတွင်းသည် အကျိုးဆက်စပ်သူများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ရေး အတွက် အလေ့အထကောင်းများနှင့် အညီ လက်ခံကျင့်သုံးမည့် အခြေခံစည်းမျဉ်းများကို သတ်မှတ်ပါမည်။	
	၅-၃	သတ္တုတွင်းသည် ပြန်လည်နေရာချထားခြင်း၊ လျော်ကြေးပေးခြင်းနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပြန်လည်ထူထောင်ခြင်းနှင့်သက်ဆိုင်သည့် မ ကျေနပ်ချက်/တိုင်ကြားချက်များကို လျှင်မြန်မျှတစွာ ဖော်ထုတ် ဖြေရှင်းပေးနိုင်မည့် နစ်နာမှုဖြေရှင်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုကို ဖော်ထုတ်ပါမည်။	

ကတိကဝတ် ၏ ဇာစ်မြစ်	အမှတ် စဉ်	ကတိကဝတ်	အကောင်အထည်ဖော်ပြီးသည့် လုပ်ငန်းများ/ လိုက်နာဆောင်ရွက်မှု
၆။ အလုပ်အကိုင်ခန့် ထားခြင်းနှင့် လေ့ကျင့်ပေးခြင်း	၆-၁	ကျွမ်းကျင်မှုများကို လွှဲပြောင်းပေးနိုင်စွမ်းရှိပြီး အတွေ့အကြုံရှိသည့် မြန်မာနိုင်ငံသားများကို သတ်မှတ်ရွေးချယ်၍ (လုပ်ငန်း)တွင် ဆက်လက်ထိန်းထားပါမည်။	
	၆-၂	ဝန်ထမ်းအားလုံးနှင့် သက်ဆိုင်ရာကန်ထရိုက်တာများကို အထူးသင်တန်းများအပါအဝင် သက်ဆိုင်ရာရာထူးနေရာအလိုက် သတ်မှတ်ချက်များအတိုင်း လေ့ကျင့်သင်တန်းပေးပါမည်။	
	၆-၃	လုပ်ငန်းခွင်အခြေအနေများသည် နိုင်ငံစံနှုန်းများ၊ မြန်မာနိုင်ငံစံနှုန်း များနှင့် ကိုက်ညီစေရပါမည်။	
	၆-၄	သတ္တုတွင်းသည် မျှတ၍ ထင်သာမြင်သာရှိပြီး အများပြည်သူသို့ ပွင့်လင်းစွာ ချပြထားသော ဝန်ထမ်းခန့်အပ်ရေးလုပ်ထုံးလုပ်နည်း များကို ကျင့်သုံးပါမည်။ ထိုလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို အထူးသဖြင့် ထိခိုက်ခံရသည့် ဒေသခံများနှင့် သတ္တုတွင်း ဧရိယာ တစ်ခုလုံးသို့ ကြိုတင်ကြေငြာထားပါမည်။	

GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF THE UNION OF MYANMAR
MINISTRY OF NATURAL RESOURCES AND ENVIRONMENTAL CONSERVATION
ENVIRONMENTAL CONSERVATION DEPARTMENT

Environmental Impact Assessment Guidelines for the Mining Sector

**GUIDE FOR ENVIRONMENTAL COMPLIANCE MONITORING AND
INSPECTION**

April 2018

Draft

**Prepared by Myanmar Mining EIA Guidelines Working Group with the technical
assistance of ADB TA 8786-MYA: Environmental Safeguard Institutional
Strengthening**

Table of Contents

I.	INTRODUCTION	1
A.	Proponents Responsibilities for Compliance Monitoring.....	1
B.	Ministry's Authority and Responsibilities for Monitoring and Inspection.....	2
II.	ENVIRONMENTAL COMPLIANCE MONITORING.....	3
A.	Mine Operator's Environmental Compliance Monitoring System.....	3
1.	Mine Operator's Environmental and Social Management Systems.....	3
2.	Supervision and Monitoring for ECC Compliance and EMP Implementation	3
3.	Environmental Conservation Department Review	4
B.	Triggering Environmental Inspection.....	5
1.	Routine Inspection	5
2.	Automatic Triggers for Inspection.....	5
III.	PREPARATION FOR INSPECTION	7
A.	Formation of the Inspection Team.....	7
1.	Inspection Team Leader Responsibilities	7
2.	Inspection Team Members Responsibilities	7
3.	Third Party Environmental Inspectors.....	8
B.	Setting Objectives.....	9
C.	Communication with Mine Operator.....	9
1.	Notification Letter	9
D.	Preparation for Mine Site Visit.....	10
E.	Preparation by Mine Operator	10
F.	Review of Relevant Documents	11
G.	Preparing Working Documents	11
1.	Preparing the Compliance Review Checklist	11
IV.	CONDUCTING THE INSPECTION	12
A.	Opening Meeting	12
B.	Mine Site Reconnaissance	12
C.	Review of Mine Environmental and Social Management System.....	12
D.	In-Depth Review	13
1.	Interviewing.....	13
2.	Document and Physical Review	13
3.	Completion of Inspection Checklists.....	14
E.	Inspection Findings and Conclusions.....	14
F.	Closure Meeting.....	14
V.	PREPARING, APPROVING, AND DISTRIBUTING THE INSPECTION REPORT	15
A.	Preparation	15
B.	Approval and Distribution.....	15
VI.	ENVIRONMENTAL QUALITY MONITORING	16
A.	Monitoring Objectives	16
1.	Monitoring for Compliance with Environmental Quality Standards or Guidelines	16

B. Scope of the Monitoring	16
1. Choosing Monitoring Parameters	17
C. Conduct Monitoring.....	20
D. Prepare the Environmental Quality Monitoring Report	20
1. Report Contents	20
2. Inclusion in Inspection Report	20

Appendix 1. Compliance Review Checklist Format

Environmental Impact Assessment Guidance for the Mining Sector

Environmental impact assessment guidance for the mining sector includes:

- Exploration: Guidelines for Preparation of an Environmental Management Plan
- New Mines: Guidelines for Environmental Impact Assessment
- Existing Mines: Guidelines for Preparation of a Standalone Environmental Management Plan
- Technical Guidance for Environmental Impact Assessment of Mining
- Guide for Review of Environmental Assessment Documentation
- Guide for Preparing an Environmental Compliance Certificate for a Mining Project
- Guide for Environmental Compliance Monitoring and Inspection

Proponents and their consultants should select guidance that is most relevant to the proposed project, either guidance for exploration, new mines, or existing mines. When conducting the assessment of impacts, the more detailed *Technical Guidance for Environmental Impact Assessment of Mining* should be used as a reference.

Environmental Reviewers including Environmental Conservation Department (ECD) staff, ECD consultants, and members of the Interdepartmental EIA Review Committee should refer to *Guide for Review of Mining Environmental Assessment Documentation*.

ECD staff responsible for preparing Environmental Compliance Certificates should refer to *Guide for Preparing an Environmental Compliance Certificate for a Mining Project*.

ECD staff responsible for compliance monitoring and environmental and social staff of mining companies should refer to *Guide for Environmental Compliance Monitoring and Inspection*.

I. INTRODUCTION

1. Environmental supervision and monitoring during project implementation begins after a project has received environmental approval. Approval will be given conditional on a well-designed Environmental Management Plan (EMP). Under the Myanmar EIA Procedure (2015), an Environmental Compliance Certificate (ECC) will have to be issued.
2. The Proponent is required to implement EMP following all conditions of the ECC. The Proponent is required to monitor the project's compliance with provisions of the EMP and the conditions of the ECC. The Proponent is required to periodically report the Environmental Conservation Division (ECD).
3. Under Monitoring section of the EIA Procedure (2015), the Ministry has the right to conduct monitoring and inspections of project and activities related to the Project to determine a compliance of the project with the environmental and social conditions set out in the EMP and ECC. If the Ministry identifies non-compliance with the conditions of the EMP and ECC the Ministry may be required to undertake corrective action to bring the Project back into compliance or may impose penalties as provided by the EIA Procedure (2015).
4. Mining operators are expected to operate in a safe and environmentally responsible manner. ECD is responsible for ensuring that mines are constructed and operated in compliance with applicable environmental laws and regulations. ECD's compliance monitoring and inspection activities evaluate the effectiveness of the Mine Operator's implementation of EMP. It provides a mechanism for improved understanding and awareness of environmental issues, and for identifying and correcting deficiencies.

A. Proponents Responsibilities for Compliance Monitoring

5. The Project Proponent shall, during all phases of the Project (pre-construction, construction, operation, closure and post-closure), engage in continuous, proactive and comprehensive self-monitoring of the Project and activities related thereto, all Adverse Impacts, and compliance with applicable laws, the Rules, EIA Procedure, environmental standards, the Environmental Compliance Certificate (ECC), and the Environmental Management Plan.
6. The Proponent is to notify the Ministry of any breaches of its obligations or non-compliance with the ECC. The Proponent is to submit monitoring reports to the Ministry at least semi-annually. The monitoring report is to include:
  - i. documentation of compliance with all conditions of the ECC;
  - ii. progress on implementation of the EMP against the implementation schedule;
  - iii. difficulties encountered in implementing the EMP and recommendations for remedying difficulties and steps to prevent or avoid similar future difficulties;
  - iv. number and type of non-compliance with the EMP and proposed remedial measures and timelines for completion of remediation;
  - v. accidents or incidents relating to the occupational and community health and safety, and the environment; and
  - vi. monitoring data of environmental parameters and conditions as required in the EMP or otherwise required.

B. Ministry's Authority and Responsibilities for Monitoring and Inspection

7. Under the EIA Procedure (2015), the Ministry has the right to conduct monitoring and inspections of a Project to control and determine compliance by the Project with all applicable environmental and socio-economical requirements and, where possible, to prevent violations of the Project's obligations. The Ministry may also enlist the assistance of other relevant government departments and organizations for the implementation of monitoring and inspections,
8. If, upon inspection, the Ministry identifies any non-compliance with the conditions in the ECC, the Ministry may require the Project Proponent to undertake remedial measures and/or may impose penalties as provided for in this Procedure.
9. In the event of an emergency, or where, in the opinion of the Ministry, there is or may exist a violation or risk of violation of the compliance by the Project with all applicable environmental and social requirements, the Project shall grant full and immediate access to the Ministry at any time as may be required by the Ministry.
10. The Ministry's inspections may include without limitation sites, facilities, vehicles, computers, archives, documents and all other forms and types of media and information storage, and persons.
11. The Project Proponent shall further ensure that the Ministry's rights of access hereunder shall extend to access by the Ministry to the Project's contractors and subcontractors.
12. Where, in the opinion of the Ministry, the Project is not in compliance with its obligations, the Ministry shall promptly inform the Project.
13. The Ministry may recommend and warn the Project to strictly implement its obligations. The Ministry reserves the right to post any warning on the Ministry and/or Department websites or to require the Project to post and retain such warning on the Project's website, or both, or to effect disclosure to the public in other appropriate ways.
14. The Ministry shall indicate the manner in which environmental and social obligations are not being complied with, and shall give the Project Proponent a specified time period (determined by the Ministry to be reasonable under the circumstances) within which to bring the Project into compliance.
15. Where, in the opinion of the Ministry, the Project Proponent is not in compliance with, or is likely not to comply with, its environmental and social obligations, the Ministry may take such enforcement actions as the Ministry thinks appropriate as are set out in any applicable law, including without limitation the right to suspend the Project operation, and the right of the Ministry to employ any qualified third party to correct such non-compliance at the Project Proponent's sole expense.
16. **Cost of Inspection.** All costs of the Ministry to conduct inspection and monitoring of the Project shall be borne by the Project Proponent. Such costs shall not exceed that which is necessary to ensure the Project's compliance with the Project commitments as set out in the EMP and in the ECC.

II. ENVIRONMENTAL COMPLIANCE MONITORING

17. The Mine Operators are responsible to engage in self-monitoring monitoring of the implementation of all the commitments in the EMP and/or the ECC. Mine Operators are to employ qualified and social environmental staff; and provide a budget for supervision and monitoring EMP implementation and compliance with ECC conditions. The Mine Operators have to submit monitoring reports periodically to the Department of Mines and Environmental Conservation Department. The reports are required to be disclosed to the public.

A. Mine Operator's Environmental Compliance Monitoring System

1. Mine Operator's Environmental and Social Management Systems

18. Effective environmental management, requires (i) an environmental management plan (EMP); (ii) well trained environmental professionals; and (iii) sufficient financial resources.

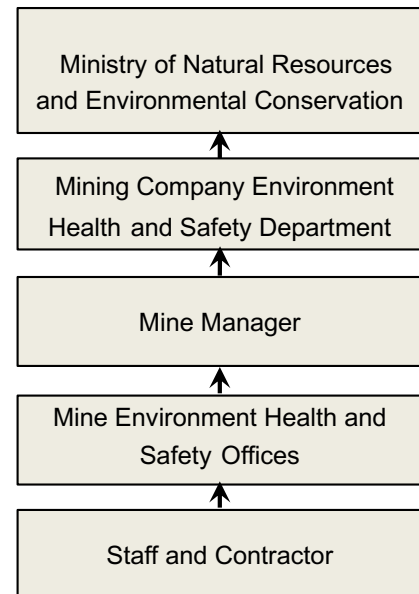
19. Some mining companies have a well-defined corporate environmental and social management systems (ESMS), which includes: (i) an environmental and social policy; (ii) qualified environmental and social staff including a senior officer, who has overall responsibility for environmental and social affairs; (iii) environmental management procedures; and (iv) reporting mechanisms for reporting on environmental management performance. However, many do not. In these cases, the ESMS must established at the mine level.

2. Supervision and Monitoring for ECC Compliance and EMP Implementation

20. Institutional arrangements identify the organizations and people responsible for implementation the EMP. The arrangements should describe the designated environmental staffing positions and project specific responsibilities of environmental staff.

21. The figure (adjacent) shows an example of the institutional arrangements needed for the environmental management of a mine. The primary compliance monitoring function is usually undertaken by the mine level Environment, Health, and Safety Offices. These offices have responsibility for;

- i. supervision and monitoring of and reporting on implementation of the EMP and ECC Conditions on behalf of Mine Manager;
- ii. supervision of third party environmental monitoring contractors;
- iii. preparing of the environmental safeguard monitoring reports; and
- iv. organization of training and capacity development.

22. If the mining company has a corporate Environment, Health, and Safety Department, this Department will provide quality assurance during the mining life cycle from pre-construction to mine closure. They will also provide training and capacity development for the mine level Environment, Health, and Safety (EHS) Office.

23. **Reporting Requirements.** Supervision and monitoring of the environmental management plan and ECC conditions will have weekly or monthly reporting by the Contractor; and monthly reporting by the mine EHS Office. The EHS Office will prepare environmental monitoring reports and Mining Manager will submit the reports to Environmental Conservation Department (see Table below).

Monitoring Reporting Requirements.

Responsibility	Reporting Requirement	Reporting to
Construction Contractor	Weekly or monthly inspection and monitoring reports	Mine Manager
Mine Environment, Health, and Safety Office	Monthly inspection and monitoring reports	Mine Manager
	Draft of semi-annual environmental monitoring reports	Mine Manager
Mine Manager	Submission of draft semi-annual environmental monitoring reports	Environmental Conservation Depart Corporate EHS Department

3. Environmental Conservation Department Review

24. The Mining Operator must submit semi-annual environmental monitoring reports to the Environmental Conservation Department. For the monitoring system to be completely effective, environmental monitoring reports need to be evaluated.

25. Environmental Conservation Department has responsibilities for:

- i. for review of the environmental monitoring reports;
- ii. for disclosure of environmental monitoring reports; and
- iii. establishing a system for storing or archiving environmental monitoring reports.

26. Environmental Conservation Department may, after a review of an environmental monitoring report, decide to undertake an inspection or require a Proponent to take corrective action, or impose a penalty or a fine.

B. Triggering Environmental Inspection

1. Routine Inspection

28. The Ministry may conduct routine inspections for compliance with the ECC in consultation and with the cooperation of the Proponent.
29. The Ministry may conduct routine inspection of facilities, especially of pollution control equipment and measures.
30. A systematic approach to environmental risk assessment can be established for the needs of routine inspections of existing mines. Risk can be assessed based on complexity of operation, quality and quantity of emission, location, operator management and enforcement record
31. Ideally, the Ministry will establish a database system of the permitted mines with their particulars such as company name, location of the mine, contact information, status of EMP report, status of permitting, last date of compliant environmental monitoring report submission, and next due date of report submission.
32. A reminder function within the database system, will trigger ECD to remind the Mine Operator of submission date for the next environmental monitoring report. If the Mine Operator fails to submit the report in reasonable time frame, ECD may decide that an inspection is necessary.

2. Automatic Triggers for Inspection

33. An inspection may be triggered by (i) non- compliance with the ECC based on environmental monitoring reports; or (ii) failure to take correct actions identified in previous Inspections.
34. In response to a valid public complaint, the Ministry may conduct environmental Inspections.
35. In response to an environmental emergency, the Ministry may conduct inspections.

a. Non-compliance

36. ECD will check the monitoring reports submitted by the mining operators. If the monitoring procedures, methodologies and results in the report are inadequate, incomplete, or non-compliant, ECD will arrange an inspection to check for compliance.
37. If non-compliance was reported during the previous inspection, then the mine will be designed as a priority mine for enforcement. Where a significant case of non-compliance has been identified an additional inspection will be required.

b. Complaints from the public

38. The onsite inspection visit may need to be undertaken in response to complaints from the public or by t order from Union Ministers or the Pyithu Hluttaw (the parliament).
39. Head of the department offices of ECD or DOM at townships, states or regions may request an environmental inspection directly to ECD, Nay Pyi Taw with reasons if there are public complaints or evidence of environmental pollution.

c. Environmental Emergencies

40. Environmental emergencies, (e.g., landslides, tailing pond failures, or flooding), will trigger an environmental inspection.
41. Onsite inspection visit may also be needed in response to accidental discharges resulting in pollution of surface or ground water resources, explosion, contamination of soil by spillage of oil or hazardous materials, degradation of ambient air quality.
42. Specialist experts may need to include in the Inspection Team according to the type of hazard and degree of impact.

III. PREPARATION FOR INSPECTION

A. Formation of the Inspection Team

43. The Ministry may appoint officers at national, regional, state, Nay Pyi Taw Union Territory and/or local offices, the services of any consultant and enlist the assistance of other relevant government department and organizations.

44. The environmental Inspection Team should include

- i. the Inspection Team Leader – appointed by ECD;
- ii. at least one officer from the Pollution Control Division of ECD;
- iii. at least one officer from the Natural Resource and EIA Division of ECD;
- iv. at least one from representative from the Department of Mines stationed at townships, states or region;
- v. at least one representative from the responsible mining enterprise (e.g., Mining Enterprise 1, Mining Enterprise 2; or Myanmar Gem Enterprise);
- vi. as needed, representatives from Ministry of Labour, Ministry of Health, Ministry of Industry, General Administration Department, and the Forest Department;
- vii. as needed, representatives of communities and civil society; and
- viii. as needed, a third party certified environmental inspector.

1. Inspection Team Leader Responsibilities

45. The Inspection Team Leader will:

- i. confirm the objectives for the Inspection;
- ii. establish the Inspection Team composition;
- iii. prepare the activities to be undertaken during the Inspection;
- iv. prepare the Inspection Schedule;
- v. schedule and lead the pre-inspection preparatory meetings;
- vi. lead any meeting with staff of the Mine Operator;
- vii. prepare the Inspection Report;
- viii. submit the Inspection Report to ECD management and the Mine Operator; and
- ix. prepare a work plan and schedule for follow-up actions by ECD.

2. Inspection Team Members Responsibilities

46. The Inspection Team is to be comprised of the technical and professional experts with specific interests and expertise that make them qualified to examine the information provided environmental monitoring reports and other relevant documents. Team Members should report and comment on its completeness and scientific validity of all documentation. Team Members should be able identify environmental and social impacts during the mine site investigation.

47. The Inspection Team members will:

- i. conduct themselves in a professional manner;
- ii. follow these monitoring and inspection guidelines unless the scope of work indicates otherwise;
- iii. meet the reporting deadlines set out by the Inspection Team Leader;
- iv. attend preparatory meetings, team meetings, and meetings with mine management during the field visit;
- v. prepare for inspection, by reviewing sections of the Environmental Management Plan and Environmental Compliance Certificate that apply to their specific area of expertise;
- vi. provide a list of major deficiencies or non-compliances;
- vii. prepare additional information requests; and
- viii. focus requests for additional information on non-compliance issues.

3. Third Party Environmental Inspectors

48. Third party environmental inspectors, licensed¹ by the Ministry, may be engaged to perform environmental inspection tasks as required by the Ministry or the Mine Operator.

49. **Appointed as a Specialist Team Member.** Third-party environmental inspectors may be appointed, by the Ministry, as a member in the environmental inspection team to provide scientific, technical, or other specialized expertise. The third-party inspector will report directly to the Inspection Team Leader. The responsibilities of an environmental inspector as a specialist team member is to provide specialist expertise, their findings, their comments, their recommendations and their report (see paragraphs 46 and 47 above).

50. **Appointed as an Inspection Team Leader by the Ministry.** A third party environmental inspector, may be appointed by the Ministry, as an Inspection Team Leader. In this case, the environmental inspector will lead a team of assigned Government officers². The composition of Inspection Team is to be authorized by ECD.

51. **Appointed as an Inspection Team Leader by the Mine Operator.** The Ministry may instruct the Mine Operator to undertake an Environmental Inspection. In this case, the Ministry will provide a list of certified third party environmental inspectors to the Mine Operator. The Mine Operator is responsible for recruitment and selection of the Inspection Team Leader; and, as necessary, other third party environmental inspectors. In coordination with the Ministry and other

---

¹ Licensed environmental inspectors are to be trained and certified by the Ministry. Environmental Inspector's performance will be monitored through the quality of their reports, quality of their field work, and evaluation forms prepared by the Ministry. Since involvement of costs involved with inspection activities, it is necessary to provide standard rates for professional fees, travel expenses, per diems and miscellaneous expenditures.

² As defined in para 43 above, the assigned Government officers of the ministry are at least one representative from ECD and one from DOM, ME1, or ME2. Representatives from other ministries such as Ministry of Labor, Ministry of Health, Ministry of Industry, General Administration Department, and the Forest Department may also be assigned according to the requirement of the project.

ministries, the Inspection Team Leader will identify and propose the Inspection Team Members. The composition of Inspection Team is to be authorized by ECD.

52. **Duties and Responsibilities.** Once appointed as the Inspection Team Leader, the third party environmental inspector is to undertake all duties; and fulfil all of the responsibilities of Inspection Team Leader as described in this Guide and as otherwise required by the Ministry.

B. Setting Objectives

53. The first step is to define objectives of the proposed inspection and monitoring:

- Is it a periodic monitoring for compliance with applicable Laws and Standards?
- Is it for checking for compliance with the Conditions laid out in the EMP and ECC (Environmental Compliance Certificate) issued at the time of EIA approval?
- Is it in response to complaints received from the public?
- Is it in response to an environmental emergency?
- Is it in response to accidental discharges resulting in pollution of surface or ground water resources, degradation of ambient air quality?
- Is it to make recommendations for improvements and corrective actions?

54. The Inspection Team Leader is to prepare a written statement of the objectives of the inspection.

C. Communication with Mine Operator

55. At least one month prior to the inspection visit, the Ministry will confirm the inspection date and instructions for inspection to the Mine Operator. The Mine Operator will designate one person as their Mine Operator's Representative. The Mine Operator's Representative will need to be available to work the Inspection Team during the Inspection.

1. Notification Letter

56. The Ministry will transmit a notification letter to the Mine Operator confirming the inspection schedule and scope. The Mine Operator needs to respond to the Ministry within fourteen (14) days together with the name of the Mine Operator's Representative. The Representative will then get in contact with the assigned officers from the Ministry, mentioned in the instruction letter to make arrangements for Inspection site visit.

D. Preparation for Mine Site Visit

57. Preparations of inspection visits may involve telephone conversations, and written and email correspondence between the Mine Operator's Representative and Inspection Team, between the team members, and between the team members and ECD.

58. **Regulatory Requirements.** Government officials assigned in the Inspection Team will identify all union, state and regional, and local regulations relevant to the inspection.

59. **Plan for Inspection visit activities.** The Inspection Team Leader is to prepare a plan of activities. Activities to be completed include identifying:

- i. regulations to be included in the compliance review,
- ii. permits to be included in the compliance review,
- iii. documents to be included in the compliance review,
- iv. specific mine site activities to be included in the inspection,
- v. preliminary list of personnel to be interviewed, and
- vi. general assignments for Inspection Team members.

60. **Distribution of Documents.** Assigned officers from the Ministry will be responsible for distributing the background information, and other materials to the Inspection Team. Approximately one week before the inspection visit, the assigned officers will contact the site to confirm the documents and files to be made available, availability of staff to be interviewed, and to clarify any questions on the facility processes or layout.

61. **Travel Arrangements.** Assigned officers from will coordinate with the Mine Operator's Representative for the Inspection Team's site visit arrangements. The Inspection Team members will be responsible arranging their own transportation. Cost for reasonable arrangements for travel, meal and accommodation for the Inspection Team shall be the responsibility of the Mine Operator.

E. Preparation by Mine Operator

62. Prior to the arrival of the Inspection Team at the mine site, the Mine Operator's Representative should:

- i. coordinate with inspection team leader for the site visit program (e.g., fixing up the date and time, meeting arrangements, travel, and accommodation,),
- ii. designate the primary environmental staff who will be on-site during the inspection and will be responsible for providing information, assisting in coordinating activities and working with the Inspection Team to ensure a productive inspection site visit;
- iii. arrange for a safety orientation for the Inspection Team prior to mine site tour;
- iv. prepare all maps and figures required for the inspection, including copies of the current site plan for each inspector that can be marked up by the inspector in the allocated room Inspection Team; and
- v. arrange for a meeting room of sufficient size to accommodate the Inspection Team, with:
  - o tables and chairs for a work area large enough to allow spreading out of information and maps.

- electrical outlets and power strips/extension cords as needed to provide power for portable computers.
- all files, permits, monitoring data and other information required for the inspection available

F. Review of Relevant Documents

63. The Inspection Team is to review available the information beforehand. information will include the materials provided by the Mine Operator's Representative and previous inspection reports. In particular, Inspection Team Members will review sections of the Environmental Management Plan and Environmental Compliance Certificate that apply to their specific area of expertise.

G. Preparing Working Documents

64. The Inspection Team is to prepare work documents necessary for reference and recording the inspection proceedings, including:

- i. Compliance review checklists;
- ii. Sampling plans, if environmental quality data is to be collected; and
- iii. Forms for recording information, inspection findings, and records of meetings.

1. Preparing the Compliance Review Checklist

65. If is one of the objectives of the Inspection is a review for compliance with the ECC, then compliance review checklist is needed to guide the compliance review. The checklist is to list all the conditions prescribed in the ECC, including:

- i. Environmental Performance (Standards) conditions
- ii. Environmental and Social Management conditions;
- iii. Monitoring and Reporting Conditions;
- iv. Project Proponent Commitments;
- v. Dispute Resolutions Conditions; and
- vi. Mine Closure and Post Closure Planning Conditions.

66. This checklist is to be completed by Inspection Team as part of the record of the compliance review. Appendix 1 provides example of the format and content of a compliance review checklist.

IV. CONDUCTING THE INSPECTION

67. The Inspection Team Leader is to conduct the opening and closing meetings; serve as a liaison between the Inspection Team and the site technical staff during the inspection; help the Inspection Team understand the nature and key features of the site inspected both before and during the inspection. The Team Leader should strive to ensure that no questions of fact remain unresolved during the inspection.

A. Opening Meeting at the Mine Site

68. The opening meeting is to be attended by all the Inspection Team members, the Mine Operator's Representative, mine site environmental staff, mine site senior management, and mine site supervisors responsible for the areas to be inspected. During the meeting, the Inspection Team Leader will discuss:

- Introduction of the Inspection Team and Mine Operator's personnel
- Purpose of the inspection visit
- Areas to be reviewed
- Schedule for Interviews
- Duration of the inspection
- Preparation of the inspection report and corrective action plan
- Areas of special interest or issues

69. At meeting, the Mine Operator's personnel will provide an overview of the mining operation. They will also have an opportunity to ask questions about the inspection process and detail any topics where they feel the inspection needs to look at or to suggest any areas of special concern that should be concentrated on.

B. Mine Site Reconnaissance

70. The Mine Operator's personnel will arrange for the Inspection Team to tour the mine site to inspect, observe, and survey the mine facilities and ongoing activities. Prior to the tour, the Inspection Team will receive the appropriate safety training and safety equipment. The tour will concentrate on those areas of the operation that will be covered by the inspection.

71. The tour should include introductions to the mine site personnel who may be contacted during the inspection.

C. Review of Mine Environmental and Social Management System

72. Once a working understanding of the site is reached by the Inspection Team, the next phase will be to conduct a review of the programs, management systems and procedures in-place to maintain EMP implementation and ECC compliance. This will include a review of related permits, manuals, policy directives, organizational structure, planning documents, standard operation procedures, training procedures and files. The Inspection Team should also evaluate the site personnel's understanding of their EMP implementation responsibilities and the responsibilities of their fellow employees.

D. In-Depth Review

73. Each Inspection Team member will be given specific areas of responsibility to review. The team member will conduct interviews, review permits, review data, and inspect facilities in order to assess compliance/performance in the specific area.

74. The Inspection Team needs to have full, free and unrestricted access to mining company personnel, operations, properties, and records.

1. Interviewing

75. Interviews are an important means of obtaining information useful in completing inspection objectives such as evaluating employee understanding of the environmental policies, knowledge of environmental impacts and mitigation measures, and knowledge of their assigned tasks. The Inspection Team members in preparing for and conducting interviews should consider the following steps.

- i. Determine the objectives of the interview.
- ii. Identify the subjects that need to be discussed and the individuals who can provide the necessary information.
- iii. Prepare an outline of the topics to be discussed.
- iv. Contact the interviewee(s) through the Mine Operator's Representative and arrange a time and place to meet.
- v. Begin the interview by explaining the purpose of the interview including the areas to be covered.
- vi. Prepare brief notes during the interview while being attentive to the interviewee's comments.
- vii. Avoid aggressive or leading questions. Where possible, use open-ended questions that cannot be answered with a yes or no.
- viii. Maintain a cooperative attitude. Do not overreact to the interviewee's comments.
- ix. Conclude the interview by reviewing the important points and explaining how the information will be used.
- x. Prepare an inspection work paper outlining important points discussed during the interview.

2. Document and Physical Review

76. Inspection Team members are to review the ECC conditions and other appropriate permits. The Inspection Team member are to note permit conditions such as sampling requirements, location of monitoring devices, location of pollution control facilities, process type and rate, and facility locations. The Inspection Team member are compare the ECC and permit conditions to actual conditions. Where there are a large number of items to be reviewed, the Inspection Team is to select a representative number of conditions to review.

77. In most cases, the Inspection Team member should compare the permitted size, site and process conditions for every major process. The permitted locations, type and operation for a representative number of pollution control and monitoring equipment should be checked.

78. A representative amount of environmental quality monitoring data should be checked. The data reviewed should represent the lesser of the last three years or the period since the last inspection. The Inspection Team members should:

- i. compare raw data (field notes, laboratory sheets) against reported values,
- ii. compare reported values against ECC conditions, and
- iii. review timing and number of reports against ECC conditions.

3. Completion of Inspection Checklists

79. Inspection checklists prepared by the Inspection Team are to be used when conducting the in-depth reviews and reviewing documents. In the case of compliance review, the compliance review checklist is to be completed.

E. Inspection Findings and Conclusions

80. After completing the document review and mine site reconnaissance, the Inspection Team is to meet to:

- i. review the inspection findings and other information (e.g., environmental quality monitoring data) collected during the inspection;
- ii. agree on the inspection findings,
- iii. prepare recommendations for improvement and corrective actions;
- iv. discuss inspection follow-up activities; and
- v. if the inspection, is for compliance with ECC or EMP conditions, prepare a list of non-compliances.

81. When an Inspection Team member identifies a condition, which may not be in compliance with ECC and EMP conditions the member is to:

- i. draft a written statement of the finding, citing the ECC or EMP condition and the observed non-compliance;
- ii. confirm the details through a second source if necessary;
- iii. detail the facts of the non-compliance; and
- iv. determine the causal factors of the condition if possible.

F. Closing Meeting

82. After the completion of the mine site inspection, the Inspection Team will meet with the Mine Operator's management and staff to present the results of the inspection. The Inspection Team Leader is to present the draft inspection findings, conclusions, and recommendations. The Mine Operator's personnel will be informed if there are any issues that could not be resolved while the Inspection Team is at the site. Mine Operator's personnel will have an opportunity to comment on the findings and explain any disagreements they may have with the inspection findings, conclusions, and recommendations.

83. The Inspection Team leader will explain the distribution of the Inspection Report, the opportunity for the Mine Operator site to provide written responses, as well as the timing of the final report.

V. PREPARING, APPROVING, AND DISTRIBUTING THE INSPECTION REPORT

A. Preparation

84. The Inspection Team is to prepare the Inspection Report. The Inspection Team Leader has overall responsibility for preparation and contents of the report. The Inspection Report should be a complete, accurate, concise, and clear record of the inspection. The report contents are to include:

- i. the inspection objectives;
- ii. inspection scope – the activities and facilities inspected and the timeframe;
- iii. a description on the Mine Operator;
- iv. identification of the Inspection Team leader and team members;
- v. the dates when and the places where the mine-site inspection activities were conducted;
- vi. the inspection findings;
- vii. the inspection conclusions, and recommendations for improvement and corrective actions; and
- viii. follow up action plans, if required.

B. Approval and Distribution

85. The Inspection Report will be submitted for approval to the relevant authority within the Ministry of Natural Resources and Environmental Conservation. The Inspection Report should be reviewed and approved by the relevant authority.

86. The approved Inspection Report is to be issued within an agreed time period. The approved Inspection Report is to be distributed to the Mine Operator and relevant Ministries and Departments.

VI. ENVIRONMENTAL QUALITY MONITORING

87. If it is necessary to do onsite measurement, sampling and analysis, the Inspection Team request will approval from ECD and obtain no objection from the Mine Operator.

88. It is best that sampling and analysis be conducted by third party environmental monitoring contractors. However, the monitoring should coincide with the inspection mine site visit.

A. Monitoring Objectives

89. Environmental monitoring objectives need to be developed

- Is monitoring required to check that environmental quality guidelines and standards are being met?
- Is monitoring required to verify degree of actual adverse environmental impacts?
- Is monitoring required determine the effectiveness of measures to mitigate adverse environmental impacts?

90. Feedback from environmental monitoring programs may be used to determine whether corrective action is needed to further mitigate impacts or to address unforeseen environment problems.

1. Monitoring for Compliance with Environmental Quality Standards or Guidelines

91. Monitoring for compliance with environmental quality standards of guidelines is used to check whether ensure that the quality or quantity of an environmental component is not altered by beyond a specified standard or guideline level as a result of mining activities. Monitoring results are to be compared with the Environmental Performance Standards provided in the ECC. If an ECC has not been issued, monitoring results are to be compared with the Environmental Standards provided in the EIA, IEE, or standalone EMP Report.

B. Scope of the Monitoring

92. The scope of monitoring program is to designed. It should include:

- i. specific parameters to be monitored – by consulting the ECC, the EMP, and the National Environmental Quality Emission Guidelines (2015);
- ii. a checklist of additional data/information to be collected;
- iii. a schedule and appropriate time of day to carry out the inspection monitoring to collect representative samples;
- iv. sampling locations and frequency, number and types of samples, appropriate field analysis equipment, sample volume to be collected;
- v. procedures for communication with Mine Operators to explain the proposed inspection and monitoring activities; and
- vi. methods for sample preservation and transportation arrangements, safety measures, including personal protection equipment for monitoring personnel;
- vii. laboratory analysis at certified laboratories; and
- viii. procedures for analysing and reporting on monitoring results.

1. Choosing Monitoring Parameters.

93. The monitoring parameters chosen depend on the environmental component or environmental issue to be addressed. The table below provides examples of common mining environmental quality monitoring programs. Note that in practice, a detailed monitoring programs need to be designed based on minerals being mined and the specific mine site characteristics.

Example Environmental Quality Monitoring Programs for Environmental Issues.

Environmental Component or Issue	Location	Parameters	Frequency and timing	Monitoring Responsibility
Acid Mine Drainage	Waste Rock Dumps	Monitoring³ of stored waste materials to determine acid mine drainage potential:	Mine dependent	Mining Operator
	In Pit Heap Leach Pads	<ul style="list-style-type: none"> • surface chemistry and soluble constituents in the outer oxidation zone; • amount of water infiltration into the dump (using lysimeters in waste rock dumps and piezometers in tailings impoundments); • temperature changes (spatially and temporally in a monitoring hole/s); and • rate of oxidation in the waste materials (sampling for oxygen in monitoring holes) Monitoring Drainage water emanating from materials; <ul style="list-style-type: none"> • drainage flow rate; • pH; • salinity (electrical conductivity); • acidity; • alkalinity; • major cations and anions (to achieve an approximate charge balance); • iron; and • other appropriate metals such as manganese, arsenic, zinc, copper, cadmium and aluminium depending on site 		

---

³ Management of Sulfidic Mine Wastes Project. Marshall Lee. September, 1999. Australian Centre for Mining Environmental Research Kenmore, Queensland, Australia.

Environmental Component or Issue	Location	Parameters	Frequency and timing	Monitoring Responsibility
Surface Water Usage and Water Transfers	At water sources	Monitoring of water usage and water transfers Water flows to, from, and around the site will be measured and recorded: <ul style="list-style-type: none"> • surface water abstractions • groundwater abstractions • flows into on-site ponds • water pumped from one on-site pond to another; and • water pumped from the pit to on-site ponds. 	Mine dependent	Mining Operator
Surface Water Quality	At onsite and offsite water bodies affected by the mine	Surface Water Parameters <ul style="list-style-type: none"> • flow rate • water level • pH • electrical conductivity • temperature • turbidity • oil and grease • phosphates • sulphates • chlorides • phenols • COD • BOD5 • TDS • TSS • metals 	Mine dependent	Mining Operator
Groundwater Quality	At key receptors	Groundwater Parameters <ul style="list-style-type: none"> • water level • pH • electrical conductivity • turbidity • temperature • alkalinity • sulphates • chlorides • TDS • metals • total coliform bacteria 	Mine dependent	Mining Operator

Environmental Component or Issue	Location	Parameters	Frequency and timing	Monitoring Responsibility
Air Quality	At key receptors	Air Quality Parameters: <ul style="list-style-type: none"> • NO_x • SO_x • CO • TSP (dust) • PM₁₀ • PM_{2.5} Continuous monitoring of TSP, PM ₁₀ , and PM _{2.5}	Mine dependent	Mining Operator
Noise and Vibration	At key receptors	Monitoring stations for noise and vibration will be located near to key receptors Noise: <ul style="list-style-type: none"> • Db(A) Vibration: <ul style="list-style-type: none"> • vibration acceleration • vibration velocity • vibration displacement 	Mine dependent	Mining Operator
Erosion and Sedimentation	At risk areas	Test pits located up and down gradient (and up and down wind) from mine facilities at designated control points. Soil Structure Parameters: Clay fraction (<0.002 mm); particle size distribution; water retention; permeability; and total suspended solids. Surface water turbidity will be measured in the field Samples will be taken for laboratory testing to determine TSS.	Mine dependent	Mining Operator

Key Receptors - residential, education, religious and healthcare sites near mine

C. Conduct Monitoring

94. The monitoring is to be conducted while mining activities are in full operation, unless safety concerns prevent access to monitoring locations. Where necessary, seasonal considerations will be taken into account in scheduling monitoring activities.

95. The basic steps are:

- i. Collect representative samples for off-site laboratory analysis and follow the sample preservation and transportation protocol to maintain sample integrity;
- ii. Use calibrated portable instruments for on-site monitoring of basic parameters; and
- iii. Collect samples and information on other contributing sources of pollution, especially if inspections are carried out in response to public complaints or accidental untreated wastewater discharges/emissions.

D. Prepare the Environmental Quality Monitoring Report

1. Report Contents

96. The report is to include:

- i. the monitoring objectives;
- ii. the method and approach;
- iii. monitoring program design and including sampling protocols;
- iv. environmental standards or guidelines for all parameters;
- v. present the detailed results of the sampling programs;
- vi. highlight any non-compliance with environmental standards or guidelines;
- vii. identify the causes of the non-compliance;
- viii. recommend improvement to Mine Operator's current monitoring practices;
- ix. recommend follow-up monitoring compliance monitoring, if required;
- x. provide an overall summary and conclusion; and
- xi. include appendices with all sampling data and certifications of the laboratory analysis results.

2. Inclusion in Inspection Report

97. The report is to be provided to the Inspection Team. The Inspection Team members are incorporate the findings of the environmental quality monitoring into their inspection findings, the inspection conclusions, and recommendations for improvement and corrective actions.

98. The Environmental Quality Monitoring Report should be included in the Inspection Report as an Appendix.

COMPLIANCE REVIEW CHECKLIST FORMAT

This is an example of the format and content for compliance review checklist. It is for illustration purposes only.

Project Specific Checklists.

A project specific checklist is to be prepared based on the conditions prescribed in the ECC, including:

- i. Environmental Performance (Standards) conditions
- ii. Environmental and Social Management conditions;
- iii. Monitoring and Reporting Conditions;
- iv. Project Proponent Commitments;
- v. Dispute Resolutions Conditions; and
- vi. Closure and Post Closure Planning Conditions.

INSTRUCTIONS:

1. The monitoring checklist should be completed based on data from environmental monitoring reports, other documents provided by the Mine Operator, and information collected during interviews, document review, and observation mining activities and environmental and social conditions during mine site visits.

Environmental Management Plans – Example Water Resources Management

Environmental Component	Environmental Management Plan or Monitoring Program	Reporting and Monitoring Schedule	Implemented Actions / Compliance
1. Water Resources	1.1 Water Usage EMP	Monthly reporting to Mine Management Team Quarterly reporting to Environmental Conservation Department (ECD) Annually reporting to ECD and Dept. of Mines	
	1.1.1 Water Usage Monitoring	Water flows to, from and around the site will be measured and recorded. Monthly reporting to Mine Management Team	
	1.2 Surface Water EMP	Monthly reporting to Mine Management Team Quarterly reporting to ECD Annually reporting to ECD and Dept. of Mines	
	1. 2.1 Surface Water Monitoring	Parameters to be monitored monthly are: flow rate, water level, pH, electrical conductivity, temperature, turbidity, oil and grease, phosphates, sulphates, chlorides, phenols, COD, BOD ₅ , TDS, TSS, and metals. Monthly reporting to Mine Management Team	
	1.3 Groundwater Usage and Drawdown EMP	Monthly reporting to Mine Management Team Quarterly reporting to ECD Annually reporting to ECD and Dept. of Mines	
	1.3.1 Groundwater Monitoring	Parameters to be monitored monthly are: water level, pH, electrical conductivity, color, turbidity temperature alkalinity, , sulphates, chlorides, , TDS, TSS, metals, and initially, total coliform bacteria. Monthly reporting to Mine Management Team	

Appendix 1 Compliance Review Checklist Format

Environmental Component	Environmental Management Plan or Monitoring Program	Reporting and Monitoring Schedule	Implemented Actions / Compliance
	1.4 Discharge to Groundwater	Quarterly reporting to ECD Annually reporting to ECD and Dept. of Mines	
	1.4.1 Discharge to Groundwater Monitoring	Parameters to be monitored monthly are: water level, pH, electrical conductivity, temperature alkalinity, nitrates, phosphates, sulphates, chlorides, COD, TDS, TSS, metals, and initially, total coliform bacteria. Monthly reporting to Mine Management Team	
	1.5 Groundwater Contamination	Quarterly reporting to ECD Annually reporting to ECD and Dept. of Mines	
	1.5.1 Groundwater Contamination Monitoring	Parameters to be monitored monthly are: water level, pH, electrical conductivity, color, turbidity, temperature alkalinity, , sulphates, chlorides, TDS, TSS, metals, and initially, total coliform bacteria. Monthly reporting to Mine Management Team	

Social Management Plans – Examples Management Plans

Social Component	Social Management Plan or Social Monitoring Program	Reporting and Monitoring Schedule	Implemented Actions / Compliance
1 Visual Amenity	1 Visual Amenity EMP	Monthly reporting to Mine Management Team Annually reporting to ECD and Dept of Mines	
2 Cultural Heritage	2.1 Cultural Heritage EMP	Monthly to Mine Community and Social Development Manager Annually to Mine Project General Manager	
	2.2 Culture Heritage Monitoring	Community Relations Manager will conduct an inspection of any cultural heritage field activities implemented as a result of a chance find or other event that results in archaeological field work. Monthly Mine Community Relations will prepare monthly report to the Mine management team	
3 Land Use and Resettlement	3.1 Future Land Use	Monthly reporting to Mine Management Team Annually reporting to ECD and Dept. of Mines	
	3.2 Resettlement	Monthly reporting to Mine Management Team and Local and Regional Governments Annually reporting Mine Management Team and Local and Regional Governments	
4 Community Engagement and Community Development	4.1 Community and Social Development Plan	Monthly Mine Community Relations Manager Annually Mine Project General Manager Annually Mine CSD Committee	
	4.1.1 Community and Social Development Monitoring	Monthly reporting to Mine Management Team	

Social Component	Social Management Plan or Social Monitoring Program	Reporting and Monitoring Schedule	Implemented Actions / Compliance
	4.2 Corporate Social Responsibility	Monthly reporting by Mine Community Relations Manager Annually Mine Project General Manager Annually Mine CSD Committee	
	4.3 Stakeholder Engagement	Monthly Mine External Affairs Coordinator Annually Mine Project General Manager Annually Mine CD Committee	
	4.3.1 Stakeholder Engagement Monitoring	Mine management will conduct regular consultation with local communities and governments and will record complaints Monthly reporting by the Community Development Officer the Community Relations Manager	
	4.4 Human Resources, Training and Employment	Monthly reporting to Mine Management Team Annual reporting to Ministry of Labor, Employment and Social Security	
	4.4.1 Resources, Training and Employment Monitoring	Monthly inspection by the Human Resources Manager of recruitment offices and Mine / Contractor documentation	
5. Resettlement Action Plan	Resettlement Action Plan The resettlement action plan (RAP) is concerned with the resettlement of the communities involved. The approach seeks to adopt and meet, as far as possible, recognized international standards.	Mine Owners will coordinate activities and consultation on resettlement and land compensation with Local and Regional Government The Local and Regional Governments will coordinate consultation the affected villages. Monthly reporting to Mine Management Team and Local and Regional Governments Annually reporting Mine Management Team and Local and Regional Governments.	

Project Commitments – Example Commitments

Commitment Source	No.	Commitment	Implemented Actions / Compliance
1. Environmental and Social Management System	1.1	Within three (3) years of commencing operations, Mine will develop an ISO14001-compliant and certified EMS, an ISO9001-compliant and certified Quality Management System and an OHSAS18001-compliant and certified Occupational Health and Safety Management System.	
	1.2	Mine will comply with all Myanmar laws, rules and regulations, including the Mines Rules 106 and Clauses 14 and 15 of the Environmental Conservation Law (2012)	
	1.3	Mine will comply with laws adopted by respective regional and state governments, departments and organizations.	
	1.4	The Mine will comply will amendments of the laws which are adopted by respective regional or state parliaments as well as the rules, orders, notices, instructions, procedures and guidelines adopted by respective regional or state government departments and organizations.	
2. Community Health and Safety	2.1	Mine will comply with the requirements of IFC Performance Standard 4 with respect to community health and safety.	
	2.2	Mine will support the provision of higher quality medical care through efforts to upgrade clinics to hospital standard facilities, recruit doctors and reduce the travel distance for basic medical services, provide pre and post-natal services and family planning services, and provide nutritional advice.	
	2.3	Mine will develop and implement a Sexually Transmitted Infections Education Policy for employees and contractors, with specific controls enforced in accommodation camps.	
	2.4	Mine will develop, in conjunction with government, an integrated community STI awareness campaign.	

Appendix 1 Compliance Review Checklist Format

Commitment Source	No.	Commitment	Implemented Actions / Compliance
	2.5	Mine will support local health centers prevent the spread of communicable diseases.	
	2.6	Mine will train and recruit medical staff to the Project area through the provision of scholarships and provide medical supplies and equipment.	
	2.7	Mine will enforce measures to prevent the spread of malaria and bilharzia resulting from mosquitos and other pests.	
3. Community Development	3.1	Mine will support the improvement of farming practices to increase agricultural productivity to offset higher costs of living. With the assistance of a local institute, research will be conducted in the Operations period and the results achieved compared with those in previous years.	
	3.2	<p>Preparation of a Community Development Plan</p> <p>Mine will set up a steering committee to allocate resources for community social development in the form of community sub-projects/grants. The Steering Committee will consist of key representatives from the contributing organizations, including Regional Government planning authorities.</p> <p>Purpose of this Steering Committee is to plan community development in line with local priorities and planned and prospective government infrastructure investments. It will decide the broad categories of subprojects to be financed in Five Year increments. It will also decide which communities will be eligible to receive grant funding.</p> <p>It will also take into account participation of eligible communities in each phase with specific mechanisms for involvement. Requirements for beneficiary villages to maintain the infrastructure will be established along with the requisite training.</p> <p>Mine will set up a department responsible for the Community Development Program. This department will hire a local project manager with experience managing projects in Myanmar communities and the appropriate staff.</p>	

Appendix 1 Compliance Review Checklist Format

Commitment Source	No.	Commitment	Implemented Actions / Compliance
4. Local Suppliers	4.1	Mine will give preference to local service providers and suppliers of goods.	
	4.2	Mine will support microfinance initiatives and other means to promote local procurement opportunities, improve access to markets, and develop the non-mining sector.	
	4.3	Water supply reserved for downstream creek users will be determined, if it was caused by the project, alternative water supplies will be considered.	
5. Community Engagement	5.1	Mine will hire a local Coordinator for implementing the Community Engagement Program and dedicated staff to carry out public consultations. All staff will be Myanmar nationals with at least a university degree or equivalent.	
	5.2	Mine will set out the principles for stakeholder engagement it will adopt in accordance with good practice.	
	5.3	Mine will develop a Grievance Mechanism that quickly and fairly addresses complaints related to resettlement, compensation and livelihood restoration.	
Employment and Training	6.1	Experienced Myanmar nationals with transferable skills will be identified and retrained.	
	6.2	All employees and relevant contractors will be trained for the requirements of their position, including specialized training.	
	6.3	Working conditions will meet international standards and national standards.	
	6.4	Mine will adopt recruitment procedures that are fair, transparent, and public and open to all. These procedures will be advertised in advance, especially in the affected communities and local area overall.	